

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2022

Bc. Tomáš Kurka

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE
FAKULTA BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ
Katedra kriminalistiky

**Metodika odhalování a vyšetřování
pytláctví zaměřeného na nelegální lov
zvěře**

Diplomová práce

**Methodology for detecting and investigating poaching
focused on illegal game hunting**

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
Mgr. Štěpán Kremlička

AUTOR PRÁCE
npor. Bc. Tomáš Kurka

PRAHA
2022

Čestné prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Metodika odhalování a vyšetřování pytláctví zaměřeného na nelegální lov zvěře“ vypracoval samostatně. Veškerou použitou literaturu, další zdroje a prameny, které jsem při práci použil, řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Praha dne 11. 3. 2022

.....

Bc. Tomáš Kurka

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl upřímně poděkovat panu Mgr. Štěpánu Kremličkovi za vedení mé diplomové práce, především za jeho ochotu a vstřícnost při poskytování cenných rad.

Mé poděkování patří rovněž panu Doc. JUDr. Miroslavu Němcovi, Ph.D., Dr. h. c. za jeho přístup, bohaté zkušenosti a doporučenou literaturu.

Upřímné díky patří rovněž mé rodině, která mě při zpracování diplomové práce plně podporovala.

Praha dne 11.3.2022

.....
Bc. Tomáš Kurka

ANOTACE

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části se autor zabývá vymezením pojmu myslivost, pytláctví, jednotlivé způsoby pytláctví, právní úpravy nelegálního lovu, právní úpravy legálního lovu, metody odhalování a vyšetřování pytláctví, zajištění stop na místě činu, jejich vyhodnocení, přestupková a trestně právní odpovědnost pachatele. Výzkumná část je zaměřena na osoby laické veřejnosti, jakým způsobem vnímají ve společnosti hrozbu pytláctví, zda tomuto tématu věnují nějakou pozornost. Důraz vyjádření závažnosti jednání pachatele vůči veřejnosti, osobní setkání s protiprávními skutky, následky pytláctví, možnosti řešení boje proti pytláctví. Součástí práce jsou obrazové materiály a příklady z policejní praxe.

KLÍČOVÁ SLOVA

myslivost, pytláctví, odhalování, metodika, vyšetřování, stopy

ANNOTATION

The diploma thesis is divided into two parts. In the theoretical part, the author deals with the definition of hunting, poaching, various methods of poaching, legal regulation of illegal hunting, legal regulation of legal hunting, methods of detecting and investigating poaching, securing traces at the crime scene, their evaluation, criminal and criminal liability of the offender. The research part is focused on the general public, how they perceive the threat of poaching in society, whether they pay any attention to this topic. Emphasis on expressing the seriousness of the perpetrator's actions towards the public, personal encounters with illegal acts, the consequences of poaching, the possibilities of solving the fight against poaching. The work includes pictorial materials and examples from police practice.

KEY WORDS

hunting, poaching, detection, methodology, investigation, tracks

OBSAH

Úvod.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1. Historie myslivosti.....	10
1.1 Význam zákonných prostředků upravujících ochranu a lov zvěře.	11
2. Současný systém právní ochrany zvěře	14
3. Základní pojmy	18
4. Kriminalistická charakteristika pytláctví	25
4.1 Legislativní vymezení pytláctví	25
4.2 Judikátní výklad trestného činu pytláctví.	26
4.3 Vztah k trestněprávním ustanovením dle trestního zákoníku.	30
4.4 Odkazy trestního zákoníku k trestnému činu pytláctví.....	33
4.5 Pytláctví – přestupek	34
4.6 Hodnota zvěře	35
4.7 Teorie vs. praxe.....	38
5. Klasifikace způsobů páchaní pytláctví	44
5.1 Klasifikace podle předmětu zájmu pachatele	44
5.1.1 Pytláctví pro maso – zvěřinu.....	45
5.1.2 Pytláctví pro trofej.....	46
5.1.3 Pytláctví páchané z důvodu lovecké vášně	47
5.2 Klasifikace podle počtu pachatelů	47
5.3 Klasifikace pytláctví podle nástrojů použitých k dokonání pytláctví.	50
6. Typické kriminalistické stopy	53
6.1 Dělení stop	54
6.1.1 Trasologické stopy:.....	54

6.1.2 Biologické stopy	56
6.1.3 Daktyloskopické stopy	57
6.1.4 Balistické stopy	58
6.1.5 Věcné stopy	60
6.1.6 Pachové stopy	61
7. Metodika vyšetřování pytláctví	62
7.1 Typické kriminalistické situace	62
7.2 Podněty vyšetřování	64
7.3 Vyšetřovací verze	65
7.4 Plánování a organizace vyšetřování	65
8. Zvláštnosti vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů	67
8.1 Prvotní zásah na místě činu	67
8.2 Domovní prohlídka, osobní prohlídka a prohlídka dopravních prostředků	68
8.3 Výslech	69
8.4 Výslech svědka	70
8.5 Výslech podezřelého (obviněného)	71
8.6 Expertizy a odborná činnost dokazování	73
8.7 Rekognice	74
8.8 Vyšetřovací pokus	75
8.9 Zapojení veřejnosti do vyšetřování a kriminalistická prevence	76
PRAKTICKÁ ČÁST	78
9. Předmět výzkumu	78
9.1 Cíl výzkumu	78
9.2 Metodika získávání potřebných dat, jejich následná analýza	79
9.2.1 První část dotazníku - určení respondenta	79
9.2.2 Druhá část dotazníku – výzkumná část	80

9.3 Vyhodnocení výzkumu.....	80
9.3.1 Výsledky šetření	84
9.4 Vyhodnocení hypotéz	89
9.5 Doporučená stanoviska plynoucí z výzkumu	90
Závěr	92
Seznam literatury.....	95
Seznam příloh	98
Seznam obrázků.....	98
Seznam tabulek.....	99

Úvod

Divoká zvěř žijící v našem okolí, péče a její ochrana, následný oprávněný odstřel, je lidskou společností vnímáno od nepaměti. Její vývoj zasahuje do historie, písemné materiály jsou zaznamenány již v období kolem roku 1200 našeho letopočtu. Samozřejmě je lov zvěře součástí kultury všech národů od počátečního vývoje pramenícího hluboko do doby kamenné. V té době byl lov považován za nutnost z důvodu přežití a zvěř byla brána součástí potravního řetězce.

V novodobé historii považujeme myslivost za ušlechtilou činnost, která má za snahu nejenom zvěř lovit, ale převážně ji chránit, starat se o ní v období nouze (tuhé zimy, parná léta). Každé vývojové období myslivosti mělo snahu o ochranu zvěře, její řízený lov. Mimo jiné se jednalo o společenskou událost, nastavená pravidla dle historických tradic, byla na vysoké úrovni společenských hodnot, jako je např. nejznámější obora v Lánech. Tato byla založena v roce 1713 a je nejstarší dochovanou oborou v Evropě. Na druhé straně se bojovalo proti neoprávněnému lovu. Každý kdo se někdy setkal s pojmem pojem myslivost, zvěř, národní přírodní bohatství, musí umět odlišit pojem ušlechtilé péče od ilegálního lovu - pytláctví. Dle dosavadního zjištění mohu konstatovat, že široká veřejnost je poměrně neznalá těmto kořenům a pomalu neodlišuje smysluplnou práci myslivosti od pytláctví. Jednoduše řečeno myslivec je člověk, který loví zvěř a tím je vlastně pytlák. Pokusme se v této diplomové práci vymezit jednotlivé pojmy myslivosti, oprávněné způsoby lovu, vymezení základních pojmových znaků dle zákona o myslivosti. Měli bychom umět odlišit činnost aktivních osob zabývajících se myslivostí a ochranou přírody od pytláctví. Zaměřit se na protiprávní činnost pytláctví, jeho právní vymezení, profil pachatelů pytláctví, protiprávní aspekty a jejich následky. Pokusme si vysvětlit konkrétní způsoby metody vyšetřování trestné činnosti, charakteristické rysy, typické stopy, kriminalistické situace, podněty vyšetřování, vyšetřovací verze, plánování a organizace vyšetřování. Zvláštnosti vyšetřování a operativně pátracích úkonů, jakými jsou prvotní zásah na místě činu, domovní prohlídka, osobní prohlídka, prohlídka dopravních prostředků, výslech svědka a podezřelých osob, kriminalistické expertizy, vyšetřovací pokus, rekognice, zapojení veřejnosti do vyšetřování a kriminalistické prevence.

Pokud si člověk osvojí přírodu, vymaní se ze sevření betonových dílců, stává se součástí přírody. Postačí vykročit za město do polí či k rybníku, nadechnout se čistého vzduchu, zavřít oči a zaposlouchat se do rozmanité harmonie krajiny kolem sebe, cítit život v ní. V tuto chvíli by si měl každý uvědomit, že si v daném místě nemůže dělat, co se mu zachce, měl by respektovat jednotlivá nařízení (omezení). Měl by být ohleduplný ke svému okolí bez ohledu na to, o jakou roční dobu se jedná. Každý si musí být vědom, že může být kontrolován lesní stráží, mysliveckou stráží, rybářskou stráží, stráží přírody, Policií České republiky popř. jinými státními orgány zabývajícími se ochranou přírody. Zároveň si musí být vědom, že se může stát svědkem neočekávané události spojené s protiprávním jednáním v podobě pytláctví, ale i jiné protiprávní činnosti spojené s přírodou, jakou je krádež dřeva, založení černé skládky, žhářství atd.. Cílem této práce je ukázat veřejnosti, jak je jednoduché se s pytláctvím setkat a jak těžké je mu čelit. Provést jakýsi průřez problematikou pytláctví, náročnost jeho dokumentace, s čím vším se při realizaci potýkají orgány činné v trestním řízení. V neposlední řadě má tato práce za cíl oslovit méně znalé občany s výkonem práva myslivosti.

V praktické části má autor za cíl oslovit neodbornou veřejnost, zda věnuje problematice pytláctví nějakou pozornost, zda ji vnímá, jako společenský problém. Pokusí se přiblížit jejich pocity v případě přímého setkání s pytláctvím a následně vyhodnotit dopady na lidskou společnost, alternace možných řešení osvěty pytláctví, eliminace a prevence před pytláctvím.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Historie myslivosti

Než se doslova ponoříme do novodobé myslivosti, je zapotřebí pochopit tuto činnost výkonu práva myslivosti, jako celek. Položme si otázku, kdy se stal člověk lovcem a z jakého důvodu lovil. Divoká zvěř byla lovena proto, aby se mohl člověk nasytit. Pokud budeme vyhledávat možná období, kdy lov doprovázel lidské pokolení, tak zasáhneme do historie hluboké 5 až 2 milióny let před naším letopočtem. Dle jednotlivých stupňů vývoje člověka, jeho schopnosti přemýšlet, se postupem času lov zdokonaloval. Lov probíhal za pomoci primitivních nástrojů, jako jsou klacky, kameny. Následně byl lov uskutečňován za pomoci primitivních kamenných zbraní, štípaných kamenných zbraní až k pokročilejším nástrojům. Člověk neandertálský dokázal za pomoci kamenných nástrojů, jakou jsou například kamenné čepelky, kamenné hroty, usmrtil velká vitální zvířata (mamuti, koně, sobi). V dnešní době je to až nepředstavitelné, ale v té době to mělo nezastupitelný existenční význam. S velkým údivem pak sledujeme artefakty, které tehdejší lovci používali. Sledujeme malby jeskynních lovců prozrazující obrovskou znalost lovené zvěře. Pozorujeme vývoj a jednotlivé způsoby lovu, jednotlivé druhy zvěře.¹

Z novodobé historie lze konstatovat, že lov zvěře, potažmo pytláctví, společně sahají do období feudalismu, kdy si panovník nárokoval pozemky, včetně živočichů žijících na nich. Mezi prvními projevy pytláctví, jako jsou nedovolené zásahy do cizích práv nedovoleným způsobem lovu ryb a zvěře, bylo pytláctví z hladu a bídy. Postupem se pytláctví vyvinulo do vyšších společenských vrstev, příslušníci šlechtických stavů lovili zvěř pro potěšení ze získání lovecké trofeje. Touto se pak mohli chlubit a byla výrazem jejich pýchy, umění lovu. Nejnižší podání lovili zvěř a ryby proto, aby mohli nasytit sebe, svoji rodinu. Osobní projev statečnosti lovce velké zvěře, byla s loveckou trofejí spojována až do doby 16. století. V tomto období raného středověku se lovecké náměty odrážely v erbech jednotlivých rodů a měly tak trvalé místo připomínající úspěšnost z lovu majitele sídla. V 16. století došlo k zásadním

¹ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.28-29

změnám vnímání myslivosti, pytláctví. Výrazným způsobem bohatla šlechta, která díky hospodářskému vzrůstu změnila dosavadní životní styl. Začala se budovat panská sídla, u nichž se vytvářely rozlehlá přírodní území, rybníky. Byly založeny obory pro řízený chov zvěře, vznikaly rybníky a bažantnice. V této době dochází ke zrodu mysliveckého chovatelství a péče o zvěř. Lovecké trofeje měly nezastupitelné místo vyšší společnosti, zájem byl upřednostněn pro sběratelskou vášeň, obchodní činnost, pytláctví. Rozvoj pytláctví byl z důvodu obchodního záměru. Lovecké trofeje kupovali měšťané, řemeslníci, zkrátka ti lidé, kteří neměli své vlastní prostředky proto, aby mohli být uživateli. Lovecké trofeje nabývali do svého vlastnictví, aby se alespoň z části přiblížili šlechtickému rodu a pro výzdobu svých obydlí. Z historického hlediska dochází k vzestupu pytláctví v době válečných stavů z hladu a bídy a v dobách míru z vášně k loveckým trofejím. Za pytláctví v dobách feudalismu byly stanoveny vysoké tresty, jako např. trest hrdelní, i přesto nebylo pytláctví zcela zlikvidováno. Ochránci zvěře a přírody neustále čelili boji proti pytlákům, což dokládají dobové kroniky. Ne jeden ochránce zvěře (lesní, hajný, fořt, nadlesní) při činnosti hájit ochranu zvěře, tragicky zahynul zastřelením pytlákem.²

1.1 Význam zákonných prostředků upravujících ochranu a lov zvěře.

První zákonná zmínka ochrany, včetně lovu zvěře, sahá k roku 1500 n.l. Na našem území byla vydána zákonná úprava Zemská zřízení království Českého. V krátkosti lze uvést, že tomu, kdo byl usvědčen z pytláctví, mohl být udělen peněžitý trest - pokuta, a povinnost nahradit způsobenou škodu, čtrnáctidenní trest vězení, tělesný trest nebo až trest smrti. Přihlíželo se k postavení pachatele a na jakém území loví.

V boji proti pytláctví zásadním způsobem vystupoval císař Karel IV, který z důvodu ochrany myslivosti vydal v roce 1713 Patent, jež např. vymezoval dobu hájení zvěře, omezení lovu za pomoci pastí. Nařízení upravující přísný postih pytláctví. Mezi ně patří peněžité tresty, pokuty, vězení, vypálení cejchu s písmeny WR, nucené práce,

² Srovnej: ŽALMAN, Josef. *Základy myslivosti s mysliveckou abecedou*. 4. vyd. Brno: Zář, 1948. Pro les a myslivost.

připoutání na pranyři s jeleními parohy v horní části a za recidivní jednání v počtu tři a více mohl být pachatel popraven.

Císařovna Marie Terezie pokračovala po vzoru Karla VI., zpřísnila tresty za prokázané pytláctví. Jednalo se o nucené práce v době od dvou do čtyř let, vysoké peněžité pokuty. Ten, kdo se opakovaně dopouštěl či neoprávněně lovil v organizované skupině, byl odsouzen k nuceným pracím na dobu až deset let, popř. vykázán ze země. Přestože došlo k navýšení a zpřísnění trestů, počty pytláků stále neklesaly, musely být znovu obnoveny hrdelní tresty. Myslivecký řád vydaný Císařem Josefem II. z r. 1776 dokonce povoluje na pytláky střílet a zastřelit osoby přistižené při pytláctví.³

Mírnější forma boje proti pytláctví pak přináší období roku 1849, František Josef I. vydává patent, který uvolňuje práva lovu zvěře, i přesto však zůstává pytláctví zakotveno v trestním zákoníku. Jinak tomu není ani v období První a Druhé světové války.

Z novodobé historie období 20. století můžeme uvést, že pytláctví je vždy pevně zakotveno v trestním zákoníku v poválečném období č. 86/1950 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Socialistický trestní zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v úmyslu zpřístupnit myslivost pro všechny zájemce, vypustil pytláctví ze svého znění, což se nakonec ukázalo jako špatný krok. Nelegální lov byl neúměrný a zákonodárce reagoval znovuzavedením zákonného ustanovení pytláctví, jako přečin do zákona č. 150/1969 Sb., zákon o přečinech, ve znění pozdějších předpisů. Po převratu v době, kdy byl zákon o přečinech zrušen, došlo k částečné zákonné nápravě a pytláctví se podařilo začlenit do zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. V této době nejisto a rozmachu organizovaného zločinu, bylo pytláctví opět na vzestupu a radikální krok nastal až v roce 1993. Zákonodárce opět zavedl do trestního zákona pytláctví, jako skutkovou podstatu trestného činu. V trestním zákoníku pak pytláctví zůstalo zakotveno ještě jednou jeho novelou,

³ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.160-161

zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (...dále jen trestní zákoník).⁴

⁴ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.161-162

2. Současný systém právní ochrany zvěře

Jak již bylo řečeno, téma myslivosti a ochrany zvěře má v České republice podstatný historický význam. Myslivost je postavena na legislativních základech. V České republice je garantem pro výkon práva myslivosti jednotná organizace Českomoravská myslivecká jednota. Jednotlivé činnosti člověka v úmyslu řádně hospodařit s obnovitelnými zdroji přírody, pečovat o ně, chránit je a řízeným způsobem provádět odlov, jsou upraveny právními normami. Základním předpisem upravujícím výkon práva myslivosti je zákon č. **449/2001 Sb., o myslivosti**, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o myslivosti“) účinný od 1. 7. 2002, který zejména stanoví druhy zvěře, upravuje chov živočichů volně žijících na území ČR, dovoz a vypouštění zvěře, která nepatří mezi původní druhy zvěře žijící na území ČR, tvorbu a využití honiteb, právní poměry honebních společenstev, regulaci stavů zvěře a provádění jejího odlovu, provádění lovu takových druhů zvěře, které nejsou považovány za zvěř podle zákona o myslivosti, kontrolu zvěře žijící a odlovené, výkon dozoru státní správy a její kontrolu, sankce za porušení povinností, podporu ze strany státního aparátu v oblasti podpory udržení historických a kulturních tradic české myslivosti.⁵

Zákon o myslivosti je právem považován za základní zákon, který upravuje řízené působení lidského faktoru směrem k přírodnímu bohatství v oblasti volně žijících živočišných druhů. V souladu s tímto zákonem nelze opomenout citace zákona nejvyšší právní síly. Ústava České republiky, jako součást ústavního pořádku, se sestává z Preambule a osmi hlav, do kterých je rozděleno 113 článků. Preambule, jako úvodní vstupní prohlášení, odkazuje na dávné tradice zemí Koruny České, ve svém textu je přímo zakotveno:

„My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, ...odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní

⁵ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.62

bohatství...“⁶, dále pak čl. 7 Ústavy České republiky cituje, že „Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství“⁷. Je zcela zřejmé, že hospodaření s přírodním bohatstvím je striktně podloženo právní silou a je řízena státní správou, celky územní samosprávy.

Mezi další prameny práva upravující myslivost patří:

Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou stanoví některá ustanovení zákona o myslivosti. Vyhláška konkretizuje výklad funkce myslivecké stráže, odznak myslivecké stráže, zkoušky mysliveckého hospodáře, použití a zkoušky loveckých psů, použití a zkoušky loveckých dravců, lovecký lístek, povolenku k lovu, zkoušky z myslivosti, odborné myslivecké zkoušky, stejnokroj zaměstnanců orgánu státní správy a jejich označení.⁸

Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu zvěře, podmínky provádění lovu zvěře.

Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních, normovaných stavů zvěře. Rovněž se zabývá požadovaným poměrem pohlaví, věková skladba a očekávaná produkce zvěře.⁹

Legislativa České republiky související s výkonem práva myslivosti:

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 395/1992 Sb., která provádí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny.

⁶ Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky: Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky : některé další související právní předpisy. Vydání: šestnácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-82-3.

⁷ Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky: Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky : některé další související právní předpisy. Vydání: šestnácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-82-3.

⁸ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.67

⁹ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.68

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými živočichy, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 287/1999 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

10

Problematika spojená s myslivostí je natolik obsáhlá, že nemůže zcela postihnout všechny konkrétní záležitosti. Z uvedeného důvodu byl vrcholnými zástupci České myslivosti vypracován **myslivecký řád**, podle něhož by se měly všechny oprávněné osoby řídit.

Myslivecký řád představuje morální kodex každého myslivce. Vychází nejen z právních předpisů, ale také ze stanov Českomoravské myslivecké jednoty. Rozebírá jednotlivou problematiku v oblasti péče o zvěř, lov zvěře, bezpečnostní předpisy, zásady při zacházení se střelnou zbraní, mysliveckými zvyky a tradicemi.¹¹

Evropské společenství národů představuje jediný nadnárodní útvar, který přijímá vlastní legislativu. Některé členské státy převedly část svých suverénních pravomocí na **Evropské společenství**. Česká republika je součástí tohoto svazku členských zemí a je povinna zapracovat vybrané legislativní ustanovení Evropského společenství do svých zákonných norem. Z celkového počtu více jak deseti různých legislativních opatření (směrnice, nařízení, rozhodnutí), jsou pro ochranu přírody a myslivost nejvýznamnější tři z nich.

1. směrnice rady Evropy č. 92/43/EEC o ochraně stanovišť volně žijících živočichů a volně rostoucích rostlin
2. směrnice rady Evropy č. 79/409/EEC o ochraně volně žijících ptáků

¹⁰ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.68

¹¹ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.68

Obě tyto směrnice podporují program Natura 2000, který vytváří stanoviště mezinárodních významných území Evropské unie s omezeními k výkonu práva myslivosti.

3. nařízení ES č. 853/2004, který upravuje hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu. Primárním cílem je zajištění řádné kontroly ulovené zvěře, která je uváděna, jako produkt potravinového průmyslu.

Nejvýznamnější prameny mezinárodního práva:

- Úmluva o ochraně evropské fauny a flory, přírodních stanovišť (Bernská konvence). Základním cílem je ochrana jednotlivých živočišných druhů a prostředí, ve kterém žijí. Součástí úmluvy je výčet ohrožených druhů rostlin, živočichů a zakázaných způsobů lovu.
- Úmluva o ochraně stěhovaných druhů volně žijících živočichů (Bonnská konvence). Úmluva zajišťuje bezprostřední ochranu živočišných druhů a uzavírá dílčí dohody vedoucí k ochraně jednotlivých druhů. Součástí úmluvy je seznam ohrožených druhů a podmínky k výjimečnému lovu této zvěře.
- Úmluva o mezinárodním obchodu ohrožených druhů volně žijících živočichů a rostlin (Washingtonská konvence – CITES). Tato úmluva omezuje mezinárodní obchod s ohroženými druhy rostlin a živočichů. Na základě prokázání jejich původu lze mimořádně vydat povolení k jejich dovozu a vývozu. Svůj vlastní režim má vývoz a dovoz loveckých trofejí.¹²

¹² Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.69

3. Základní pojmy

Vymezením základních pojmů v oblasti myslivosti vyjádříme okolnosti upřesňující charakteristickou činnost jednotlivých subjektů. Tyto subjekty nebo činnosti subjektů napomáhají pochopit oprávněný zájem celku mysliveckého obhospodařování zvěře. Pro řádné uchopení ilegálního lovu je nutné znát oprávněnou činnost ochránců přírody, myslivosti.

- **Právo myslivosti**

Práve myslivosti dle citovaného zákona se rozumí součin práv a povinností zaměřených na ochranu zvěře, její cílený chov, lov, vlastnická práva si ulovenou zvěř ponechat, postarat se o nalezenou uhynulou zvěř, vývojová stadia uhynulé zvěře a shozy paroží. K těmto účelům využití honebních pozemků.¹³

- **Honitba**

Výkon práva myslivosti se může provozovat pouze na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci, který po splnění potřebných podmínek uzná honitbu. Honitba je soubor pozemků jednoho nebo více vlastníků o celkové výměře nejméně 500 ha. Oborové chovy mohou být o celkové výměře minimálně 50 ha. Orgán státní správy myslivosti ve svých rozhodnutích spolupracuje s orgány státní správy lesů, zemědělství a ochrany přírody. Honitba je uznaná na základě podání žádosti vlastníka honebních pozemků nebo honebního společenstva vlastníků. Vlastník či honební společenstvo zajišťují ve vymezené honitbě výkon práva myslivosti nebo mohou honitbu pronajmout mysliveckému spolku, fyzické osobě vlastníci lovecký lístek, české právnické osobě, která na pozemcích honitby vykovává lesnickou nebo zemědělskou činnost. Smlouva o nájmu honitby je uzavřena mezi jednotlivými subjekty v písemné podobě po dobu deseti let. Subjekt opravňující užívat honitbu provádí výkon práva myslivosti na těchto pozemcích, které označujeme za honební pozemky (louky, lesy, pastviny, orná půda, sady, remizy, řeky, rybníky, rákosová pole apod.). Oproti honebním pozemkům se mohou v honitbě nacházet i nehonební pozemky, které se nachází uvnitř hranice zastavěného území obce (např. náměstí, návsi, tržiště, ulice,

¹³ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.62

nádvoří, cesty, hřiště, parky, zastavěné pozemky, sady, zahrady, obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště, hřbitovy a pozemky, které byly za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti.¹⁴

- **Ochrana, péče a chov zvěře**

Uživatel honitby je povinen sledovat biologické stavy spárkaté zvěře (př. prase divoké, srnec obecný, jelen evropský, daněk skvrnitý apod.), zachování rovnováhy jednotlivých druhů zvěře, udržování kvality genofondu zvěře, zvýšení chovné kvality zvěře, úprava stavů zvěře odstřelem, odchylem na optimální stav. Ochranou zvěře se rozumí povinnost uživatele honitby ji chránit před nepříznivými vlivy v prostředí svého výskytu, zajištění klidu v honitbě, ochrana mysliveckých zařízení vytvořených pro přikrmování, napajedla.

- **Obora a bažantnice**

Druh honitby pro řízený chov zvěře s vymezenými hranicemi úseku honitby pro volný pohyb zvěře o celkové minimální výměře 50 ha. Volně žijící zvěř nemůže volně migrovat do vedlejších honebních pozemků. Obora je ohraničena oplocením zabraňujícím pohyb zvěře ven či dovnitř. Obdobou je bažantnice, která musí být stejně jako obora uznána státní správou a je určena pro intenzivní chov bažantí zvěře.¹⁵

- **Myslivecká stráž**

Každý uživatel honitby je povinen splňovat podmínky pro její hospodaření. Myslivecká stráž je na základě návrhu uživatele honitby ustanovena orgánem státní správy myslivosti a to vždy po každých započatých 500 ha – jedna osoba myslivecké stráže. Po absolvování odborné přípravy je myslivecká stráž oprávněna v honitbě provádět níže uvedený výčet jednotlivých činností. Oprávnění dokládá předložením průkazu myslivecké stráže s odznakem, který mu vydá orgán státní správy myslivosti.

¹⁴ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.62

¹⁵ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8 s.64

Oprávnění myslivecké stráže

- požaduje vysvětlení od osob, které se v honitbě pohybují se střelnou zbraní či loveckou výzbrojí, požaduje prokázání totožnosti těchto osob
- má oprávnění zastavit a provést kontrolu zavazadlových prostor dopravních prostředků, které se nachází na území honitby a je důvodné podezření, že přepravují neoprávněně ulovenou zvěř
- může zadržet osobu, která je přistižena v honitbě nebo při jiné zakázané činnosti v rozporu se zákonem o myslivosti
- má oprávnění odejmout neoprávněným osobám střelnou zbraň, zvěř, loveckého psa, zakázanou loveckou výstroj a vykázat nepovolané osoby z honitby
- v honitbě je oprávněn usmrcovat toulavé psy, mývala severního, psíka mývalovitého, norka amerického, nutrii říční, zdivočelá domácí zvířata
- za odhalené přestupky může ukládat a vybírat pokuty v příkazním řízení¹⁶

• Myslivecký hospodář

Uživatel honitby má za povinnost navrhnout orgánu státní správy myslivosti k ustanovení mysliveckého hospodáře, který je odborně způsobilý k výkonu funkce. Myslivecký hospodář je povinen řádně vést evidenci mysliveckého hospodaření, vede statistické výkazy o stavu honitby, zastupuje uživatele honitby v oblasti mysliveckého hospodaření, kontroluje ulovenou zvěř, její označení a vede evidenci ulovené zvěře, kontroluje volně pohybující se osoby v honitbě, může usmrcovat zvířata, která jsou škodlivá myslivosti, domácí zvířata a volně pohybující se zvířata z farmových chovů, nejpozději následující den po skončení honu zajišťuje provedení dohledávky s použitím lovecky upotřebitelných loveckých psů, vede evidenci společných lovů, vede společné lovy, může vyloučit z účasti na honu střelce, honce i další osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných toxických látek, osoby mladší 15 let, osoby, které svým hrubým chováním porušily bezpečnost pravidel společného

¹⁶ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.64

honu, zabezpečuje lov, chov a ochranu zvěře, vede evidenci o hospodaření v honitbě, která je odevzdávána orgánu státní správy myslivosti. Při své činnosti má oprávnění se prokázat průkazem mysliveckého hospodáře.¹⁷

- **Státní správa myslivosti**

V České republice se za ústřední orgán státní správy myslivosti považuje Ministerstvo zemědělství. V národních parcích je pak za tento orgán považováno Ministerstvo životního prostředí. Na území krajů je za orgán státní správy myslivosti považován krajský úřad. Na území obcí je orgánem státní správy myslivosti územní orgán obce s rozšířenou působností.

Ministerstvo zemědělství, jako ústřední orgán státní správy myslivosti, je zřizovatelem Myslivecké rady, jako poradního orgánu. Myslivecká rada je složena ze zástupců jiných správních orgánů, celostátně působícího mysliveckého orgánu ČMMJ (Českomoravská myslivecká jednota), zemědělských a lesních organizací, vysokých škol, výzkumných pracovišť s činností na úseku myslivosti.¹⁸

- **Lov zvěře**

Lovit zvěř může osoba, která má lovecké oprávnění. Mysliveckým hospodářem mu je vydána povolenka k lovu, současně je držitelem platného loveckého lístku, zbrojního průkazu skupiny C k loveckým účelům, pojištění odpovědnosti škodou způsobené při výkonu práva myslivosti a průkaz zbraně. Osoba provádějící lov s loveckým dravcem je povinna mít při sobě evidenční kartu. Všechny uvedené průkazy je lovec povinen předložit na vyžádání policejnímu orgánu, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké strážci příslušné honitby.

V případě, že osoba splňuje požadavky pro výkon práva myslivosti na základě vydání povolenky k lovu, může v honitbě lovit zvěř, která není hájena, a to na honebních pozemcích v době stanovené vyhláškou. Pokud státní orgán ochrany přírody rozhodne o odlovu **živočichů**, kteří nejsou zapsáni jako **zvěř** podle zákona o

¹⁷ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.65

¹⁸ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.67

myslivosti, může tento odlov provést za stanovených podmínek osoba oprávněná podle zákona o myslivosti (myslivecký hospodář, myslivecká stráž, osoba k lovu určená). Každý lovec, potažmo oprávněný subjekt (uživatel honitby), je povinen zajistit dohledání postřelené zvěře nebo jinak poraněnou zvěř v honitbě, kde byla postřelena nebo zraněna, anebo která přeběhne nebo přeletí do cizí honitby nebo na nehonební pozemky. Pro tyto účely je po předchozím vyrozumění mysliveckého hospodáře vedlejší honitby oprávněn vstoupit na cizí pozemky, použít lovecky upotřebitelného psa.¹⁹

Lovit zvěř se smí provádět pouze povoleným způsobem, odstřelem, za použití palných zbraní. Lov lze provádět individuálně (šoulačka, čekaná) nebo na společných lovech (hon na drobnou, nahánka, nátlacka, kruhová leč). Druhým oprávněným způsobem lovu je odchyt zvěře. Odchyt se provádí za pomoci různých druhů pastí (odchyťová zařízení) nebo sítí za účelem chovu zvěře (zaječí odchyt), veterinárních prohlídek nebo lovu malých srstnatých šelem (lapací zařízení). V případě odchytu má myslivost ze zákona výjimku, jinak je odchyt v České republice obecně zakázán. Lovem zvěře se rozumí činnost směřující k usmrcení zvěře zastřelením, či chycením.

V případě použití lovu zvěře zakázaným způsobem lze konstatovat, že osoba provádějící lov, který zákon o myslivosti považuje za zakázaný, se dopouští formy protiprávního jednání.

- **Zakázané způsoby lovu**

Zakazuje se chytat zvěř na lep, do ok, do želez, do tluček, do jestřábích košů, nášlapných pastí, pomocí háčků a chytat ondatry do vší. Nesmí se lovit zvěř trýznivým způsobem, usmrcovat plynem, trávit ji jedem. Lovit zvěř do sítí, pokud nejde o formu zákonného odchytu pro zazvěřování, nebo u pernaté zvěře pro ornitologický výzkum. Lovit zvěř pernatou na tzv. výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých zvířat jako návnad. Nahánět srnčí zvěř pomocí lovecky upotřebitelných psů. Lovit sluku za pomoci vyháněním psem, plašením honci. Lovit zvěř za pomoci

¹⁹ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.65

elektrické energie – napětí, které je schopno zabíjet nebo omráčit. Lovit zvěř za pomoci reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin. Nesmí se lovit zvěř za pomoci pojízdných mechanismů na zemi, vodě a ve vzduchu. Loď plovoucí do 5 km v hodině je povolena. Střílet zvěř jinou zbraní, než která je k tomu určena. Je zakázáno střílet zakázanými zbraněmi, jejich doplňky a střelivem. Zakazuje se střílet srnčí zvěř jinou zbraní, než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 metrech nižší než 1000 joulů a ostatní spárkatou zvěř nižší než 1500 joulů (prase divoké lze střílet na společných lovech brokovnicí s jednotnou střelou). Nelze střílet zvěř z automatických či poloautomatických zbraní se zásobníkem pro více než dva náboje. Lovit zvěř kromě prasete divokého a lišky obecné za noci bez použití k tomu určené pozorovací a střelecké optiky. Lovit zvěř v době nouze (tuhé zimy, parná léta) do vzdálenosti 200 metrů od krmelců, napajedel, slanisk. Nesmí se přikrmovat zvěř společně s narkotizačními prostředky, pokud to není prováděno za účelem odchytu. Střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda. Střílet zvěř spárkatou v aklimatizačních a přezimovacích zařízeních, v odchytových obůrkách s výjimkou poraněné zvěře a pro chov nežádoucí. Je zakázáno na společných lovech lovit zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena lesního, jelena siky, muflonek a muflončat, prasete divokého. Nesmí se lovit bažanta obecného, zajíce polního, orebici horskou, kachnu divokou, perličku obecnou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou, husu polní, jinak než brokovou loveckou zbraní na společných lovech za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu psů.

Uvedený výčet zakázaných způsobů lovu zvěře nalezneme v § 45 zákona o myslivosti.

- **Zvěř**

Dle zákona o myslivosti za zvěř považujeme obnovitelné zdroje přírodního bohatství, mezi které řadíme volně žijící živočichy. Česká republika je vázána mezinárodními úmluvami evropského formátu. Za zvěř současně považujeme i ty druhy živočichů, které se nesmí lovit. Rovněž, tak do této kategorie zvěře zařazujeme zvláště chráněné živočichy, kteří podléhají ochraně podle zvláštních právních režimů, a nebyla k jejich lovu udělena výjimka. Výčet jednotlivých druhů zvěře je součástí příloh.

- **Oprávněné způsoby lovu:**

Vymezením jednotlivých druhů zvěře a času jejich odlovu či hájení, neznamena, že si každý myslivec může lovit zvěř, jak sám uzná za vhodné. Jsou druhy zvěře, které lze lovit individuálně dle svého uvážení a na základě platné doby lovu. Některé druhy zvěře lze ale lovit výhradně za stanovených podmínek při společných lovech.

Oprávněný lov zvěře můžeme rozdělit na dva druhy, lovy osamělé (individuální) nebo lovy společné. Popis jednotlivých způsobů lovu je součástí **přílohy č.1.**²⁰

- **Českomoravská myslivecká jednota**

Považuji za důležité v této práci zmínit organizované řízení orgánem České myslivosti, kterým je Českomoravská myslivecká jednota (dále jen „ČMMJ“). ČMMJ je organizace sdružující české myslivce. Organizace má ve své členské základně cca. 55 000 členů zabývajících se aktivní myslivostí. Jejím základním smyslem je ochrana myslivosti, jako celku národního kulturního dědictví, pečuje o její trvalý rozvoj. Její existence se datuje již od roku 1923 a mezi dalšími cíli je podpora českých, moravských a slezských myslivců v jejich činnosti, péče o zvěř, péče o krajinu, organizace zkoušek z myslivosti, organizace zkoušek pro myslivecké hospodáře, organizace zkoušek lovecky upotřebitelných psů a sokolnických zkoušek. ČMMJ se dále zabývá na tuzemské a mezinárodní úrovni dodržování společenských akcí, rozvoj mysliveckých tradic. Podporuje rozvoj dětí a mládeže, poznání přírody. Dále organizuje různé soutěže pro děti. Padesátiletou tradici má soutěž Zlatá srnčí trofej, která podporuje dětskou mysliveckou základnu po celé České republice. Dle mého názoru má ČMMJ nezastupitelnou funkci v organizovaném řízení České myslivosti a jimi delegovaní zástupci jednají v zájmu zachování nejvyšší republikové úrovně.

²⁰ Srovnej: ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8. s.66

4. Kriminologická charakteristika pytláctví

Pytláctví provázelo myslivost po celou dobu jejího vývoje již od doby historie. Proti pytláctví se vždy velmi obtížně bojovalo a v současné době tomu není jinak. Je opět na vzestupu. Boj s pytláky není příliš úspěšný, k čemuž napovídají jednotlivé faktory. Dnešní moderní doba je zejména po technologické stránce vyspělá a pytláctví není zařazeno mezi ekonomicky slabé obyvatelstvo. Dopouštějí se ho organizované skupiny nebo jednotlivci s vyspělou technikou v podobě moderních terénních vozidel, vysoce výkonné svítilny pro střelbu v noci, účinné zbraně vybavené nočním viděním, termovizním zaměřovačem, laserovými zaměřovači či tlumiči. Pytláky je pak lovena především spárkatá zvěř i v době jejího hájení. Vymahatelnost práv proti pytlákům je velmi nízká, a i z tohoto důvodu bylo zákonodárnou mocí upraveno, že bylo pytláctví překvalifikováno na trestný čin. Z důvodu exkluzivity vybrané skupiny zvěře a propracovanosti organizovaných skupin, se pytláctví rozšířilo na skupiny velkých šelem nebo druhů zvěře, která se ze zákonných důvodů přestala lovit. Pytláctví je ve své podstatě velmi jednoduchá činnost. Dopustit se této formy protiprávní činnosti může prakticky kdokoli. Díky své latentní formě tuto výzvu přijímají zejména jedinci, kteří mají s lovem nějaké zkušenosti. Využívají znalosti zvěře, znalosti lovu a znalosti prostředí, ve kterém zvěř žije. Využívají odborné a fyzické zdatnosti, jsou držiteli speciálního vybavení (zbraně s tlumiči, nočním viděním, termovizním viděním). Vážnější variantou jsou organizované skupiny s přesnou dělbou jednotlivých dílčích úkolů skupiny. Tyto skupiny jsou dále navázány na odběratele zvěřiny, kteří pak vystavují své zákazníky riziku nakažením nemocemi zvěře přenosnými na člověka. Maso končí na talířích zákazníků restaurací, v hotelech, penzionech apod., bez veterinárního vyšetření. Z těchto důvodů hrozí přenos vážných nemocí typu salmonelóza, tuberkulóza, brucelóza, tularémie, vzteklna, svalovec, toxoplasmóza, trichinelóza.

4.1 Legislativní vymezení pytláctví

Myslivost se mimo jiné zabývá ochranou zdroje přírodního bohatství. Pytláctví je jeden ze způsobů narušení řádného chodu přírody. Z důvodu ochrany přírodních zdrojů pamatoval zákonodárce na obnovitelné zdroje a zakotvil činnost protiprávního lovu zvěře do trestního zákoníku jako trestný čin, jehož skutková podstata zní:

„Trestný čin pytláctví dle § 304 zákona č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále trestní zákoník).

odst.)

- 1) Kdo neoprávněně uloví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoliv nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného, převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- 2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiného majetkové hodnoty bude pachatel potrestán,

písm.)

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci jedna, jako člen organizované skupiny,
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch,
- c) spáchali-li takový čin, jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí,
- d) spáchá-li takový čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení, nebo
- e) byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán“²¹

4.2 Judikátní výklad trestného činu pytláctví.

K odst. 1:²²

Předmět ochrany.

²¹ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vydání: jedenácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-71-7.

²² Srovnej: PAVEL ŠÁMAL, *Trestní zákoník - edice velké komentáře*, Vydavatel: nakladatelství C.H.Beck, 2009, 2010

Předmětem ochrany respektive objektem trestného činu je ochrana přírody, volně žijící zvěře, jakož i ochrana práva myslivosti. K předmětu ochrany rovněž patří ochrana majetku, ulovené zvěře.

Neoprávněný lov zvěře

Právo lovit zvěře upravuje zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb., za myslivost považujeme určitý soubor prováděných činností v přírodě ve vztahu k divoce žijící zvěři, jako součástí ekosystému. Regulovaná a státem řízená spolková činnost jednotlivých orgánů směřuje k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyklostí, jako součást českého národního a kulturního dědictví. Právem myslivosti považujeme souhrn práv, zejména povinností divoce žijící zvěř chránit, cíleně ji chovat, lovit a přivlastnit si ulovenou zvěř nebo nalezenou uhynulou zvěř, vývojová stádia uhynulé zvěře, nebo její části, paroží a pro tyto účely užívat vymezených částí honebních pozemků. Za zvěř považujeme obnovitelné zdroje přírodního bohatství, populace volně žijících druhů živočichů. Za zvěř považujeme jednotlivé druhy živočichů, které lze obhospodařovat lovem a druhy zvěře, které obhospodařovat nelze (zvěř chráněná dle mezinárodních právních norem a zvláště chráněné živočichy). Živočichy dále dělíme na zvěř škodnou a zvěř užitkovou. V obou případech takovou označujeme za pernatou a srstnatou. K právu myslivosti podléhá pouze zvěř žijící v divoké přírodě pohybující se na honebních pozemcích. K výkonu práva lovu zvěře mohou být pověřeny pouze oprávněné osoby, které pro tyto účely vlastní zvláštní povolení. V opačném případě kdo takovou činnost provozuje, považujeme, že neoprávněně loví zvěř. Za neoprávněně lovícího jedince považujeme i osobu, která má zvláštní povolení, ale jedná nad rámec takového povolení. Kdo loví zvěř, musí bezprostředně vlastnit lovecký lístek, povolenku k lovu, potvrzení o povinném pojištění. Při lovu se zbraní musí držet u sebe zbrojní průkaz a průkaz zbraně, při lovu loveckými dravci evidenční kartu.

Skutková podstata trestného činu

Za nezákonné lovení zvěře považujeme jakoukoliv činnost, která vede k usmrcení (skolení) zvěře v úmyslu pachatele se této zvěře zmocnit, nebo zmocnit jednotlivých částí zvěře (trofej) nebo zvěř ulovit z důvodu lovecké vášně a tím následně způsobit škodu v minimální hodnotě nikoliv nepatrné - nejméně v částce 10.000,-Kč (§ 138 trestního zákoníku).

Subjektivní stránka

Z právního hlediska jde o úmyslný trestný čin. Není zapotřebí, aby pachatel jednal v úmyslu si skolenou nebo chycenou zvěř ponechat.

K odst. 2:²³

Člen organizované skupiny.

Za organizovanou skupinu považujeme sdružení nejméně tří trestně odpovědných pachatelů, spočívající v určité dělby práce mezi jednotlivými členy, v důsledku se jejich činnost vyznačuje plánovitostí, koordinovaností, což zvyšuje úspěšnost dokonání trestné činnosti i nebezpečnosti pro společnost. Člen organizované skupiny vyžaduje úmyslné zavinění. Přitěžující okolnost, ustanovení § 42 trestního zákoníku. V případě, že se prověřované věci dopustí pachatel, jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen společní, jak uvedeno v § 42 písm. o) trestního zákoníku, je povinností soudu k této okolnosti přihlédnout a použít vyšší trestní sazbu odnětí svobody v délce trvání od 6 měsíců do 5 let.

Získání většího prospěchu.

Znak charakterizující opatřit v úmyslu sobě nebo jinému větší prospěch, jako okolnost umožňující použití vyšší trestní sazby charakterizuje pohnutku pachatele, čímž k jejímu naplnění není třeba, aby pachatel jinému nebo sobě skutečně prospěch opatřil. Povaha prospěchu může mít materiální či nemateriální podobu (např. trofej). Větší prospěch lze vyjádřit v penězích což vyplývá z ustanovení § 138 tr. zákoníku, činí nejméně 100.000,-Kč, jelikož se na určení právní kvalifikace vztahuje výkladové pravidlo určení výše škody. Větší prospěch může pachatel získat pro sebe, tak i pro jiného, jak uvedeno v odst. 1. Pokud se jedná o zavinění u tohoto následku, lze postupovat dle § 17 písm. a) tr. zákoníku, postačí zavinění z nedbalosti.

Osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí.

²³ Srovnej: PAVEL ŠÁMAL, *Trestní zákoník - edice velké komentáře*, Vydavatel: nakladatelství C.H.Beck, 2009, 2010

Za osobu, která má zvýšenou uloženou povinnost chránit životní prostředí, máme každého, kdo je z pracovního, služebního nebo funkčního postavení či z jiného právního svazku úkolován k ochraně životního prostředí, k ochraně přírodního bohatství. Za takovou povinnost považujeme, povinnosti vyplývající z právního předpisu, které se vztahují např. na jednotlivé členy mysliveckého spolku, správce lesa na základě pracovní smlouvy. Z povahy, která umožňuje, použití vyšší trestní sazby vyplývá, že je třeba, aby pachatel věděl, byl obeznámen o tom, že má uvedenou zvláštní povinnost.

Spáchá-li čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení.

Zavrženíhodný způsob považujeme takový způsob lovu, který vůči zvěři způsobuje zbytečné utrpení, týrání (např. lov do ok, do želez, na lep). Jedná se o způsoby lovu zvěře, které jsou výslovně zákonem zakázány. Zároveň se může jednat o lov hromadně účinný. Okolnosti spáchání takového činu zavrženíhodným způsobem, zasahuje do kategorie jiné skutečnosti, která odůvodňuje použití vyšší trestní sazby. Z uvedeného důvodu pak není potřeba, aby pachatel věděl, že jde o zvlášť zavrženíhodný čin, ale postačí, že k okolnosti případu, subjektivní dispozice, to vědět měl a mohl. Hromadný účinný způsob lovu je např. použití plynu, výbušnin, jedu, elektrického proudu apod. Lovit lze jen zvěř ve stanovené době lovu, což u jednotlivých druhů zvěře upravuje vyhláška č. 245/2002 Sb., zavinění postačí z nedbalosti.

Speciální recidiva.

Zvláště přitěžující okolnost pachatele, který byl za takový čin mající znaky pytláctví dle § 304 pravomocně odsouzen. Za předchozí trest se považuje, jakýkoliv trest uložený soudem. K odsouzení či potrestání mělo dojít v posledních třech letech, rozhodující je právní moc rozsudku.²⁴

²⁴ Srovnej: PAVEL ŠÁMAL, *Trestní zákoník - edice velké komentáře*, Vydavatel: nakladatelství C.H.Beck, 2009, 2010

4.3 Vztah k trestněprávním ustanovením dle trestního zákoníku.

- Jednočinný souběh s trestným činem krádež dle § 205 je možný. V okamžiku ulovení zvěře se tato věc stává vlastnictvím subjektu oprávněného k výkonu práva myslivosti. Je zde právo oprávněného subjektu (spolek obhospodařující honitbu) se zvěří dle vlastního uvážení manipulovat. Pokud si tedy tuto věc pachatel či jiná neoprávněná osoba přisvojí a způsobí tak škodu majetkové hodnoty vyšší než nikoliv nepatrné (nejedná se o škodu vyčíslitelnou z chovného hlediska), dopouští se též trestného činu krádeže.
- Jednočinný souběh s trestným činem poškozování cizí věci dle § 228 trestního zákoníku je přijatelný, v případě usmrcení zvěře z důvodu lovecké vášně a její ponechání na místě vytváří podmínky pro postup dle § 228 trestního zákoníku. Jedná se o opačné jednání v případě, že ulovenou zvěř neodcizí, čímž by zároveň získal majetkový prospěch. V případě poškozování cizí věci jde o poškození majetkové hodnoty bez uplatnění chovné hodnoty zvěře. V případě vyčíslení škody zvěřiny v hodnotě vyšší než nikoliv nepatrné, můžeme hovořit o souběhu trestného činu pytláctví s trestným činem poškozování cizí věci.
- Ukrytí, převedení nebo přechovávání neoprávněně ulovené zvěře. Základní skutková podstata trestného činu pytláctví se z části překrývá se skutkovou podstatou trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti podle ust. § 216 trestního zákoníku. Zákonodárce však považuje za trestný čin legalizaci výnosu z trestné činnosti pytláctví jednání pachatele, který ukryje na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř v hodnotě nikoliv nepatrné. Za pachatele uvedeného trestného činu lze považovat toho, kdo ukryje na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř, aniž by se na samotném lovu podílel, účastnil. Za ukrytí neoprávněně ulovené zvěře máme za to, že pachatel ulovenou zvěř ukryje, odstraní z možného dosahu odhalení nebo jiného zjištění u toho, kde ji ulovil, jeho spolupachatele. Ukrytím získává nad věcí vlastnické právo. Nejedná v úmyslu, aby pomohl lovcí uniknout trestnímu stíhání, ale jedná proto, aby z takové ukryté věci mohl opatřit sobě nebo jinému majetkový prospěch nebo aby znemožnil odhalení, převzetí věci oprávněnou osobou. Za přechovávání

zvěře považujeme jakýkoliv způsob držení. Pachatel nemusí mít tyto věci u sebe na konkrétním místě v bytě, domě nebo na svém pracovišti, postačí, že má takovou věc ve své moci, ve svém držení. Zvěř pak může přechovávat pro sebe nebo jiného, přičemž na délce přechovávání nezáleží. Hodnota ukryté nebo jinak přechovávané zvěře musí dosahovat hodnoty nikoliv nepatrné.

- Stejně tak lze uplatnit jednočinný souběh s trestným činem týrání zvířat podle § 302 trestního zákoníku a to zejména s ohledem na rozšířenou právní kvalifikaci trestného činu pytláctví dle § 304 odst. 1, 2 písm. d) trestního zákoníku, spáchá-li čin zavrženíhodným způsobem, viz shora citovaný judikátní výklad k odst. 2.
- Rozšířenou právní kvalifikaci lze spatřovat v podobě jednočinného souběhu s trestným činem nedovolené ozbrojování podle § 279 trestního zákoníku a to v podobě, kdy pachatel provedl lov (pytláctví) nelegálně drženou střelnou zbraní. V případě zajištění této zbraně dochází k jejímu expertnímu zkoumání s cílem zjištění, zda nemohlo být zbraně užito při jiné trestné činnosti, účinnost zbraně, technické parametry, určení do jaké kategorie spadá.
- Další vztahy osoby páčající trestný čin pytláctví k trestnému činu úmyslné poškozování a ohrožení životního prostředí dle § 293 trestního zákoníku, poškozování lesa dle § 295 trestního zákoníku jsou velmi nepravděpodobná. Jednání pachatele je zpravidla rychlé, tak aby na místě setrval co nejkratší dobu. Proto, aby bylo přihlédnuto k uvedeným trestným činům v souvislosti s pytláctvím, můžeme hovořit o různých mimořádných událostech páchaných pytláky. Jedná se o případy úmyslného odvedení pozornosti v úmyslu zatížit orgány činné v trestním řízení, odvést pozornost v místě, kam se soustředí činnost policie, strážců přírody, aby mohl páchat trestnou činnost pytláctví na jiném území. Společná ustanovení k § 293 hovoří o rozloze území, které je v případě půdy o celkové výměře minimálně tři hektary, v případě vodních ploch se pak jedná o rozlohu minimálně jeden hektar. Z mého pohledu jsou tyto způsoby páčání trestné činnosti již nepřijatelné. K tomu, aby někdo zastíral trestnou činnost pytláctví v úmyslu dalším způsobem poškozovat přírodní zdroje, jedná se o velkou míru odvahy a troufám si říci, že téměř vždy se bude jednat o narušeného jedince, který může mít sklony k duševní nerovnováze, k deviaci či k jiné duševní poruše. Stejně tak lze hovořit o

případech trestných činů, které zasahují do řádného chodu přírody a životního prostředí. Mezi tyto trestné činy řadíme poškození lesa podle § 295 trestního zákoníku, neoprávněné vypuštění znečišťujících látek dle § 297 trestního zákoníku, neoprávněné nakládání s odpady podle § 298 trestního zákoníku. Tyto trestné činy jsou v souvislosti s pytláctvím chápány spíše teoreticky než v případné praxi.

- Vztah k trestné činnosti neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami podle § 299 trestního zákoníku a k trestnému činu neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti podle § 300 trestního zákoníku a k trestnému činu pytláctví dle § 304 trestního zákoníku nese jisté znaky obdobnosti. Za společné prvky vnímáme smrt zvířete, ukrytí, přechovávání, převedení sobě nebo jinému. Základní rozdíl spočívá v úmyslu (nedbalost) usmrcení živočicha, zařazeného jako zvláště chráněný druh, který je zapsán v seznamu vydaného Ministerstvem životního prostředí. K dalším rozdílům patří celkový počet usmrcených jedinců, který musí být vyšší než dvacet pět kusů. V případě pytláctví se může jednat o jednočinný souběh spočívající v zaměření se pytláka na pravidelný lov těchto chráněných živočichů. Za usmrcení živočicha považujeme jeho zbavení života jakýmkoliv způsobem, popř. s použitím jakéhokoli smrtícího nástroje, prostředku či postupu.
- Jednočinný souběh pytláctví lze rovněž spatřovat s trestným činem šíření nakažlivé nemoci zvířat podle § 306 tr. zákoníku. Jedná se opět o velmi specifickou trestnou činnost. Aby byl trestný čin šíření nakažlivé nemoci uplatněn v praxi, musel by pytlák při svém ilegálním lovu upytlačit kus zvěře, který je vážně nakažen jednou z nemocí, která je stanovena v nařízení vlády dle odkazu § 308 tr. zákoníku. Jedná se o nařízení vlády č. 453/2009 Sb., které disponuje seznamem nakažlivých nemocí zvířat, mezi které např. patří vztekлина, tularemie, slintavka, kulhavka apod.. V případě uplatnění postupu dle § 306 tr. zákoníku by pachatel takového jednání musel nakazit jednou z nemocí dle seznamu nařízení vlády, přenosnou chorobou, zvíře zájmového

chovu, hospodářská zvířata nebo dokonce zvěř volně žijící. K zavinění postačí nedbalost.²⁵

4.4 Odkazy trestního zákoníku k trestnému činu pytláctví

Ukládání a výkon jednotlivých trestů. Odnětí svobody § 55 tr. zákoníku. Jednou z možností soudu je pachateli udělit trest odnětí svobody, dle společenské škodlivosti lze udělit trest v případě pytláctví, podle rozsahu zavinění až do možnosti stanovení trestu odnětí svobodu po dobu 5 let - § 304 odst. 2 tr. zákoníku. Soud přihlédne k míře společenské škodlivosti a s ohledem na rozsah páčání trestné činnosti určí výměru výši trestu odnětí svobody. Nepodmíněný trest je závažný zásah do osobních práv a svobod. Jeho trest je vykonatelný podle jiného právního předpisu ve věznicích s ostrahou nebo zvýšenou ostrahou. Trestný čin pytláctví nepřevyšuje horní trestní sazbu více jak pět let. V tomto případě pak může soud přistoupit k trestání pachatele podmíněným trestem. Při posuzování výši trestu musí soud přihlédnout k osobě pachatele, jeho současnému stavu, jeho běžnému způsobu stylu života, může přihlédnout k jeho prohlášení a přijetí slibu, že se takové činnosti již nedopustí a měl by vést řádný život.

Peněžitý trest – upravený v § 67 a 68 tr. zákoníku upravuje možnost soudu uložit obviněnému trest v podobě peněžitého trestu, povinnosti odsouzeného uhradit určenou finanční částku, která bude připsána na účet státu – ministerstvo financí. Peněžitý trest je udělen pachateli pytláctví, který prokazatelně při své činnosti získal pro sebe nebo jiného majetkový prospěch. V případě, že pytlák loví pro maso nebo pro trofej, tyto části zvěře jsou dále distribuovány z důvodu majetkového prospěchu, měl by být peněžitý trest současně udělen s podmíněným, nebo nepodmíněným trestem odnětí svobody.

Propadnutí věci – upravené v § 70 trestního zákoníku upravuje možnosti soudu uložit trest spočívající v propadnutí věci. V případě pytláctví se primárně uplatňuje ustanovení dle odst. 2), propadnutí věci, které bylo užito ke spáchání trestného činu. Za takové věci považujeme, které pachatel užil bezprostředně k usmrcení zvěře

²⁵ Srovnej: *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání: jedenácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-71-7.

(střelné zbraně, plynové zbraně, chladné zbraně, upravené zbraně či doplňky těchto zbraní včetně střeliva, apod.), popř. může policejní orgán předložit a navrhnout k propadnutí věci dopravní prostředek, který pachatel pytláctví užíval k dopravení na místo provedení lovu, následně k odvozu zvěřiny či jednotlivých částí zvěře. Základním účelem tohoto opatření je odebrat pachateli věc, kterou páchal trestnou činnost, aby mu bylo zabráněno v recidivním jednání.

Zákaz činnosti upravuje vyjádření dle § 73 a § 74 trestního zákoníku, kde se hovoří o tom, že soud může uložit trest zákazu činnosti po dobu na jeden rok až deset let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností. Trest zákazu činnosti spočívá v tom, že odsouzený po dobu výkonu tohoto trestu nemá oprávnění vykovávat určité zaměstnání, povolání nebo funkci nebo takovou činnost, ke které je třeba zvláštního povolení, nebo jejíž výkon upravuje zvláštní předpis. Jednoznačně lze tento postih uplatnit proti pachateli pytláctví, kterým je aktivní myslivec. Je-li pachatelem osoba, která má oprávnění k řádnému lovu a dopouští se trestné činnosti pytláctví, je aplikace této právní normy na místě a takovému pachateli by měl být mimo jiné uložen trest spočívající v zákazu činnosti. Zákon o zbraních a střelivu upravuje postih za úmyslný trestný čin a v případě pravomocného odsouzení osoby pro úmyslný trestný čin, která je držitelem zbrojního průkazu, je tato osoba vyzvána k odevzdání zbrojního průkazu na odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policie České republiky. Trest zákaz činnosti pak upravuje délku možného opětovného získání zbrojního průkazu.²⁶

4.5 Pytláctví – přestupek

Shora popsany komentář shrnuje pytláctví a jeho znaky, určující právní kvalifikaci v podobě trestné činnosti dle trestního zákoníku. Pytláctví lze však dokumentovat v nižší formě míry zavinění a to v podobě protiprávního jednání na úrovni přestupku. K určení správné právní kvalifikace předurčuje, jak psáno u trestného činu pytláctví dle § 304 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku – „kdo neoprávněně uloví zvěř nebo ryby

²⁶ *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání: jedenácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-71-7.

v hodnotě nikoli nepatrné“²⁷. S odkazem na právní ustanovení dle § 138 trestního zákoníku, který nám určuje hranici výši škody, zjišťujeme, že za škodu nikoliv nepatrnou rozumíme částku dosahující nejméně 10.000,-Kč. Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že jednání vykazující znaky pytláctví, které nepřevyšuje způsobenou škodu ve výši 10.000,-Kč, lze právoplatně považovat za protiprávní čin přestupkového charakteru. Přestupek je upraven ve speciálním zákoně, kterým je zákon o myslivosti, kde se v § 48a cituje neoprávněný lov zvěře – „neoprávněným lovem zvěře je lov zvěře bez povinných náležitostí stanovených v § 46 (povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění). Neoprávněný lov zvěře zakazuje.“²⁸ Zákonodárce u jednotlivých vymezení popisuje konkrétní podmínky, za kterých je možno lovit a usmrcovat zvěř. Přestupku se pak dopustí každý, kdo tyto podmínky nesplňuje a loví zvěř. Jak již bylo řečeno, důležitým faktorem pro správnou právní kvalifikaci je určení hodnoty ulovené zvěře. K určení hodnoty zvěře výrazným způsobem napomáhá sazebník hodnoty zvěře vydaný Ministerstvem zemědělství, upravený ke dni 5. 10. 2021.

4.6 Hodnota zvěře

Policie ČR, jako orgán státní správy, je ze zákona vázán povinností dokumentovat, prověřovat, odhalovat a zajišťovat důkazní hodnoty protiprávní činnosti. Pro první odhad hodnoty ulovené zvěře a následnému posouzení, zda se ve věci jedná o trestný čin či přestupek, vychází z hodnot zvěře stanovené Ministerstvem zemědělství České republiky - sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře. Hodnota jednotlivých druhů zvěře vycházejících ze zákona o myslivosti je určena podle druhu zvěře, pohlaví a věku. Sazebník vychází z celkových minimálních nákladů vynaložených k navrácení neoprávněně odloveného jedince zpět do volné přírody, tzn. uvedení stavu zvěře v honitbě do původního stavu před odlovem. Při určení hodnoty zvěře bylo přihlédnuto k průměrnému stáří, chovné a trofejové hodnoty zvěře. Pro přesné určení hodnoty zvěře lze využít znalce v **oboru lesního**

²⁷ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vydání: jedenácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-71-7.

²⁸ PETR, Bohuslav. *Zákon o myslivosti: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-781-2.

hospodářství, odvětví myslivosti, který je oprávněn vytvořit znalecký posudek, popř. jej můžeme oslovit k vypracování odborného vyjádření. Policie České republiky pro určení právní kvalifikace primárně využívá stanovené hodnoty zvěře uvedené v sazebníku Ministerstva zemědělství. Na tvorbě sazebníku se podílela společně s Ministerstvem zemědělství, Policií České republiky, Státním zastupitelstvím i odborná instituce Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti. Od 5. 10. 2021 je v účinnosti nový sazebník hodnoty ulovené zvěře, který se tak přizpůsobil několikaleté inflaci, a téměř po jedenácti letech dosáhl nových hodnot. V sazebníku nejsou uvedeny všechny druhy zvěře nacházející se na našem území. Obsahuje zvěř, která je ze zákona myslivecky obhospodařována lovem. V případě, že předmětem zájmu trestního řízení bude jiných druh zvěře, např. zvláště chráněný živočich (např. jeřábek lesní, vlk euroasijský) pro určení správné právní kvalifikace, k určení chovné hodnoty zvěře, budeme muset přistoupit k oslovení odborného poradce v podobě lesního hospodářství. V opačném případě jsou druhy zvěře, mezi které řadíme špačka, vránu, straku a hrdličku, tyto nejsou součástí sazebníku a to zejména z důvodu malé pravděpodobnosti vymáhání újmy. Při určení hodnoty upytlačených druhů zvěře, které nejsou uvedeny v sazebníku hodnot, vycházíme z tzv. analogie s porovnání se sazebníkem a cena této zvěře je odhadnuta v poměrné výši (králík divoký vs. zajíc polní), následně necháme zpracovat odborné vyjádření.

Pro získání hodnoty zvěře v okamžiku kdy nejsme schopni určit hodnotu dle níže uvedeného sazebníku zvěře, můžeme přibrat nejenom znalce v oblasti lesního hospodářství, odvětví myslivosti, ale osobu náležitě znalou v oblasti odhadu trofejové hodnoty zvěře. Jedná se především o hodnoty upytlačené zvěře, která má silnou trofej a hodnotu této trofeje lze vyjádřit v penězích. V takovém případě je průměrná hodnota zvěře dle sazebníku zvěře nedostačující a pro určení přesné hodnoty takového kusu oslovíme každého, kdo je znalý v problematice bodové hodnoty loveckých trofejí. V České republice je pro tyto účely standardně využívána metoda Mezinárodní rady pro lov a ochranu zvěře (CIC – Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Giber), která je na základě Varšavské dohody z roku 1934 mezinárodně uznávanou metodou určenou k hodnocení kvality úrovně chovu zvěře, kvality populace zvěře a životních podmínek zvěře v lokalitách kde žije. Rovněž se jedná o metodu, díky které dokážeme určit **hodnotu a ceny trofejí**. Odborně proškolená osoba, která je v evidenci ČMMJ, může orgánům činným v trestním řízení

provést ohodnocení (odborné vyjádření) takové trofeje zvěře, která byla pytlákem ulovena.

Ze sazebníku stanovených hodnot, který je uvedený v **příloze č.2**, zvěře vyplývá, že zvěř ulovená s hodnotou nepřevyšující částku 10.000,-Kč (hodnota nikoliv nepatrná), vykazuje znaky protiprávního jednání v přestupkové rovině, hodnota vyšší než částka nikoliv nepatrná, opravňuje orgány činné v trestním řízení postupovat v souladu se zákonným ustanovením dle § 158 odst. 3 tr. řádu s podezřením na trestný čin pytláctví dle § 304 tr. zákona.²⁹

Hranice výše škody trestného činu

Škoda, která byla stanovena odbornou osobou v celkové výši přesahující částku 10.000,-Kč, je označena za škodu nikoliv nepatrnou. Pro odlišení jednotlivé hranice výše škody je níže uvedena zákonná citace.

Hranici výše škody upravuje zákonné ustanovení „**§ 138 tr. zákoníku** – hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věci.

odst. (1) Škodou nikoliv nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 10.000,-Kč, škodou nikoli malou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50.000,-Kč, **větší škodou** se rozumí škoda dosahující částky nejméně 100.000,-Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 1.000.000,-Kč, škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující nejméně částky 10.000.000,-Kč.

odst. (2) Částek uvedených v odstavci 1 se užije obdobně pro určení výše prospěchu, nákladů k odstranění, následků poškození životního prostředí a hodnoty věci.“³⁰

²⁹ Srovnej: VACH MIROSLAV, *Myslivost 2/2016* [online cit. 10.2.2022]

Srovnej: BÍLY VOJTĚCH, Ministerstvo zemědělství [online cit. 2021-10-04]

³⁰ *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání: jedenácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-71-7.

4.7 Teorie vs. praxe

Z mého pohledu, jako policisty, který vykovává službu u pořádkové policie více, jak dvacet let lze konstatovat, že současná právní úprava nastavená v boji proti pytláctví je dostačující. Hodnota zvěře se dle sazebníku navýšila a každý ilegálně ulovený kus spárkaté zvěře, popř. jiné zvěře naplňuje spáchání trestného činu. Zákonodárce tímto krokem pamatoval na hodnoty přírodního bohatství, jejich ochranu a policejní orgán je ze zákona vázán jednat dle trestního řádu. Domnívám se, že kdyby nebylo jednání pytláctví evidováno, jako trestný čin, tak bychom zaznamenali enormní nárůst případů pytláctví.

Osobně jsem se nejvíce setkal s formami páchaní pytláctví za pomoci střelných zbraní. Obvykle pytlák lovil z úkrytu nedaleko silniční komunikace třetí třídy, popř. v odlehlých částech přírody nebo lovil z pomalu jedoucích vozidel. V těchto případech, zejména pak pytláctví páchané z dopravních prostředků se nelehko odhaluje. Pachatel ve velmi krátké době přesně zasáhl (možnost použití tlumičů) a po lovu z místa odjíždí. Dá se říci, že se na místě setrvává maximálně pár desítek sekund, není vidět, není slyšet. Když si k tomu znásobíme noční dobu, odlehlé místo, je pak téměř nereálné pachatele chytit přímo na místě, odhalit takový čin v pozdější době. Názorně bych za všechny uvedl jeden příklad z praxe.

V letním období roku 2011 bylo na linku 158 ve večerních hodinách nahlášeno oznámení týkající se pytláctví. V honitbě nacházející v okr. Nymburk, odlehlá část u vysokého porostu s kukuřicí, byly zaznamenány dvě kulové rány. Předseda místního mysliveckého spolku, oznamovatel události, který se v té době nacházel na jiném místě honitby, reagoval rychlým přesunem k místu střelby. Cestou za pomoci mobilního telefonu svolal kolegy myslivce a doslova začal hon na pytláka. V okamžiku, kdy se dostavil k odhadovanému místu střelby, našel dva dospělé kusy mufloní zvěře, samce. Později zjištěno dle odborného vyjádření, že způsobená škoda činila 179.800,-Kč za oba kusy. Jednalo se pytláctví pro trofej a maso. Za pomoci místních myslivců se povedlo zadržet jednoho z pachatelů nedaleko místa střelby. Druhý pachatel utekl do kukuřičného pole. V té době již za asistence policie byl obklíčen celý lán kukuřice a za pomoci cca. 20 nasazených sil se nakonec spolupachatele nepodařilo zadržet. Až v ranních hodinách, při náhodném šetření hlídky v okolí, byl zjištěn pohyb muže, ve kterém byl ztotožněn spolupachatel této

události. Následoval sled událostí v podobě řádné dokumentace na místě činu, zajištění stop, dokumentace podezřelých osob, jejich zadržení, výslechy podezřelých. Vyhodnocení zajištěných stop, expertní vyjádření, odborné vyjádření ke způsobené škodě, výslechy dalších osob, dokumentace policejních orgánů. Po shromáždění spisového materiálu bylo zahájeno trestní stíhání dvou známých pachatelů.

Za zajímavost mohu uvést, že ani jeden z pachatelů nebyl přistižen u zvěře, oba dva nespolupracovali a odmítli se k celé věci vyjádřit. Paradoxně nebyla nalezena střelná zbraň. Díky důsledné práci policie, bylo shromážděno velké množství stop a nakonec se podařilo pachatele postavit před soud. Celkem obsahoval spisový materiál více jak 500 listů. Dokumentace spisového materiálu byla náročná. Později se ukázalo, že mezi těmito pachateli figurovali další spolupracující osoby a věnovali se ilegálnímu lovu po celé České republice z důvodu získání masa a trofejí - Ústecký kraj, Liberecký kraj, Jihočeský kraj, Středočeský kraj. Mezi těmito kraji bylo rozpracováno několik skutků trestné činnosti pytláctví a u žádného z nich se nepodařilo skutkové jednání podezřelým prokázat. Do stádia podání obžaloby se povedl předložit až nymburský skutek. Konkrétně došlo k pytláctví v srpnu 2011, odsuzující rozsudek byl vyhlášen až v prosinci 2013, odvolací řízení Krajského soudu v Praze v březnu 2014 zamítlo odvolání obžalovaných a rozsudek první instance nabyl právní moc v březnu 2014. Je zcela evidentní, že dokumentace případu pytláctví je složitá záležitost, dle mého názoru více než jakákoliv jiná trestná činnost, jakou je např. podvod, úvěrový podvod, krádež, ublížení na zdraví apod..

V rámci zmiňovanému případu se mi před lety povedlo spojit s vyšetřovatelem trestného činu pytláctví, který prováděl dokumentaci několika událostí pytláctví s podezřením na shora uvedené osoby. Policie měla k dispozici popis pachatelů, vozidel, která používali při přepravě. Bohužel se jim nepodařil skutek prokázat. Dokonce provedli u jednoho z podezřelých osob domovní prohlídku, v místě jeho bydliště odhalili celkem více, jak 2000 preparátů a trofejí spárkaté zvěře, bez určení původu. Šetření negativní.

Závěrem tohoto příkladu bych uvedl, že je důležité si všímat okolí a jednat bezpodmínečně rychle, jako to udělal zmiňovaný svědek, myslivec. Díky následné aktivní činnosti policie, její dokumentaci se povedlo tyto pachatele pravomocně odsoudit. Takřka tristní je skutečnost, že obě podezřelé osoby byly aktivními myslivci, znali zvěř, lov, povinné náležitosti, které musí lovec doložit. Měli vybavení na

transport, úschovu zvěře, jednali rychle, přesně. Dokázali za krátkou dobu oddělit hlavy od těl, provedli vývrh vnitřností, aby se neznehodnotilo maso (zvěřina). Jejich jednání jasně poukazovalo, že tak činili v úmyslu se zmocnit trofeje zvěře a prospěch pro maso, že jsou ve svém oboru náležitě zdatní. Nikdo přesně neví kolik takových lidí mezi námi je, proto je velmi důležité si všimnout svého okolí a v případě jakýkoliv pochybení tuto informaci nahlásit na příslušné orgány státní správy, Policii ČR. Jak je vidět na fotografiích, viz. obrázek č. 1 – 6, přesný zásah, přesná práce s nožem. Pachatelé na místě jednali tak, aby mohli místo s ulovenými kusy co nejdříve opustit.

Obrázek 1 – Polodetail vývrhu upytlačeného muflona

(zdroj: spisový materiál)

Obrázek 2 – Biologická stopa na trase odtahu uloveného muflona

(zdroj: spisový materiál)

Obrázek 3 - Polodetail zásahu střelnou zbraní

(zdroj: spisový materiál)

Obrázek 4 - Celkový pohled na uloveného muflona bez hlavy

(zdroj: spisový materiál)

Obrázek 5 - Polodetail zadní části hlavy odděleného od těla

(zdroj: spisový materiál)

**Obrázek 6 - Polodetailní pohled na hlavy upytlačené trofejové mufloní zvěře
(zdroj: spisový materiál)**

5. Klasifikace způsobů páchání pytláctví

Způsoby páchání pytláctví mohou být různorodé a v současné době takřka na celém území České republiky. Páchání pytláctví je účelné popsat podle těchto kritérií:

Klasifikace podle předmětu zájmu pachatele

Klasifikace podle počtu pachatelů

Klasifikace podle nástrojů použitých k dokonání pytláctví

5.1 Klasifikace podle předmětu zájmu pachatele

Aniž bychom blíže specifikovali, tak v trestné činnosti majetkoprávního charakteru, obvykle bývá předmětem zájmu pachatele finanční prospěch. Trestný čin pytláctví nenajdeme mezi trestnými činy proti majetku, i přestože pachatel v jednom ze svých zájmů získává finanční prospěch. Klasifikaci pytláctví podle předmětu zájmu pachatele lze rozdělit do třech základních skupin.

- I. Pytláctví, jehož pachatel získává z uloveného kusu dnes tolik ceněné maso, zvěřinu. Získané maso putuje nadále k dalšímu zpracování. Cílem bylo získání majetkového prospěchu nebo zůstává v domácnosti pytláka k vlastnímu použití.
- II. Pytláctví, jehož hlavním cílem pachatele je získat cennou trofej. Trofej lze nadále prodat a získat majetkový prospěch, nebo si jej ponechá pro vlastní potěšení.
- III. Pytláctví páchané s cílem lovecké vášně, může se jednat o formy patologických závislostí.³¹

³¹ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.169

5.1.1 Pytláctví pro maso – zvěřinu

V dnešní době je ilegální lov pro maso jednou z nejrozšířenějších forem pytláctví. Poptávka po zvěřině stoupá. Lidé chtějí žít zdravě a pojídat maso z přírodních zdrojů. Zvěřina je pokládána za delikatesu a díky tomu stoupá její poptávka. Výkupní cena zvěřiny dlouhou dobu stagnovala. Dodávková cena celého prasete divokého se pohybovala 20,- Kč/kg. Jednalo se o dobu, kdy nebyla po zvěřině poptávka. V posledních dvou letech se však poptávka po mase z divoké zvěře zvýšila, a tak se volný prodej celého kusu prasete divokého povýšil v některých lokalitách až na 50,- Kč/kg. V případě prodeje čistého masa se pak cena zvyšuje. Platí zde pravidlo, čím blíže ke zdroji, tím menší cena. Dokážeme zakoupit 1 kg kýty s prasete divokého za 160,- Kč, ale stejné maso ve vybraných prodejnách stojí kolem 450,- Kč/kg. Cena masa divoké zvěře stoupá na své hodnotě. Obdobně to je s cenou za maso zvěře jelení, srnčí, dančí, rovněž tak drobné zvěře, jako je zajíc nebo bažant. O okamžiku, kdy jedinec pytláčí sám pro sebe, tak jeho úroveň lovu je poměrně malá, jelikož v jedné domácnosti není schopen zkonsumovat větší množství zvěřiny. Daleko větší boj proti pytláctví je lov na zakázku. Předem domluvené odběry masa, celých kusů ulovené zvěře se pak odráží ve větším tlaku ilegálního lovu a v místě volného chovu zvěře pak dochází k destabilizaci normovaných stavů a výrazného úbytku zvěře. Oslabuje se chovná hodnota chráněných jedinců.

V případě lovu zvěře pro maso bývá z pravidla celá zvěř odvezena z místa, kde byla usmrcena. U odběratele je pak nadále bourána a zpracována pro další prodej, popř. je prodán celý kus. Na ilegální prodej můžou upozornit zbytky zvěřiny v podobě kostí a kůže (škáry), spodní části nohou zvěře, hlavy, zkrátka biologický odpad. Při prodeji pak absentují listinné podklady k původu zvěře, jakými jsou dodací listy, faktury, paragony, veterinární vyšetření, list o původu zvěře, vyjádření prohlášení zvěřiny. Nemalá hrozba spočívá v požití nevyšetřeného kusu zvěřiny, která může být kontaminována některými nemocemi zvěře např. salmonelóza, vzteklna,

tuberkulóza, toxoplasmóza, tularemie, brucelóza. Uvedené nemoci jsou přenosné na člověka.³²

5.1.2 Pytláctví pro trofej

V případě pytláctví pro trofej je předmětem zájmu pachatele lovecká vášeň spočívající v lovu nejsilnějších jedinců v chovu. Přesněji řečeno pytlák odloví silné trofejové kusy samčí zvěře jelení, dančí, srnčí, mufloní. Rovněž tak se zaměřuje na zvěř raritní, jako je např. rys ostrovid, vlk euroasijský popř. jiné druhy chráněných živočichů z důvodu získání jejich cenné kožešiny, popř. v zájmu odvozu celého kusu na preparaci. Pytláctví pro trofej je zpravidla prováděno samostatně, pachatel většinou odřete hlavu trofejové zvěře a celý kus zpravidla nechává na místě. V některých případech může odnést část zvěřiny, většinou pro vlastní užití. Zvěř v místě nevyvrhne a jedná rychle z důvodu eliminace stop, popř. z důvodu zakrytí stop, zvěř odváží z místa celou (menší druhy zvěře).

V tuzemsku a v mezinárodní úrovni je kvalitní trofej cenný artikl. Každý ulovený trofejový kus se hodnotí podle mezinárodního měřítka CIC. Silní jedinci jsou pak vyhledávány zahraničními turisty, majetnými jedinci, nebo méně zdatnými lovci, kteří se chtějí takovou trofejí pochlubit. Neodborná veřejnost by si pak měla uvědomit, že řízená péče a chov, oborový chov zvěře je forma hospodaření s majetkem vyčíslitelným v peněžních hodnotách. V roce 1997 vyšla v odborném časopise *Silva Bohemica* publikace s názvem *Křivoklátská myslivecká výstava*, kde byl mezi vystavovanými trofejemi jelení zvěře umístěn silný jelen, střelený neznámým pytlákem v r. 1997 v Lánské oboře, jehož hodnota byla oceněna na částku 590.000,- Kč. Nutno poznamenat, že ztráta tak silného jedince je z chovného hlediska téměř nevyčíslitelná. Případy pytláctví v oborách z důvodu získání trofejí nejsou ojedinělé. K oborám se sjíždějí jednotlivci nebo organizované skupiny lovců zejména v noční

³² Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s. 169-170

době. Zvěř je v těchto místech koncentrována ve větším množství relativně na malé ploše. Ochrana našich obor je nedostatečně zajištěna.³³

5.1.3 Pytláctví páchané z důvodu lovecké vášně

Pytláctví páchané z lovecké vášně je svým způsobem delikt páchaný jedincem, který se vymezuje k oblasti ukojení své potřeby zabíjet. Může se jednat o částečně (plně) psychicky narušeného jedince, který má ve své oblibě, potřebě dokázat sobě nebo okolí um v podobě ulovení, usmrcení zvěře. Často pak takový člověk či skupina způsobí vyšší škody než pytlák lovcí pro zisk nebo pro loveckou trofej. Ne zřídka se může jednat o kombinaci těchto zájmů a tím vyvstává problém v oblasti, kde je zaznamenán takový pohyb. K ukojení vášně pytláka pak postačí zvěř odlovit, často ji ponechává na svém místě. Na druhou stranu tímto způsobem na sebe upozorní a je jenom na organizaci, ve které k pytláctví došlo, aby jednotliví členové či ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení, místu dostatečně věnovali pozornost, pečlivě sledovat lokalitu a kdo ji navštěvuje.³⁴

5.2 Klasifikace podle počtu pachatelů

Z dosavadních zjištění k počtu pachatelů páchajících trestný čin pytláctví lze provést základní rozdělení.

- pytláctví páchané jedním člověkem
- pytláctví páchané ve dvojici
- pytláctví páchané třemi a více pachateli (organizovanou skupinou pachatelů)

Pytláctví páchané jedním člověkem

Pytláctví páchané jednotlivcem je zejména příznačné pro lovce z vášně. Dle osobní povahy pytláka a jeho dovednosti umu lovu, se jedná o osobu, která je znalá prostředí, zná přirozené prostředí zvěře, zná jednotlivé druhy zvěře a její pohyb v přirozeném prostředí, v lokalitě kde žije. Je znalý v oblasti lesního hospodářství,

³³ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. ISBN 80-7251-097-5. s. 58-59

³⁴ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. ISBN 80-7251-097-5. s. 59

v oblasti pohybu personálu lesa, uživatelů příslušné honitby či jiných osob pracujících na poli apod. V případě lovu jednotlivcem záleží na zájmu pachatele lovu. V okamžiku, kdy loví pro zvěřinu či trofej pro svoji potřebu, má takový pytlák omezené možnosti. Z místa lovu dokáže odnést omezené množství lovené zvěře např. jeden kus srnčí zvěře nebo zajíce či bažanta. Zkušení pytláci se snaží na místě zanechat co nejméně stop. V takovém případě odnáší celou zvěř, ani ji v místě nevyvrhují nebo ji odtáhnou (odnesou) někam dále zde ji vyvrhnout. Vyvrhnutí je důležité z důvodu, aby se zachovala kvalita masa. Není třeba řešit v případě lovu z lovecké vášně či pro trofej. Vývrh (vnitřnosti zvěře) pak odhazují někam dál od místa nástřelu, popř. jej zahrabávají, aby nebyl nalezen, popř. zvěř vyvrhují až doma. Velmi často, a to ve všech formách pytláctví, se pytlák na místo dostavuje motorovým vozidlem. Zvěř či trofej následně převáží do místa bydliště či místa dalšího zpracování. Získáme-li důvodné podezření na konkrétní osobu, měli bychom reagovat velmi rychle (domovní prohlídka, prohlídka motorového vozidla nebo jiného dopravního prostředku, osobní prohlídka, přistoupit k výslechu osoby, zajištění věcí, zvěře, dokumentace místa nálezu, místa činu apod.). Policejní orgán by měl být minimálně částečně znalý problematiky, čímž dokáže přispět k rychlejšímu odhalení např. při silniční kontrole nebo bezprostředně po ulovení kusu pytlákem.

Pytláctví páchané ve dvojici

Sofistikovaný nejběžněji využívaný způsob nelegálního lovu páchaného dvěma jedinci. Vyskytuje se zejména při lovu velké vitální zvěře, jako např. daněk skvrnitý, prase divoké, jelen evropský, muflon. Pytláctví ve dvojici je realizováno zejména z důvodu lovu pro maso. Úlovek lze ve dvou lidech z místa lehce odnést. Problém nastává u těžších kusů (jelení zvěř), zde dochází v místě k jeho vyvrhnutí a pokud možno k co nejrychlejšímu přesunu k dopravnímu prostředku, popř. je zvěř odnášena po částech. Dvě osoby zpravidla jednají společně, vzájemně se kryjí. Na místě je zanecháno více stop, které vypovídají, že spolupachatelství lze prakticky vždy usuzovat. Při lovu většího kusu zvěře je vždy na místě zanechán větší počet stop. Pachatel musí obtížně se zvěří manipulovat, déle se zdrží na místě činu či opakovaně se na něj dostavuje. V této době je ideální čas jej na místě zadržet popř. po řádném zadokumentování následně usvědčit.

Pytláctví páchané organizovanou skupinou osob

Jedná se o formu pytláctví, která je ze všech vyjmenovaných klasifikací nejzávažnější. Každý jedinec organizované skupiny má za úkol plnit jednotlivé (dílčí) úkony. Mezi dělbu práce řadíme úkony **střelce, transportní skupina a likvidační skupina**. Střelec má hlavní úkol odlovit zvěř. Vzhledem k jejich vzájemné provázanosti jsou jednotlivé skupiny rozděleny, pohybují se dvěma a více vozidly. Střelec po přesném zásahu místo opouští se střelnou či jinou zbraní. Zpravidla se domlouvají telefonicky či za pomoci radiostanice. Krátce po zásahu se na místo dostavuje skupina určená pro transport. Tato v počtu jednoho a více jedinců najíždí k zhaslému kusu, tento nakládají bez provedení vývrhu na místě a snaží se místo co nejrychleji opustit. K těmto účelům používají uzpůsobené vozidla typu Off road či jiného vozidla s dostatečně velkým zavazadlovým prostorem. Opět za pomoci mobilního hovorového zařízení se odebírají na předem smluvené místo, kde se nachází skupina nebo jedinec určený pro zpracování zvěřiny. Následně je zvěřina určena pro další obchodní trh. Nutno podotknout, že součástí skupiny pro zpracování zvěřiny je řezník. Takový jedinec může zvěř dohledávat, zvěř následně vyvrhuje, porcuje část zvěřiny nebo zpracovává část zvěřiny označenou, jako trofej. Řezník je zručný člověk v oblasti zpracování zvěřiny, její následné bourání. Jedná se o člověka odborně znalého, psychicky a fyzicky zdatného.

Tento způsob pytláctví zpravidla bývá kombinací klasifikací lovu. Lov z důvodu lovecké vášně, pytláctví pro maso a pro loveckou trofej. Organizované skupiny pytláků se zaměřují na tuto činnost pravidelně. Mají své vymezené lokality, které v určitých periodách opětovně navštěvují. Není výjimkou a jsou zadokumentované případy, že takové skupiny se pohybují nejenom regionálně v okolí svého místa bydliště, ale po celém území určitého kraje popř. po celé republice. Jejich činnost směřuje k rychlému zahlazení stop, rychlého přemístění z místa lovu a rychlého zbavení ulovených kusů. Ke své činnosti používají moderní elektronickou techniku v podobě výkonných halogenových světel, speciální výzbrojí, výkonnými zařízeními umožňující lov v noční době (zbraně vybavené tlumiči, nočním viděním či termovizním zařízením, dále používají noční vidění z důvodu lokalizace zvěře).

Mnohdy jsou vybaveny lépe než tamní myslivci, myslivecká stráž či Policie České republiky. Z uvedeného důvodu je jejich okamžité odhalení velmi složité.³⁵

5.3 Klasifikace pytláctví podle nástrojů použitých k dokonání pytláctví.

Dle jednotlivých nástrojů použitých k dokonání pytláctví lze pytláctví členit do níže uvedených základních skupin.

I. Pytláctví páchané

a) za použití střelných (palných) zbraní

- loveckých
- sportovních
- vojenských
- nelegálně vyrobených

b) za použití mechanických zbraní

- kuše
- luky
- praky

c) za použití zbraní plynových

II. Pytláctví páchané jinými způsoby

Mezi jiné způsoby forem páchání pytláctví můžeme charakterizovat jednotlivé způsoby prováděné za použití důmyslně vyrobených zařízení, jako je např. chytání zvěře do ok, do želez, na lep, do pastí, do sítí, do zamaskovaných jam, chytání zvěře

³⁵ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.188-189

do lapacích zařízení, úmyslné usmrcování zvěře za použití motorového vozidla, pomocí výbušnin, plynu, jedu, elektrického proudu.

V současné době je zcela jednoznačně nejvíce rozšířený způsob nelegálního lovu za pomoci palných zbraní všech různých druhů a modifikací. Vedle legálně držených zbraní využívaných pro účely pytláctví řadíme zbraně vyrobené pro účely ilegálního lovu. Zbraně jsou vyrobeny s pomocí konstrukčních prvků továrně vyrobených či po domácku upravených. Zbraně jsou opatřeny tlumiči hluku, optickými zaměřovacími systémy, tlumičem hluku výstřelu.

Vedle palných zbraní se k pytláctví využívají zbraně volně prodejné, mechanické zbraně. Do skupiny mechanických zbraní řadíme kuše a sportovní luky. Především kuše si získala svoji oblibu díky klidnému chodu, přesné střelbě a smrtící účinnosti na několik desítek metrů. Pro noční lov lze kuši vybavit nočním zaměřovacím viděním či termovizním zařízením.

K pytláctví jsou rovněž hojně využívány zbraně plynové. Zákon o zbraních a střelivu uvádí, že střela, která vyjde z takové zbraně je uváděna do pohybu vlivem tlakem vzduchu nebo jiného plynu. Všem generacím jsou dobře známé vzduchovky, které výrobci dodávají na trh v rážích 4,5 mm a 5,5 mm. Těmito zbraněmi a vlivem jejich účinné síly v přepočtu ústřední rychlosti při opuštění střely ze zbraně až 315 m/s, jsou tyto zbraně schopny usmrtit drobnou pernatou zvěř (bažant, kachna divoká), pořp. zajíce. Pytláci rovněž tyto zbraně převrtávají na možnost použití malých nábojnic typu 22 Long Rifle, čímž získává účinnost této zbraně nový rozměr. S uvedenou úpravou této zbraně získáváme malorážku, kterou lze bezpečně usmrtit srnčí zvěř, drobnou pernatou a srstnatou zvěř na vzdálenost až 100 m.

Pytláctví evidované v kategorii jiných způsobů v podobě chytání zvěř do ok, do želez, na lep, do sítí, pastí či maskovacích je mezi pytláky používáno nejméně. Tento způsob bývá zpravidla brzy odhalen. Předpokladem je, že se taková osoba nastrožující systémy záchytu zvěře musí opakovaně dostavovat na místo nástrahy. Pro odhalení lze takové místo střežit, umístit foto pasti, informovat mysliveckou stráž, mysliveckého hospodáře, Policii České republiky.

Naopak je mezi pytláky rozšířen nelegální lov zvěře v podobě úmyslného sražení za pomoci motorových vozidel. Tento způsob lovu je velmi těžko prokazatelný. Pro naplnění skutkové podstaty tr. činu pytláctví je třeba zaviněné úmyslné jednání. Řidič

vozidla může uvést, že ke střetu došlo vlivem náhodného pohybu zvěře pod kola vozidla. V takovém případě by měla být zvěř předána mysliveckému hospodáři, mysliveckého spolku, v jehož katastru k nehodě došlo. Řidič není oprávněn jakkoliv manipulovat se zraženou uhynulou zvěří. Při tomto způsobu pytláctví dochází ke škodě zejména zvěře zaječí, srnčí, dančí. Obecně pod koly motorových vozidel uhyne velké množství zvěře, ne v každém případě se jedná o případy pytláctví.

Mezi specifickou metodu pytláctví, které je pácháno v lokalitě, kde se zvěř vyskytuje, jsou metody, které používají jedinci oprávněni k lovu zvěře. Jedná se o osoby, které mají oprávněné právo lovit zvěř v konkrétní honitbě. Jednotliví členové honitby, funkcionáři, kteří zneužívají svého postavení v podobě mysliveckého hospodáře, oborníka, myslivecké stráže. Organizované lovy bez hlášení, bez povolení k taktovým lovům, bývají v režii jednoho lovce – mecenáše z důvodu finančního prospěchu organizátora lovu nebo celou skupinou lovců. Lovu se mohou zúčastnit podřízené lesní dělníci (naháněči). Nelze opomenout individuální lov bez vědomí členské základny, mysliveckého hospodáře, formou na čekané, či na šoulačce. Opět se jedná o lov z důvodu zisku jednotlivce, skupiny (organizátor lovu). Tyto modifikace lovu lze kombinovat, odlišnosti pak nacházíme v době lovu, zda se jedná o lovnou zvěř v době hájení či v době řádného lovu. Pytlákem se stává dokonce takový jedinec, který má řádnou povolenku k lovu, loví zvěř dle zákona a dle předepsaných podmínek, avšak tuto odlovenou zvěře nenahlásí nebo řádně po jejím ulovení neoznačí, popř. opakovaně použije plombu k označení ulovené zvěře. Jednou z povinností lovce je zvěř označit za pomoci nesnímatelné plomby. Jedná se o značku vydanou hospodářem, kterou použijí v případě ulovení spárkaté zvěře (prase divoké, srnčí, dančí, jelení zvěř). Plomba se umísťuje na zadní běh, dotažením ke spárku, tudíž ji nejde druhotně použít. Takový pytlák pak odváží zvěř z místa zásahu bez nahlášení pro svoji potřebu. V případě kontroly orgánem státní moci (Policie ČR) může věrohodně argumentovat, že plombu ztratil v lese, nebo že ji ještě od mysliveckého hospodáře neobdržel, plombu či evidenční list zvěře má v autě apod., čímž může být kontrola, jako neodborná veřejnost oklamána.³⁶

³⁶ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.190-191

6. Typické kriminalistické stopy

Z kriminalistického hlediska považujeme za stopu, kterou pachatel na místě vytvořil, každou změnu, která je vlivem jeho jednání zanechána na místě s ohledem na okolní prostředí. Každá stopa je nositelem příčinné, časové a místní souvislosti s ohledem na způsob jejího vzniku. Stopa nese vlastnosti v podobě její zjistitelnosti, zajistitelnosti a využitelnosti nositele informací.

Stopy, které na místě pachatel zanechal při páchání protiprávní činnosti pytláctví, jsou s ohledem na jejich provedení velmi specifické. Jejich zjištění, zajištění je závislé nejen na způsobu spáchání konkrétního jednání, použití nástrojů, počtu pachatelů pohybujících se na místě činu, ale i na povětrnostních podmínkách vyskytujících se na místě činu. Uchovatelnost stop a její následná využitelnost se zkracuje s ohledem na biologické vlastnosti přírodních vlivů. Mezi základní typické stopy u všech forem pytláctví spatřujeme trasologické stopy plošné i plastické, mezi které řadíme stopy po lidské obuvi, stopy po pneumatikách motorových i nemotorových vozidel. Dále stopy biologické, jako jsou zbytky zvířecích těl, stopy krve. Věcné stopy, mezi ně řadíme věci používané pytláky pro účely dokonání pytláctví (oka, nože). Tyto věci mohou být na místě vlivem přímého užití, ztráty či zapomnění. Stopy genetické, každý pachatel na místě činu vlivem dokonání pytláctví na místě ponechá některý ze svých biologických prvků např. na použitých nástrojích, nedopalcích cigaret, vlastní poranění se zůstatky organických částí lidského těla. Mezi typické stopy rovněž řadíme balistické prvky v podobě vystřelených nábojnic, popř. střela, povýstřelové spaliny. Vždy je důležité nalézt místo, odkud bylo na zvěř stříleno, stanoviště lovu. Nález tohoto místa odhaluje ušlapanou trávu v důsledku delšího pobytu na místě pytlákem. Při lovu za pomoci střelné zbraně z osobního motorového vozidla zase místo příchodu k padlé zvěři. Každé z těchto míst je nositelem popsáných stop, které je zapotřebí řádně zajistit. Mezi další rozsáhlé naleziště kriminalistických stop řadíme místo, kde byla zvěř zasažena střelou, nebo místo kde po úniku po zásahu padla. Z uvedeného důvodu je důležité toto místo nalézt a řádně jej ohledat. S ohledem na

další okolnosti zajištění stop (střela) je bezprostředně důležité vědět a nalézt obě místa tzn. místo lovu a místo zásahu zvěře, popř. nálezu padlého kusu.³⁷

6.1 Dělení stop

Při konání prověřování trestného činu pytláctví, provádí na místě policejní orgán ohledání místa činu, čímž dochází k vyhledávání stop zanechaných na místě vlivem jednání pachatele. Stopy se řádně zadokumentují, dojde k jejich zajištění, aby nebyla znehodnocena před dalším zkoumáním. Následně pak policejní orgán vyhotoví po formální stránce protokol ohledání místa činu, do kterého protokolárně uvede všechny zajištěné stopy. Vyhledané stopy zpravidla zajišťuje odborně proškolená osoba, kriminalistický technik. Stopy vykazují charakteristické vlastnosti a dle konkrétního určení jsou kriminalistickým technikem označeny, do jaké skupiny stop spadají. Následné vyhodnocení zajištěných stop provádí konkrétní odborné pracoviště s kvalifikovanými pracovníky, za pomoci expertních metod. Z uvedeného důvodu se jednotlivé stopy dělí do konkrétních skupin.³⁸

6.1.1 Trasologické stopy:

Trasologie, jako vědní obor kriminalistické techniky se zabývá vyhledáváním, zajišťováním a zkoumáním stop ponechaných na místě činu pachatelem pytláctví v podobě stop nohou (obuté nebo bosé nohy), stopy lidské lokomoce (běh, chůze), stopy dopravních prostředků (stopy pneumatik jednostopých či dvoustopých vozidel), popř. jiné stopy podobného druhu (například otisky opěrné střelné hole, stopy po opěře loktů, kolen, tkanin, rukavic, pohybu postřelených kusů zvěře).

V případě pohybu pachatele pytláctví na místě činu, takový pachatel zanechává trasologické stopy chůzí, během či skokem. S ohledem na přijímaný povrch dokážeme pak vyhodnotit jeho fyzickou konstituci či kondici, ve které pytlák je. Můžeme zaznamenat určité disproporce v podobě délky kroků, tělesná deformace,

³⁷ Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.71

³⁸ Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.76

poranění znemožňující běžnou chůzi, typické vlastnosti použité obuvi (tenisky, holínky, těžká vysoká obuv). U stop obuvi zkoumáme a rozlišujeme stopy **podešve**, která kryje spodní část obuvi od špičky až k patě. **Podpatek**, který je tvořen samostatnou součástí spodku obuvi nebo monolitní součástí podešve. Je vyráběn z různých hmot a z kriminalistického hlediska je nejdůležitější tzv. patník, což je vrchní část podpatku. **Podrážka**, která kryje spodní část obuvi od špičky k výklenku, oproti podešvi, která kryje spodní část obuvi od špičky k podpatku. Stopy bosých nohou nejsou v rámci zajištění a dokumentace časté, bez poznatku.

Při zkoumání rozlišujeme skupinovou shodu či individuální identifikaci. Skupinovou příslušností zjistíme, zda se jedná obuv dle sbírky podešví v katalogovém vzorníku výrobců obuvi. Individuální identifikaci lze uskutečnit pouze za podmínky, zda je stopa nositelem určité zvláštnosti, jako například vada vzniklá při výrobě, použitelností, opotřebením či opravou obuvi.

Trasologické stopy je třeba chránit před povětrnostními vlivy. Působení slunečního záření, vlhkosti, sněhu, deště výrazně znehodnocuje identifikační znaky. Ochranou stop máme na mysli jej řádně zakrýt nebo jinak zajistit proti jejich znehodnocení. Ve volné přírodě zajišťujeme nejčastěji stopy objemové, za pomoci provedení odlitku této stopy, popř. dle přijímaného podkladu zajišťujeme stopy plošné. V obou případech dokumentaci stop evidujeme v elektronické podobě fotografováním. V případě, že zajistíme stopy, které nemohou být použitelné pro individuální identifikaci, je důležité nepodceňovat tyto stopy a využít charakter informačních hodnot pro další úkony spojené prověřováním trestné činnosti.³⁹

³⁹ Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.199

Srovnej: KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7. s.224-225

6.1.2 Biologické stopy

Z obecného hlediska je biologická stopa jednou z nejvýznamnějších stop, zajištěných na místě činu či v okolí spáchaného pytláctví nebo v místě související se zpracováním zvěřiny. V oblasti pytláctví se kriminalistická biologie zaměřuje na oblast biologického materiálu lidského původu zanechané pachatelem na místě činu (stanoviště pachatele při lovu), kterým může být např. moč, lejno, pot, sliny, vypadané vlasy a chlupy, krev. Mimo jiné se při prověřování pytláctví kriminalistická biologie zabývá zkoumáním stop, kde je biologický materiál tvořen ze zvířecího původu. V takovýchto případech za biologické stopy považujeme části nebo celé kusy zahynulé zvěře, chlupy, kosti, vnitřní orgány zvěře, povýstřelové nálezy (tzv. stříž, úlomky kostí, krevní stopy). Okruh biologických stop se pak vztahuje na místo úmrtí, popř. místo porcování zvěře, přeprava (dopravní prostředek), další pohyb a zpracování zvěřiny či trofeje, která bývá v osobní sbírce pytláka nebo jde pro další export z důvodu finančního prospěchu. Krevní stopy zvěře se nachází vždy na místě činu pytláctví, mohou se nacházet na oděvu pytláka a na všech možných předmětech, se kterým přišla vlivem jednání pachatele ulovená zvěř do kontaktu. Z důvodu zajištění těchto stop, zejména s ohledem na jejich další využitelnost je důležité vědět, že těchto se nesmíme nikdy dotýkat holou rukou. Hrozí zde velké riziko přenosu vlastních biologických materiálů na zajišťovanou stopu. V těchto případech se zajišťují celé předměty, které jsou nositeli stop. V okamžiku, kdy nelze zaslat celý nosič biologického materiálu, provede se z podkladového materiálu jejich sejmutí za pomoci ostrého nástroje. Vždy se musí zachovat dokonalá čistota nástrojů potřebných k sejmutí biologické stopy a jejich obalů. Zajištěné stopy se posílají ke zkoumání v suchém stavu, v žádném případě vlhké nebo mokré. Vlhké, mokré materiály jsou napadeny plísněmi, dochází k hnilobným změnám a tudíž ke znehodnocení zajištěného biologického materiálu. V případě vlhkosti je potřeba zajištěný vzorek ponechat vysušit v pokojové teplotě, nikoliv blízko tepelných zdrojů nebo přímo za použití slunečních paprsků. Čistý papír se považuje za nejvhodnější obalový materiál pro zajištění biologických stop. Papír je prostupný pro vodní páry a umožňuje tak případné dosychání. Naopak, jako nevhodné považujeme sáčky z plastické hmoty, které stopu uzavřou a může, tak dojít k působením negativních vlivů. Při zajišťování biologických stop je zapotřebí jich zajistit co nejvíce. U pytláctví je předpoklad, že na místě bude velké množství biologického materiálu, tudíž je

zapotřebí postupovat podle jednotlivých okolností, aby existovala co největší pravděpodobnost, že jsme zajistili co největší množství stop všech osob, popř. zvěře, které se na místě činu nacházely. Závěrečná fáze při vyhodnocování biologického materiálu se zpracovává na specializovaném pracovišti. Pro účely zkoumání DNA profilu pachatele zajišťujeme porovnávací materiál bukálním stěrem, setření povrchu vnitřní částí dutiny ústní. K vyhodnocení specifické činnosti lze využít odborné profese znalecké činnosti.⁴⁰

6.1.3 Daktyloskopické stopy

Daktyloskopie je jedinečná metoda, která se zabývá obrazci papilárních linií článků prstů, na dlaních, na prstech nohou a chodidlech. Vznik a existence papilárních linií se řídí třemi obecně uznávanými zákonitostmi spočívající:

1. Neměnnost obrazců papilárních linií – v době od narození člověka až do jeho smrti jsou papilární linie relativně neměnné.
2. Neodstranitelnost papilárních linií – pokud není chirurgicky odstraněna zárodečná vrstva kůže, jsou papilární linie prstů neodstranitelné. V případě poškození obrazců papilární linie tyto postupně dorostou do původního vzhledu.
3. Individuálnost obrazců papilárních linií – neexistují na světě dva jedinci, kteří by měli totožné obrazce papilárních linií.

Dokumentace pytláctví v souvislosti se zajištěním daktyloskopických stop na místě činu je velmi složitá záležitost. Takřka mravenčí práce policisty na místě dokáže odhalit stopu, která je zajistitelná, využitelná v podobě daktyloskopické stopy. Tyto stopy lze zajistit pouze v místě, kde pachatel činil manipulaci s odstřeleným kusem v podobě provedení vývrhu, čtvrcení zvěřiny či jiné porcování masa, práce s trofejí. Možnost nálezu této stopy z pohledu jejího vzniku může proběhnout tím, že struktura

⁴⁰ Srovnej: KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7. s.128-129

Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.160-161

papilární linie zejména prstů rukou vznikne, jako zrcadlově obrácený reliéf, tzv. objemová 3D daktyloskopická stopa. Tato stopa může vzniknout vstáváním pytláka od ležícího kusu zvěře nebo její části, opření rukou o vhodnou zeminou podložku, jako je např. jílovitá půda. Dále lze zajistit v podobě plošných stop a to především na předmětech pevných, které např. pachatel ponechal na místě, ztratil z místa odchodu, útěku nebo újezdu (nůž, nábojnice, střelecká opěrná hůl, pozorovací přístroj pro denní i noční dobu apod.), jedná se o věci, které můžeme zajistit, jako věcné stopy. Zajištění daktyloskopických stop na místě činu je spíše vzácností než skutečností, avšak k objasnění věci má nenahraditelnou právní hodnotu stejně, jako zajištění stop biologického charakteru.⁴¹

6.1.4 Balistické stopy

Za nejběžnější formu pytláctví považujeme ilegální lov za použití střelných zbraní. Jejich účinnost je vysoká, po přesném zásahu nastává okamžitá smrt. Při použití střelné zbraně na místě vznikají stopy určeně pro zkoumání ve vědním odvětví balistika, která se zabývá pohybem střely ve zbraní, mimo zbraň. Mezi objekty kriminalistické balistiky řadíme střelnou zbraň, za kterou považujeme, jakýkoliv předmět, který je schopen dopravit střelu do místa zásahu. Dalším objektem je již zmiňovaná střela, střelivo, náboje všech druhů včetně jejich jednotlivých částí. Poslední skupinu objektu kriminalistické balistiky řadíme předměty zasažené střelou a povýstřelové zplodiny.

Pytlák užívající střelnou zbraň je velmi dobře obeznámen s jejím použitím, účinností a následky. Střelné zbraně pytláka můžeme rozdělit do základních skupin podle účinnosti střely, její energie. Nejběžnější řadíme do kategorie **palných zbraní**. Jedná se o zbraně, jejichž střela je uvolněna z nábojnice pohybem v před, po předchozí vznětlivé chemické reakci střelného prachu. Jedná se o zbraně, které lze ovládat

⁴¹ Srovnej: KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7. s.103-104

Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.132-133

jednou rukou krátké palné zbraně určené k osobní ochraně, zbraně ovládané dvěma rukama, jako jsou civilní lovecké zbraně podléhající evidenci nebo ručně po domácku vyrobené (ilegální) zbraně. Tyto zbraně rozdělujeme dále podle druhu náboje, jejich použití, jako např. lov jednotnou střelou nebo hromadnou střelou s olověnými či ocelovými broky. Podle počtu hlavních, vícehlavňové, jednohlavňové, podle stupně automatizace nabíjení – opakovací, jednoranné, samonabíjecí, poloautomatické, automatické.

Pytláky hojně používané zbraně zařazené do kategorie střelných zbraní řadíme **plynové zbraně**. Plynové zbraně se od palných liší způsobem uvedením střely na cíl, ke kterému dochází vlivem využití pneumatické energie vzduchu či jiného plynu stlačeného mechanickou silou. Vzduch je stlačen předem v tlakové komoře nebo je stlačen pístem při výstřelu (vzduchovky, plynovky, větrovky).

Poslední kategorie střelných zbraní je skupina **mechanických zbraní**. K výstřelu dochází vlivem reakce síly přenesené prostřednictvím mechanické energie (stahovací materiál guma nebo napínací tětíva), kterými jsou praky, luky, kuše.

Všechny uvedené střelné zbraně mají své specifické vlastnosti, proto je nutné nalézt místo, odkud bylo na zvěř stříleno, popřípadě místo zasažení cíle. V místě odkud bylo stříleno na cíl, se může nalézt vystřelená nábojnice, která nám napoví, jakou ráži pachatel užil. Podle nálezu nábojnice zúžíme profil druhu zbraně. Nalezená nábojnice je nositelem stop, které na nábojnici zanechal zásobník, závěr. Na nábojnici můžeme nalézt daktyloskopickou stopu zanechanou pachatelem na místě vlivem její manipulace. Nábojnice je nositelem chemické stopy po povýstřelových zplodinách. Pro pytláka je velmi složité v noční době hledat na místě nábojnici zejména při použití automatické zbraně nebo poloautomatické zbraně v případě jeho přebíjení. Nábojnice tak odletí od místa nástřelu až několik metrů.

Nositelem stop a důkazů není pouze nábojnice, zároveň střela, která z nábojnice vyšla. Podle typu náboje použité zbraně má střela rozlišnou účinnost. Při přesném zásahu může střela projít cílem lovené zvěře nebo může zůstat v útrokách těla kusu. Při nepřesném zacílení střela mine cíl těla zvěře a skončí tak v místě úhlu střely daleko v zadní části. Zde let střely ovlivňují jednotlivé faktory prostředí a je nutné vždy provést větší rozsah ohledání místa činu. Střela je stopa, která v případě dalšího zkoumání vede k individuální identifikaci pachatele, je nositelem mikroskop

vznikajících průchodem střely tělem zbraně, hlavní. Ideální stav při dokumentaci trestného činnosti je na místě činu zajistit nábojnici a střelu.

Malou měrou bych ještě upozornil na možnost zajištění stop v podobě povýstřelových zplodin. Povýstřelové zplodiny, jako vedlejší produkt střelby z palné zbraně, unikají po výstřelu směrem letu střely, ale zároveň i směrem proti střelci. Mikročástice v podobě olova, mědi, železa a dalších produktů ulpívají na ruku, obličej a dalších částech těla, popř. oděvu. Při kontrole pytláka s podezřením na neoprávněný lov, jej můžeme vyzvat k zajištění těchto stop.⁴²

6.1.5 Věcné stopy

Do kategorie věcných stop řadíme stopy (předměty), které byly na místě pytlákem zanechány ať už s jeho vědomím či bez vědomí. Obvykle věcné stopy jsou nositeli dalších stop důležitých pro trestní řízení např. daktyloskopické, genetické. K realizaci pytláctví dochází zejména v noční době a při pohybu v místě čekání na správnou příležitost k lovu, v místech kde pachatel tzv. šoulal, v místě příchozí a odchozí cesty k padlé zvěři, můžou být tyto cesty nositeli věcných stop. Při dokumentaci místa události nesmíme podceňovat žádnou věcnou stopu, obvykle má vypovídací hodnotu k vytvoření profilu pachatele trestné činnosti. Z věci nalezených na místě lze vyčíst, jakým způsobem se pachatel na svůj čin připravoval, jestli je manuálně zručný, jestli použitý materiál je sériové výroby či domácí produkt, zda je pachatel kuřák či nekuřák, zda je manuálně zručný či není (nálezy sebou přinesené věci, lovecké hole, opěry, sedáky). Uvedená informační hodnota nás může navést k pachateli, při následné dokumentaci např. při domovní prohlídce lze zajistit důkazní materiál individuální identifikace.

⁴² Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.188-189

Srovnej: KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7. s.237-238

6.1.6 Pachové stopy

Pohyb pytláka na místě, respektive k místu páchní pytláctví či odchodové trasy jsou schopny objasnit za pomoci pachových stop. Při rychlé detekci oznámení případu pytláctví, je třeba vždy začít pátrání po pachateli z místa události, pátrání po horké stopě pachatele. Pátrání je zahájeno v místě, kde došlo k usmrcení. Zajištění stop, současné pátrání zahajujeme za pomoci asistence kriminalistického technika, psovoda se speciálně vycvičeným služebním psem. Policejní kynolog je schopen psa nasadit na čerstvou stopu. Pachové stopy mají vlastnost se poměrně dlouho udržet ve volném terénu. Policejní pes dokáže vlivem svých schopností vypracovat stopu až k bydlíšti pytláka či k místu jeho posledního pohybu (odjezdové místo dopravním prostředkem). Obecně je známo a netýká se to pouze případů pytláctví, že každý jedinec po dobu svého života nepřetržitě vylučuje tělesný pach a to nezávisle na své vůli. Složení tělesného pachu je geneticky podmíněné a relativně neměnné, má individuální charakteristické vlastnosti bez ohledu na čas. V případě pytláctví považujeme za složité zajistit pachy pachatele v úseku jeho konání v době manipulace se zvěří. Zde můžou jednotlivé pachy zvěře, spojené s pachem člověka, narušit objektivitu zkoumání při následné pachové identifikaci. K zajištění pachových stop by mělo dojít na místě pohybu před kontaktem se zasaženou zvěří. Typické pachové stopy mají souvislost s jinými kriminalisticko technickými stopami a je podstatné při jejich zajištění zabránit poškození nebo zničení následných stop, které budeme zajišťovat. V daném případě platí zásada, že pachovou stopu zajišťují jako první. Zajištěná stopa se ukládá do tzv. pachové konzervy a je založena na speciálním pracovišti určené pro jejich zkoumání. Zajištěná pachová stopa má trvanlivost cca. 1 rok, pokud získáme porovnávací materiál, můžeme nechat provést její vyhodnocení i po době delší než jeden rok.⁴³

⁴³ Srovnej: STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-052-9. s.170-171

Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.175-176

7. Metodika vyšetřování pytláctví

Odborná literatura kriminalistického učení obecně specifikuje jednotlivé druhy trestných činů. Při dokumentování trestné činnosti nám popisuje určité mechanismy, procesy postupu při odhalování, vyšetřování, dokumentování trestné činnosti. Metodika vyšetřování trestných činů zásadním způsobem zasahuje do zákonitosti vzniku stop a díky nim se vytváří kriminalistické metody, aby vytvářely optimální podmínky pro odhalování, vyšetřování a prevenci trestné činnosti. Při tvorbě procesu jednotlivých metod vyšetřování je zapotřebí dodržovat několik základních zásad. Metodika je základem vědecké tvorby metodických procesů, které musí být podloženy dlouholetou praxí ve vyšetřování a následných soudních procesů. Při vyšetřování používáme jednotlivé typizace metodik. Každá metodika je svým způsobem stavěna na konkrétní okolnosti prověřování jednotlivých trestných činů. Některé metodiky budou více členité a některé budou naopak více stručné. Metodiky tak nejsou tvořeny nahodile, eviduje se jejich systémová tvorba, která svým obsahem vykazuje soubor logicky semknutých postupů a poznatků. Každá metodika má svá kritéria a při jejich tvorbě se musí reagovat na změny při způsobech páčání trestné činnosti, legislativní změny, jedná se o včasnou reakci na aktuální potřeby kriminalistické praxe.⁴⁴

7.1 Typické kriminalistické situace

Základním cílem každého protiprávního jednání je pachatele trestné činnosti dopadnout, obvinít a usvědčit jej v rámci soudního procesu. Usvědčení je v oblasti dokumentace pytláctví poměrně zásadní záležitost. Kriminalistické situace vyvstávají v okamžiku, kdy začne policie konat prověřování. Dojde-li k oznámení pytláctví po bezprostředním kontaktu pytláka s ulovenou zvěří, umožňuje policii jednat okamžitě s cílem dopadnout pachatele v rámci jeho pronásledování, pátrání po horké stopě. Mnohdy tak koná za pomoci veřejnosti, očitých svědků, kteří přes linku 158 navedou

⁴⁴ Srovnej: STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 80-8689 8-66-0. s.9-10

policisty k místu události, odjezdové cestě. V případě zajištění či zadržení podezřelého či skupiny je následná dokumentace jednodušší. Čím delší časová prodleva od okamžiku zjištění protiprávnosti, tím více času pro pachatele dokonale zakrýt vzniklé stopy, zpracovat zvěřinu, trofej. Oznamovaný případ v pozdější době po spáchání pytláctví je třeba začít od způsobu spáchání ilegálního lovu. Důležité je zajistit co nejvíce stop, zejména pak balistických. Provádíme šetření v místě a jeho okolí, zjišťujeme pohyb osob nacházejících se v lokalitě honitby, pohybu vozidel, obchodní řetězce s prodejem zvěřiny, výkupny, soukromé podniky. Tento způsob dokazování je jednoznačně složitější, pro prověřování je zapotřebí mnohem delší časové období. Pátrání po pachateli je tak poměrně složitější než realizace v rámci pátrání po horké stopě.

Proto, aby policie byla schopna dokázat protiprávnost konkrétnímu pachateli, musí vycházet ze zmapování celé lokality, popř. širokého okolí k pohybu osob a provést typování, že se určitá osoba mohla pytláctví dopustit, danou lokalitu navštěvuje, pohybuje se konkrétním dopravním prostředkem. Je již v minulosti v místě při policejní kontrole mapována, byl její pohyb dokumentován svědkem události. Prověřujeme v okolí místa činu mezi obyvateli nejbližších obcí, šetříme mezi jednotlivými mysliveckými organizacemi, mezi členy mysliveckých spolků. Mnohdy oni svými poznatky navedou orgány činné v trestním řízení k podezřelému. Pytláky se nezřídka stávají sami aktivní myslivci, policie prověřuje ve spolupráci s mysliveckými hospodáři k evidenci vydaných plomb k označení ulovené zvěře. Některé organizace mají interní opatření spočívající v povinném hlášení kulových a brokových ran vystřelených v noční či denní době. Nahlášení výsledku lovu, úspěšnosti střelce. Nutno podotknout, že povinností lovce je řádně provést dohledávku v případě postřelení loveného kusu.⁴⁵

⁴⁵ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.198

7.2 Podněty vyšetřování

Objasněnost trestného činu pytláctví bývá zpravidla nižší než objasněnost obdobné „bagatelní“ trestné činnosti. Bývá to zejména z důvodu latentního páchání, rychlého jednání pachatele na místě činu. Prvotní informace získané o trestném činu pytláctví vychází oznámením ze strany uživatele honitby, popř. mysliveckým hospodářem, který konkrétní honitbu spravuje. Informaci o páchání trestného činu můžeme získat od kteréhokoliv občana, který zaznamená v přírodě podezřelý pohyb. Podnět můžeme získat od řadového myslivce, myslivecké stráže, lesní stráže (svědka události), organizace provádějící výzkumnou práci, kterou může být např. Česká společnost ornitologická. Pokud je zaznamenán pytlákův pohyb přímo v honitbě a on neví, že je z povzdálí sledován, může být při rychlém jednání zadržen ještě před příjezdem policejní hlídky. V jiném případě může být pytlák svědkem události přímo sledován po trase jeho pohybu, čímž se může zjistit jeho následná činnost, jeho další pohyb za pomoci dopravního prostředku až k místu bydliště či dalšího zpracování zvěřiny. V každém případě si musíme vážit každého podnětu, který všímavý občan poskytne. Bez přímé komunikace s občany a vzájemné konfrontace policie s veřejností nemusíme tyto informace získat a jsou tak před policií skryty. Opět zde platí všeobecná zásada policie veřejnosti, v dané problematice platí dvojnásob, více informací vede k úspěšnému objasnění. Obecně u dokumentování trestné činnosti řada občanů nenalezne odvahu vystupovat v pozici svědka. Pytláctví díky své latentní povaze, odráží řadu svědků a práce s nimi musí být vynucena aktivní prací policisty určeného k prověřování. Z uvedeného důvodu nepodceňujeme anonymní oznámení, ani sebemenší podněty získané šetřením. Důležité pro prověřování, vyšetřování je každého svědka události řádně vyslechnout. Protokolárně po předchozím poučení objasníme skutečnosti nasvědčující, že byl spáchán trestný čin. Svědka necháme spontánně vypovídat, zbytečně jej nepřerušujeme. Z provedených úkonů a prvotních zjištění, pak stanovíme vyšetřovací verze a nadále pracujeme v místě činu a okolí, oslovujeme expertizní pracoviště.⁴⁶

⁴⁶ Srovnej: STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 80-8689 8-66-0. s.13

7.3 Vyšetřovací verze

Policejní orgán prověřující oznámení pytláctví na místě činu pracuje s prvotní verzí, kterou je okolnost zda se vůbec trestný čin pytláctví stal. Tímto zjištěním odstraníme otázku, zda nemohlo na místě nálezů mrtvého kusu dojít k jeho střelnému poranění vlivem legálního lovu. Další směr určení vyšetřovacích verzí závisí na skutečnostech způsobu páchaní pytláctví, motiv jednání pachatele, míra zajištěných stop na místě činu. Podle uvedených zjištěných okolností pak stanovujeme verze k pachateli, k nástrojům použitých k usmrcení zvěře, k jeho bydlišti, odběratelům zvěřiny, místo zpracování zvěřiny, místo zpracování trofejí, zdali byl čin spáchaný jednotlivce či skupinou osob, zda se jedná o organizovanou trestnou činnost. Motiv pachatele bývá ve většině případů objasněn přímo. Většinou lze rozeznat, zda se jedná o lov z důvodu získání cenné zvěřiny či trofeje, kterou můžeme získat další majetkový prospěch nebo zda se jedná o lov z důvodu lovecké vášně. Řádným ohledáním místa činu se dozvíme o způsobu lovu. Kvalitním ohledáním místa činu a zadokumentováním všech upotřebitelných stop se dozvídáme o organizovanosti lovce či lovecké skupiny, odborných znalostí pachatele. Odbornost nám prozradí například provedení vývrhu ulovené zvěře a zanechání vnitřností na místě nebo v blízkém okolí. Ke stanovení dalších cílů nám možné vyšetřovací verze ovlivní provedené výsledky svědků. Důležité jsou rovněž informace získané k odbytišti zvěřiny, jako cenného potravinářského produktu. Prověřujeme tak místa oficiální k odběru či stravovací zařízení nabízející ve svých produktech zvěřinu (zvěřinové hody).

7.4 Plánování a organizace vyšetřování

Řádná organizace a plánování postupu vyšetřování vede ke správnému objasnění a vyšetřování. Specifika plánování uplatňujeme zejména u případů pytláctví opakujících se na jednom území (série), u případů pytláctví páchané organizovanými skupinami, pytláctví vykazuje škody vyšší než páchané jednotlivci. Jinak řečeno

pytláctví páchané závažnější formou, s odkazem na trestní zákoník trestný čin pytláctví dle § 304 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Dokumentování rozsáhlé protiprávní činnosti často doprovází použití operativně pátracích prostředků, jakými jsou například sledování osob a věcí. V plánování prověřování musíme dbát na určitý sled postupů prověřování, volba kriminalistických metod a prostředků (operativní technika). Mezi obecné zásady plánování řadíme včasnost, dynamičnost, vědeckost, aktuálnost, konkrétnost, individuálnost a hospodárnost. Činnost jednotlivých úkonů prověřování s možností využití operativně pátracích prostředků je velmi náročná, proto musí být organizačně zajištěna.⁴⁷

⁴⁷ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.202-203

Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.273-274

8. Zvláštnosti vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů

Po prvotním vymezení základních kriminalistických cílů, po provedení prvotních úkonů a stanovení základních vyšetřovacích verzí se následně přesouváme k jednotlivým úkonům následné etapy prověřování, vyšetřování spojené s operativně pátracími úkony. Mezi tyto jednotlivé úkony v souvislosti s prověřováním trestného činu pytláctví řadíme **prvotní zásah na místě činu, domovní prohlídka, osobní prohlídka, prohlídka dopravních prostředků, výslech svědků, výslech podezřelých osob, kriminalistické expertizy, vyšetřovací pokus, rekognice, zapojení veřejnosti do vyšetřování a kriminalistická prevence.**⁴⁸

8.1 Prvotní zásah na místě činu

Jak jsem již zmiňoval, prvotní zásah na místě činu, v době kdy Policie České republiky pronásleduje pachatele po horké stopě a to na základě vlastního zjištění nebo za asistence spolupráce s odbornou či neodbornou veřejností, je tento úkon nejdůležitější pro řádné objasnění věci. Trestný čin pytláctví je specifická trestná činnost, která je ve srovnání s ostatní trestnou činností velmi latentní a dohledání pachatele v rámci zpětné dokumentace je velmi složitý procesní úkon. Při prvotním zásahu je důležité neopomenout žádné okolnosti vedoucí k poznatku, přímému zjištění pachatele konajícího neoprávněný lov a policejní orgán tak musí vyvinout maximální úsilí, aby došlo k dopadení pachatele bezprostředně po činu. Z uvedeného důvodu je velmi důležité komunikovat s operačním střediskem, s ostatními kolegy jedoucími na místo činu nebo jeho okolí. Komunikace s přímým svědkem oznámení a propojení spolupráce nasazených sil a prostředků. Bez těchto důležitých úkonů, tak může být bezprostřednost zjištění neoprávněného lovu zmařena a k dopadení pachatele povede daleko složitější cesta.

V případě, že i po provedeném vynaloženém maximálním úsilí je prvotní zásah na místě činu k pachateli negativní, musíme pak neprodleně rozvinout operativně pátrací úkony, kterými například zjišťujeme pohyb osob v místě činu a jeho okolí,

⁴⁸ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.200

parkování dopravních prostředků v okolí, zajištění svědků události a jejich následný výslech, dokumentace pohybu osob se zbraní. V případě nálezu místa zásahu lovené zvěře, provedeme ohledání místa činu za účelem zajištění všech možných stop, které řádně zadokumentujeme.

8.2 Domovní prohlídka, osobní prohlídka a prohlídka dopravních prostředků

Každá z uvedených prohlídek má svá specifika a při plnění úkolů spojených s prověřováním, vyšetřováním musíme dbát na dodržení zákonných postupů. K domovní prohlídce lze přistoupit v případě vážného podezření na zpracování zvěřiny v obydlí pytláka, v místech kde je upytlačená zvěř zpracovávána k dalšímu využití, pro vlastní potřebu. Postup domovní prohlídky upravuje trestní řád, kde jsou v § 82 stanoveny důvody domovní prohlídky a osobní prohlídky a prohlídky jiných prostor a pozemků. Rovněž jsou v uvedeném zákonném ustanovení upraveny postupy osobní prohlídky, které jsou následně blíže definovány v ustanovení § 83b tr. řádu – příkaz k osobní prohlídce. Kontrola dopravního prostředku není tolik složitá oproti postupu jako v případě osobní a domovní prohlídky. Ze závažných důvodů a podezření na protiprávní jednání lze PČR provést kontrolu prostor vozidla a přepravovaných věcí. Obecně lze konstatovat, že využijeme všech možných zákonných postupů bez zbytečného odkladu. V případě zjištěného záchytu při převozu zvěřiny, by měla přepravovaná osoba náležitě doložit původ přepravované zvěře. Při kontrole bychom měli opticky zaznamenat, zda je zvěř řádně označena plombou (pozor na její druhotné použití, provést kontrolu zámku plomby), zda je zvěřina myslivecky ošetřena tzn. zda je proveden její vývrh, jestli tělo mrtvého kusu nese následky střelného poranění, provést kontrolu osoby řidiče nebo oprávněné osoby, zda je držitelem nezbytných dokladů, povolenky k lovu, osobních dokladů, dokladů k přepravované zbraně, kontrola zbraně. Při absenci některých z povinně držících věcí, lze důvodně předpokládat, že máme co dočinění s osobou, která se neoprávněně dopustila lovu zvěře.

V případě dokumentace domovní prohlídky věnovat pozornost všem druhům zbraní a střeliva, zakázaným doplňkům zbraně. Zároveň se zaměřit na kontrolu trofejí, vyjádření k původu získaným trofejím (každá trofej je v mysliveckých spolicích hospodářem evidovaná, někteří zkušení myslivečtí hospodáři trofej členů

dokumentují fotografováním). Vystavené trofeje se nemusí nacházet pouze v obydlí pytláka, podezřelé osoby, ale měli bychom šetřit v i místě zaměstnání, rekreačních chat ve vlastnictví podezřelého či rodiny, kamarádi, kolegové ze zaměstnání atd.. Mezi prověřované objekty můžeme uvést podniky, restaurační zařízení, hotely, kde dochází ke zpracování zvěřiny pro koncového zákazníka v podobě hostů navštěvujících tyto provozovny. V neposlední řadě při dohledání původu zvěře můžeme vytěžit veterinární pracoviště, které eviduje vyšetření černé zvěře (prasete divokého) a přesně eviduje, jaký kus (kňour nebo bachyně) byl v konkrétní den, konkrétní hodině uloven, kdo byl lovcem (zároveň zvěřinu ošetřil), číslo plomby a v jaké honitbě byl kus divočáka uloven. Tyto informace, zejména pak výsledek vyšetření kusu zpětně dostávají mysliveckému hospodáři popř. uživateli honitby, která se zabývá myslivostí a lovem, takže lze přesně ověřit původ černé zvěře. ⁴⁹

8.3 Výslech

Výslech z kriminalistického hlediska vnímáme jako kriminalistickou metodou, která je opřena o zákonné normy, díky které získáváme relevantní informace formou výpovědi, která je podle přísných zákonných pravidel dokumentována příslušnými orgány činnými v trestním řízení. Informace v podobě paměťové stopy obsažených ve vědomí člověka, vyslychaných osob, protokolárně přiložené ke spisovému materiálu, považujeme za věrohodné a jsou získány z důvodu řádného zjištění skutkového stavu věci. Výslech můžeme klasifikovat podle procesního postavení vyslychané osoby, jako např. výslech svědka, výslech podezřelého, výslech obviněného, obžalovaného apod. Při každém výslechu je důležité znát vztah vyslychané osoby k vlastní výpovědi. Podle těchto základních kritérií můžeme výslechy dělit na tři základní skupiny.

1. Výslechy osob, které chtějí spolupracovat a vypovídat pravdu, jejichž úmysl je shodný s nastalým následkem.

⁴⁹ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9. s.466

2. Výsledky osob, které chtějí spolupracovat a vypovídat, ale úmysl se z některých objektivních nebo subjektivních důvodů neshoduje s nastalým následkem.
3. Výsledky osob, které nemají v zájmu spolupracovat a vypovídat pravdivě.

Při jednotlivých úkonech komunikace při výslechu musíme vyhodnotit stav vyslychané osoby zejména s ohledem na jeho psychický a fyzický stav, věk vyslychané osoby apod. Níže provedu rozbor dvou základních druhů výslechů, kterými jsou výslech svědka, výslech podezřelého (obviněného).⁵⁰

8.4 Výslech svědka

Každý výslech osoby, která se dostaví před orgány činné v trestním řízení, je považován za specifickou součást trestního řízení. Přímá forma komunikace a prvotního kontaktu s osobou může ovlivnit celý výsledek procesního úkonu. V první řadě by měl vyslychaný policista být velmi dobře informován o osobě, která podává vysvětlení. Měl by znát poměry osoby, zkušenosti s trestní minulostí, s výslechy a tím pádem by si měl vyprofilovat osobnost svého protějšku. V případě výslechu osoby svědka vycházíme ze skutečnosti, které nasvědčují, že se trestného činu pytláctví dopustila osoba jiná, než která vypovídá. Ve většině případů se jedná o osoby, které jsou znalé v oblasti lovu a myslivosti. Mají k tomu patřičná oprávnění a mnohdy jednájí za poškozenou společnost. Výslech takových svědků se musí dokumentovat velmi podrobně s vyjádřením a podrobným popsáním konkrétních okolností od okamžiku příjezdu pachatele na místo činu, veškerou jeho činnost na místě. Případně zjištěnou a viděnou opakovanou činnost pytláka v dané lokalitě. V některých případech se svědek v přímé souvislosti s pytláctvím sám nepřihlásí a policie s ním jedná v okamžiku vlastního zjištění při prováděném prověřování. Při dokumentování nesmíme opomenout výslech osob následných, které jsou schopny popsat okolnosti související se zpracováním zvěřiny, zpracováním trofejí, následný rozvoz zvěřiny a dodání masa do restauračních zařízení. Takové osoby jsou svými výpověďmi důležité a měli bychom umět rozlišit jejich procesní postavení, zda budou

⁵⁰ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6. s.308-309

vypovídat v pozici svědka, nebo mají nemalý podíl na přímém páčání trestné činnosti. Z taktického hlediska je nutné, aby osoba, která vede výslech, projevila zájem o svědkovu výpověď. Svědek by měl spontánně vypovídat a měl by mít pocit pochopení, porozumění. V opačném případě by se mohlo stát, že svědek nebude v dobrém psychickém rozpoložení a vědomě či nevědomě zatají důležité informace. Nesmíme opomenout skutečnost, že díky vzájemné interakci jednou dobře vyslechnutý svědek, který napomůže k řádnému objasnění věci, může v následném období opět napomoci k objasnění dokumentovaných událostí.⁵¹

8.5 Výslech podezřelého (obviněného)

Z procesního postavení musíme vycházet, že výslech podezřelého a výslech obviněného je rozdílný zejména s ohledem na právní postavení vyslýchané osoby a následného procesního postavení před soudem. Z kriminalistického hlediska pak výslech obou uvedených postavených subjektů je uskutečněn zejména proto, aby byla prověřována skutečnost řádně objasněna, objektivní skutečnosti spáchání trestného činu. Oproti výslechu svědka má vyslychající v neprospěch dokazování jednodušší postavení a to zejména s ohledem na právo podezřelého (obviněného), který z důvodu svého procesního postavení může ze zákona neuvádět pravdu popř. odmítnout výpověď. Cílem výslechu je získat věrohodnou výpověď, ve které můžeme najít přímý důkazní prostředek nebo informace vedoucí k takové hodnotě. V případě spolupráce vyslýchané osoby by měl být veden takovým způsobem, aby byl zadokumentován podrobný popis přípravy, způsob provedení dokonání a utajení činu. Získané poznatky vykazující znaky pytláctví musíme následně prověřit a případně procesně podložit, aby jejich hodnota byla uplatnitelná v pozdějším stádiu trestního řízení, zejména v řízení před soudem. Obviněný, potažmo v řízení před soudem obžalovaný může svou výpověď dementovat, v určitých rysech zkreslovat, například tím, že v prvotní fázi řízení před policejním orgánem učinil výpověď pod nátlakem, informace ve výpovědi si vymyslel, doslech z jiného zdroje (tisk, jiná média). Předejitím těmto skutečnostem může napomoci vhodné použití druhotné

⁵¹ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6. s.325

dokumentace výpovědi použitím technických prostředků (zvukový záznam, videonahrávka), popř. podložením, že výpověď byla učiněna před dalšími svědky policejního orgánu.

Jak bylo řečeno, obviněný disponuje jedním ze svých práv a tím je možnost neuvádět pravdu, jedná se o specifický způsob obhajoby, který můžeme označit, jako způsob smyšlené obhajoby. Tento způsob se opírá ve tvrzeních, která výrazným způsobem zkreslují vlastní skutečnost spáchání trestné činnosti. Podezřelý mlží svojí výpovědí vědomě, aby odvrátil okolnosti vedoucí jeho usvědčení. Může se jednat o případy, kdy uvádí, že střelenou zvěř náhodou našel v lese a chtěl ji odevzdat oprávněné osobě, zrovna tak, jako když u něj bezprostředně po spáchání tr. činu pytláctví nalezneme ilegálně drženou zbraň. Vždy v takových případech tvrzení smyšlené obhajoby je třeba tyto argumenty vyvrátit zajištěnými důkazními prostředky.

Přímé provedení výslechu opět vychází z kriminalisticky sledované události, kriminalistická metodika doporučuje vést výslech v podobě monologové a dialogové části. Monolog by neměl být ze strany vyslychajícího přerušován. Přerušit by se měl pouze ve výjimečných událostech, jakými jsou zcela evidentní odchylky ve výpovědi. Opět je zapotřebí znalost vyslychající osoby a taktického hlediska, aby se výrazným způsobem neprozradil, v okamžiku vstupu do spontánní výpovědi. Může vyvstat okolnost vědomí podezřelého, že vyslychající je obeznámen o všech činnostech spojených s jednáním podezřelého, který pak důležité okolnosti své výpovědi záměrně zamlčí. Již v průběhu výpovědi podezřelého si vyslychající vyhodnocuje jeho výpověď a upřesňuje informace před závěrečnou fází výslechu. Při této činnosti může použít poznámkový blok, vnést tím mírnou nejistotu vůči podezřelé osobě. V následné dialogové části výpovědi má vyslychající oprávnění vstupovat do výpovědi a podezřelý má právo se vyjádřit k doplňujícím otázkám. Otázky by měly být krátké, stručné, aby jim vyslychaná osoba porozuměla a byla schopna jasně a stručně odpovědět. V dané době již máme zpracovaný profil vyslychajícího, jeho intelekt a podle jeho postavení, vnímání pokládáme doplňující otázky. Vždy je třeba dbát na mluvené slovo, tvoření vět, nenechat podezřelého odpovídat jedním slovem, např. ano – ne. Provedeným výslechem zjistíme všechny relevantní skutečnosti, měli bychom znát odpovědi na všech sedm kriminalistických otázek. Dozvíme se, zda pachatel jednal sám či v organizované skupině, kdo řídil tuto skupinu, organizoval a páchal lov, dělbu práce, prodej zvěřiny. V případě organizované skupiny

dokumentování výsledku jednotlivců je vhodné začít s výsledkem osoby, která ve skupině hraje okrajovou roli. Dokumentace organizovaných skupin je složitá procesní záležitost, pachatelé jsou mezi sebou na výpovědích domluvení nebo naopak jeden svádí vinu na druhého. Musíme se zároveň zabývat otázkou účastenství, jednotlivých podílů členů organizované skupiny na aktivní činnosti páchaní protiprávního jednání. Dokumentace organizovaných skupin je složitá operace, která může výrazným způsobem ovlivnit skutkovou podstatu trestného činu.⁵²

8.6 Expertizy a odborná činnost dokazování

Při prováděném úkonu prověřování, popř. vyšetřování může policejní orgán dle vyvstalých skutečností přistoupit k expertnímu způsobu dokazování. Expertní činnost se netýká pouze znaleckých posudků ve smyslu ustanovení dle § 105 tr. řádu, přibrání znalce v příslušném oboru, ale rovněž tak se jedná o přibrání osoby odborné, která disponuje znalostmi v daném oboru, ale není držitelem expertního pověření. Ze svého postavení může zpracovat na základě své odbornosti posudek – odborné vyjádření, které je důležitou součástí trestního spisu a lze se o něj opřít v dokazování před soudem. Převážně se však k vyhodnocení relevantních skutečností využívá expertní činnost, v podobě zpracování znaleckého posudku, přibráním znalce příslušného oboru a odvětví, který je díky své zákonem uznané odbornosti považován za expertní osobu, disponuje znalostmi pro výkon znalecké činnosti a je oprávněn k vytvoření znaleckého posudku na základě znaleckého zkoumání. Znalec se ve svém znaleckém posudku vyjádří objektivně a je povinen zodpovědět na všechny otázky položené vyšetřujícím policistou. V souvislosti s dokumentovanou protiprávní činností pytláctví mezi předměty a objekty kriminalistických expertiz řadíme zejména níže uvedená zkoumání.

- zkoumání zajištěných trasologických stop (stopy obuvi, stopy po pneumatikách různých dopravních prostředků)

⁵² Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6. s.324

Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.204-205

- zkoumání masa zvěřiny za účelem zjištění z kolika a jakých kusů pochází, popř. vyjádření hodnoty
- zkoumání zajištěné palné zbraně za účelem zjištění zda bylo s touto zbraní stříleno na upytlačenou zvěř, zkoumání nalezených nábojnic, projektilů, zda jednotlivé fragmenty pochází z konkrétní palné zbraně
- zajištěné střely z těla zvěřiny, v okolí místa činu, nalezené nábojnice na místě činu za účelem dalšího zkoumání s cílem konkretizovat palnou zbraň
- odborné vyjádření či znalecké zkoumání jednotlivých kusů zvěře k určení jejich chovné hodnoty, vyčíslení vzniklé škody⁵³

8.7 Rekognice

Rekognice k případu pytláctví připadá v úvahu v okamžiku, kdy vedeme trestní řízení proti podezřelé osobě a tuto potřebujeme identifikovat jinými důkazními prostředky než doposud nashromážděné. Jedná se o samostatnou metodu kriminalistické činnosti, jejichž základy spočívají ve ztotožnění podezřelé osoby, která je znovupoznána svědkem události. Při provádění úkonu znovupoznání musíme pamatovat na náležitosti potřebné. Proto, aby byla rekognice účinná, je zapotřebí, aby poznávající osoba měla ve své živé paměti okolnosti události pytláctví, zejména pak schopnost si vybavit souvislosti děje, který předtím vnímala. Osoba by měla mít přesvědčivou schopnost a ochotu podle konkrétních znaků rekognovaný objekt znovupoznat. Rekognice musí splňovat určité procesní postupy. Před vlastním provedení rekognice provedeme výslech osoby, která znovupoznává. Policejní orgán musí správně vybrat subjekty, které jsou součástí rekognice a stojí ve stejné řadě s rekognovaným. Zajistíme nejlépe kriminalistického technika z důvodu řádné provedení dokumentace. Cestou státního zastupitelství vyžádáme asistenci soudce. Již předem stanovíme čas a místo provedení neodkladného úkonu. V daném případě považujeme za objekt rekognice pytláctví pouze pachatele trestné činnosti, pouze výjimečně se může objektem rekognice stát specifické oblečení pachatele či jeho

⁵³ Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.284-285

pomůcky, zbraň apod. Znovupoznání pachatele provádíme podle zjištěných typických znaků, jakými jsou jeho pohyb (chůze, běh, držení těla při chůzi, atypické pohybové vlastnosti), v některých případech se jedná o znovupoznání osoby podle jeho hlasu či obličejových markantů.⁵⁴

8.8 Vyšetřovací pokus

Vyšetřovací pokus, jako samostatná kriminalistická metoda, má primární úkol prověřit nebo upřesnit okolnosti prověřovaného děje, zda mohou být podstatný vliv pro následné prověřování v trestním řízení. Vyšetřovací pokus nám umožňuje zjistit například, zda svědek události pytláctví mohl na určitou vzdálenost za určitých povětrnostních podmínek slyšet výstřel, zda mohl za stejných podmínek vidět realizaci pytláctví či svědecké okolnosti zadokumentované na protokol o podání vysvětlení souhlasí s reálným dějem jednání pachatele. Vyšetřovací pokus k případu pytláctví je poměrně složitý proces, zejména s ohledem na jednotlivé vzdálenosti navození reálného stavu, např. jiné podmínky jsou v listnatém nebo jehličnatém lese a jiné vlastnosti zvuku, vizuálního kontaktu jsou na volném terénu. Zvuk po výstřelu z palné zbraně se pak může rozléhat do širokého okolí i na vzdálenost několika kilometrů, naopak výstřel v hustém lese je stromy výrazně utlumen. Stejná situace se pak opakuje v území kde je kopcovitý terén, mezi skálami, v údolích, kde se hluk z výstřelu šíří po svahu směrem vzhůru nebo naopak odráží od několika svahů či skal. V těchto případech nelze s určitostí konstatovat odkud, z jakého místa byl výstřel proveden. Obecně je známo, že výstřel zaznamenaný v noční době se rozléhá do krajiny jasněji a lze jej lépe zaznamenat než v běžném denním provozu. Vyšetřovací pokus provádíme zejména za účelem získání nových důkazních prostředků, z důvodu prověrky vyšetřovacích verzí, prověrka a hodnocení důkazních prostředků. V neposlední řadě z důvodu zjištění různých okolností napomáhajících spáchání trestného činu.⁵⁵

⁵⁴ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9. s.282-283

⁵⁵ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9. s.498-499

8.9 Zapojení veřejnosti do vyšetřování a kriminalistická prevence

Veřejnost do vyšetřování můžeme zapojit prakticky kdykoliv je to možné pro řádné objasnění věci. Z taktického hlediska je výhodnější obeznámit veřejnost již v době po oznámení trestné činnosti pytláctví v okamžiku, kdy na místě prověřujeme tuto událost. Osvěta pytláctví pro širokou veřejnost, jako specifický trestný čin by měla probíhat ve spolupráci s odbornou veřejností, mezi kterou řadíme např. členy mysliveckých spolků, mysliveckou stráž, myslivecké hospodáře, lesní stráž, stráž ochrany přírody, rybářská stráž, v místě a okolí kde k pytláctví došlo. Komunikace s neobornou veřejností, s občany žijící v okolí nám může přispět k získání cenných informací nebo naopak nám může oddálit cestu k pachateli. Vhodnější je jít cestou myslivecké populace, nebo milovníky přírody. U těchto lidí máme téměř jistotu, že v jejich vlastním zájmu je zvěř chránit a jsou schopny konat samostatné šetření, popř. výkon nočních služeb v rizikové lokalitě. Policie by následně v těchto lokalitách měla více aktivně působit, v rámci výkonu služby a prevence konat šetření mezi obyvateli domů a naslouchat všem možným podnětům. Obecně vzato je známo, že pytláctví páchané mezi území obcí venkova, jsou lidé přilehlých obcí obzvláště vnímaví a mají výřečný dar podstatně vyšší než obyvatelé města či novostaveb v okrajové části obce. Tito občané neinklinují k životu venkova a nesdílí problémy všedních dní. Policie svojí aktivní činností vzbudí pozornost a zvýšený dohled má na svědomí minimálně tu skutečnost, že bude napadená lokalita ochráněna, v lepším případě může být pytláctví odhaleno bezprostředně po spáchání. V rámci kriminalistické prevence je tato osvětová činnost velmi důležitá, mnohdy jsou občané s tímto druhem kriminality seznámeni poprvé a z jejich strany je pak vnímáno okolí vyšší intenzitou a jsou schopni spolupracovat např. ve formě učiněného oznámení na linku 158 o podezřelém pohybu osob nebo vozidel. Zvýšenou prevencí a aktivním přístupem policie vždy získá potřebné poznatky pro řádné objasnění věci, obecně

vzato nejenom k případům pytláctví, případně k dalším skutkovým stavům trestné činnosti.⁵⁶

⁵⁶ Srovnej: NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3. s.207-208

Srovnej: MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s.49

PRAKTICKÁ ČÁST

9. Předmět výzkumu

Předmětem výzkumu praktické části této diplomové práce je za pomoci oslovení respondentů formou dotazníku zjistit celkový postoj neodborné veřejnosti k problematice pytláctví.

Následnou analýzou dospějeme k výsledku zjištění, zda mají oslovené osoby zkušenosti s pytláctvím, zda se s ním přímo či nepřímo setkaly, co považují za pytláctví, hrozbu setkání s pytlákem a jejich zájem proti němu aktivně bojovat. Vzhledem ke skutečnosti, že v boji proti pytláctví zasahuje zejména Policie ČR, aktivní myslivci, osoby znalé problematiky pracující ve státní správě, které bych označil za odbornou veřejnost, považuji za důležité provést analýzu, rozbor neodborné veřejnosti.

Výzkum je podložen z odborných poznatků získaných z teoretické části diplomové práce. Na jejich základě byl vytvořen dotazník, viz obrázek 7 a 8 (celý dotazník součástí přílohy č.4). Respondenti byli poučeni, aby zaznamenali u každé otázky pouze jednu odpověď.

9.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je výstup o informovanosti neodborné veřejnosti k činnostem spojených s neoprávněným lovem zvěře – pytláctví. Aktivní myslivce, orgány státní správy myslivosti a policisty, považuji za odbornou veřejnost, která je v menší či větší míře dojista informována o problematice pytláctví. Mým primárním cílem je na základě oslovených respondentů provést sběr informací, které budou podrobeny rozboru. Tímto zjistit postoj veřejnosti, jaký má pohled na pytláctví, zda jej považuje za hrozbu dnešní společnosti, rizika spojená se vzájemnou konfrontací s pytlákem, obrana proti ilegálnímu lovu, popř. získání nových poznatků k této problematice.

Hypotéza

1. Domnívám se, že velká skupina dotazovaných osob se s pytláctvím nikdy osobně neselekala a nemají zájem se touto problematikou zatěžovat.
2. Domnívám se, že velká skupina osob nebude schopna rozpoznat pytláka od oprávněné osoby vykonávající právo myslivosti.

3. Předpokládám, že velká skupina respondentů náhodné setkání s pytlákem nepovažuje za hrozbu spojenou s poškozením života a zdraví.
4. Díky latentní trestné činnosti pytláctví zůstane v anonymitě velká skupina respondentů, která nebude chtít pytláctví řešit a aktivně proti němu bojovat v případech svědectví.

9.2 Metodika získávání potřebných dat, jejich následná analýza

Pro účely získání potřebných dat jsem pro výzkum zvolil metodu dotazníkového šetření. Dotazník je koncipován jednoduše, aby respondent zbytečně nezatěžoval po časové stránce. Respondent by jej měl vyplnit bez větších obtíží, bez zbytečného rozvíjení filozofických prognóz a jeho vyplnění by mělo přinést zájem o případné získání dalších informací v dané problematice. Následnou analýzou získaného vzorku bude zjištěn subjektivní názor jednotlivých občanů z řad veřejnosti. Dotazník je obecně rozdělen do základních dvou částí – určení respondenta a výzkumná část. Realizace analýzy je provedena formou grafového znázornění výsledků dotazovaných výzkumných otázek, kde je následně proveden jejich rozbor a zároveň bude zanalyzován podle určených respondentů.

9.2.1 První část dotazníku - určení respondenta

Otázka č. 1. Základní rozdělení respondentů podle pohlaví. Tato otázka je informativní, abychom měli přehled o dotázaných respondentech, zda v odpovědích převládají muži či ženy.

Otázka č. 2. Respondenty jsem rozdělil dle věku do dvou skupin. Generace mladších osob ve věku od 18 do 40 let a generace starších osob ve věku od 40 let a více. Očekávám, že osoby mladší generace budou aktivnější v boji proti pytláctví než generace osob věku více jak 40 let. Záměrně jsem nezařadil více věkových kategorií.

Otázka č. 3. V této otázce zjistíme nejvyšší možné vzdělání dotazujících. V odpovědích můžeme vyčíst, zda člověk s vyšším dosaženým vzděláním bude vykazovat větší znalosti, právní podvědomí, či naopak.

Otázka č. 4. Otázka upřesňuje vztah respondenta k okolnímu prostředí s ohledem na jeho současné bydliště, kde se trvale zdržuje, sociálním vazbám.

Předpokladem je, že své okolí, přírodu kolem obydlí vnímá jinak osoba bydlící na venkově než osoba pocházející z města. Pro tyto účely jsem provedl rozdělení do třech základních skupin, bydliště v obci do 2000 tisíc obyvatel (venkov), od 2000 do 20.000 osob považuji za menší až středně velká města, nad 20.000 osob se jedná o velká města.

Otázka č. 5. Kategorizace zaměstnání, která je rozdělena do čtyř základních skupin – dělník, administrativní pracovník, vedoucí pracovník, ostatní. Zaměstnání jsou uvedena z důvodu sociálního zařazení jedince.

9.2.2 Druhá část dotazníku – výzkumná část

Otázka č. 1. Vyjadřuje, zda dotazovaný považuje pytláctví za opravdovou hrozbu dnešní společnosti. Základní zjištění respondentů, jejich zájem o ilegální lov zvěře.

Otázka č. 2. Vypovídá o informovanosti respondentů o oprávněných formách lovu, zda dokážou rozeznat myslivce od pytláka.

Otázka č. 3. Poukazuje na zdroj informací o pytláctví. Určitá skupina respondentů může být přímým svědkem ilegálního lovu, jiná se o problematice dozvěděla od známých, rodiny či z médií. Někdo se s pytláctvím nesetkal nikdy.

Otázka č. 4. Každý z nás vypovídá o životních hodnotách. V případě dotazu co respondent považuje za největší riziko spojené s pytláctvím, zásadně rozdělí respondenty do jednotlivých skupin s cílem určení priorit v rámci preventivních opatření v boji proti pytláctví. Každý respondent měl možnost jedné odpovědi, a proto jsme schopni vyhodnotit primární riziko dopadu pytláctví.

Otázka č. 5. Charakterizuje povahovou vlastnost respondenta a jeho odhodlání přímo ovlivnit páčání trestné činnosti. V této otázce se dozvíme, zda je dotazovaný schopen přímo zasáhnout proti předmětné kriminalitě a jakým způsobem je ochoten spolupracovat.

9.3 Vyhodnocení výzkumu

V úvodní části jsem poukazoval na skupinu dotazovaných osob ze strany neodborné veřejnosti. Za více jak dvacet let práce u Policie ČR jsem nasbíral velkou řadu zkušeností a kontaktů s lidmi. Dotazník jsem prostřednictvím elektronické

komunikace distribuoval na různá pracoviště, kde jsem oslovil respondenty s cílem spolupráce. Oslovil jsem zaměstnance státní správy, fyzické podnikající osoby, zaměstnance výrobních podniků, osoby bez vzdělání a zaměstnání. Záměrně jsem neoslovil aktivní myslivce, osoby pracující v přírodě, mající vztah k myslivosti a osoby pracující u Policie ČR. Tyto skupiny osob lze právem považovat za osoby znalé problematiky pytláctví. V období od 31. 1. 2022 do 28. 2. 2022 jsem provedl sběr dat, díky kterému se mi povedlo zajistit objektivní názor celkem **168** respondentů. Z této skupiny se výzkumu zúčastnilo celkem **75 žen a 93 mužů**.

Určování respondentů

Odpovědi dotázaných respondentů jsem rozdělil do jednotlivých tabulek, aby byl zřejmý podíl odpovědí dotázaných. Každou otázku k počtu respondentů jsem vyjádřil zvlášť v procentech.

Ženy tvořily 45% z dotázaných respondentů, muži 55%.

Pohlaví		
ženy	muži	celkem
75	93	168
45%	55%	100%

Tabulka 1 - Pohlaví

(vlastní zdroj)

Ze 168 dotázaných bylo 53% respondentů ve věku 18-40 let a 47% respondentů ve věku 40 a více let.

Věk		
18-40 let	40 a více let	celkem
89	79	168
53%	47%	100%

Tabulka 2 - Věk

(vlastní zdroj)

Na dotazník odpovídalo více než 50% respondentů s nejvyšším dosaženým vzděláním střední s maturitou, následně 35% s vyšším a vysokoškolským vzděláním.

Nejvyšší dosažené vzdělání				
základní	střední bez maturity	střední s maturitou	vyšší odborné a vysokoškolské	celkem
5	15	88	60	168
3%	9%	52%	36%	100%

Tabulka 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání

(vlastní zdroj)

Z dotázaných respondentů bylo kolem 42% z obcí do 2000 osob a 43% od 2000 do 20.000 osob. Pouze 14% dotázaných bylo z velkých měst. Výsledkem dotazníku bylo zjištěno, že 85% dotázaných žije v prostředí do 20.000 obyvatel. Lze předpokládat, že bude větší zájem dotázaných o řešení situace s narušením přírodní rovnováhy.

Prostředí, ve kterém žijí, obec s počtem obyvatel			
do 2000 osob	od 2000 do 20.000 osob	od 20.000 osoba a více	celkem
73	71	24	168
43%	42%	15%	100%

Tabulka 4 - Prostředí, ve kterém žijí

(vlastní zdroj)

Při kategorizaci zaměstnání bylo zjištěno, že nejvíce respondentů pracuje na pozici administrativního pracovníka a v ostatních kategorizacích.

Kategorizace zaměstnání				
dělník	administrativní pracovník	vedoucí pracovník	ostatní	celkem
20	56	19	73	168
12%	33%	11%	44%	100%

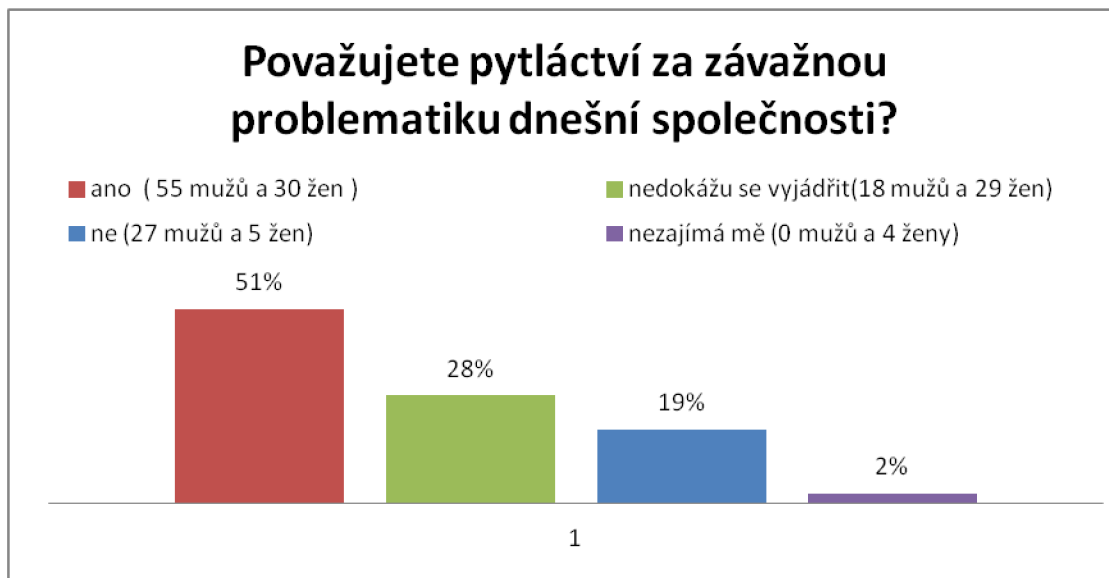
Tabulka 5 - Kategorizace zaměstnání

(vlastní zdroj)

9.3.1 Výsledky šetření

Rozbor otázky č. 1.

V otázce, zda za závažnou problematiku dnešní společnosti je považováno pytláctví, odpovědělo 85 respondentů s výsledkem ano, což je z celkových dotázaných více jak 51% osob. Překvapilo mě, že téměř polovina respondentů nemá zájem nebo se nedokážou vyjádřit. Předpokládám, že ti, co se nedokázali vyjádřit, jsou osoby s nedostatečnou odborností.

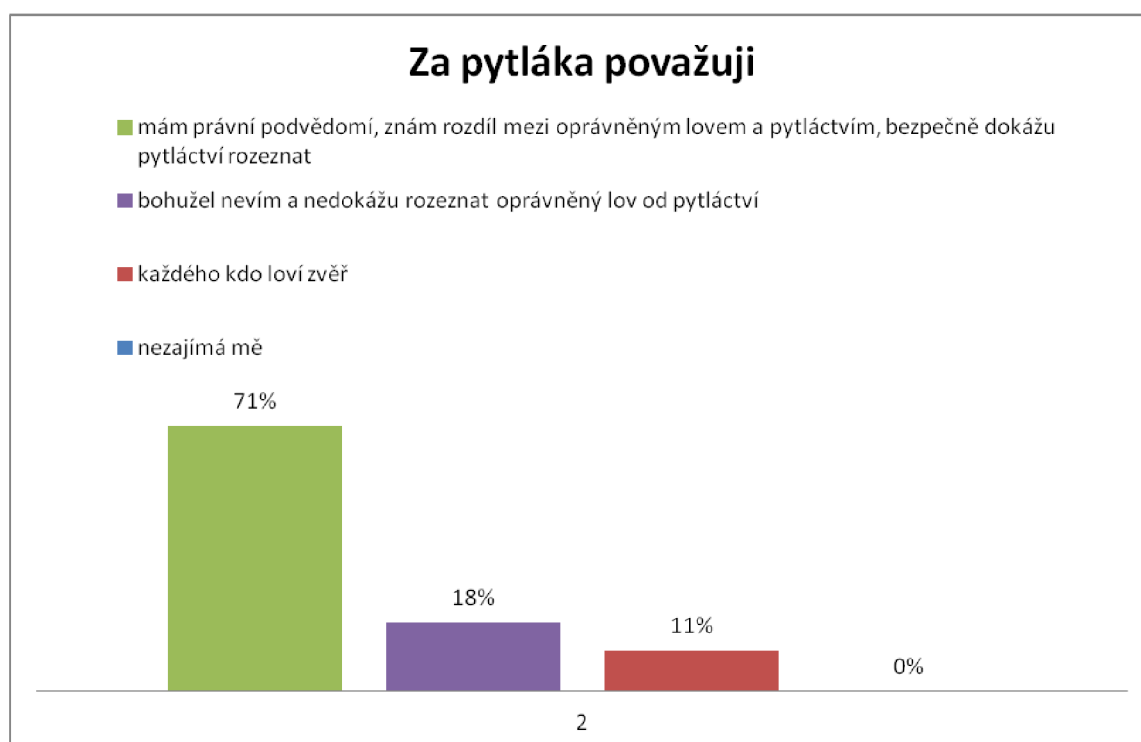

Obrázek 7 – Graf vyhodnocení otázky číslo 1

(vlastní zdroj)

Rozbor otázky č. 2.

Z grafu vyplývá, že 71% dotázaných má právní povědomí o pytláctví. Osobně mě tento výsledek překvapil, jelikož jsem předpokládal, že bude velká skupina osob, která se nedokáže vyjádřit k rozdílům oprávněného lovu od pytláctví, v grafu vyznačeno 18% dotázaných. Za další formu nevědomosti můžeme označit skupinu osob v počtu 11%, kteří považují za pytláka každého, kdo loví zvěř.

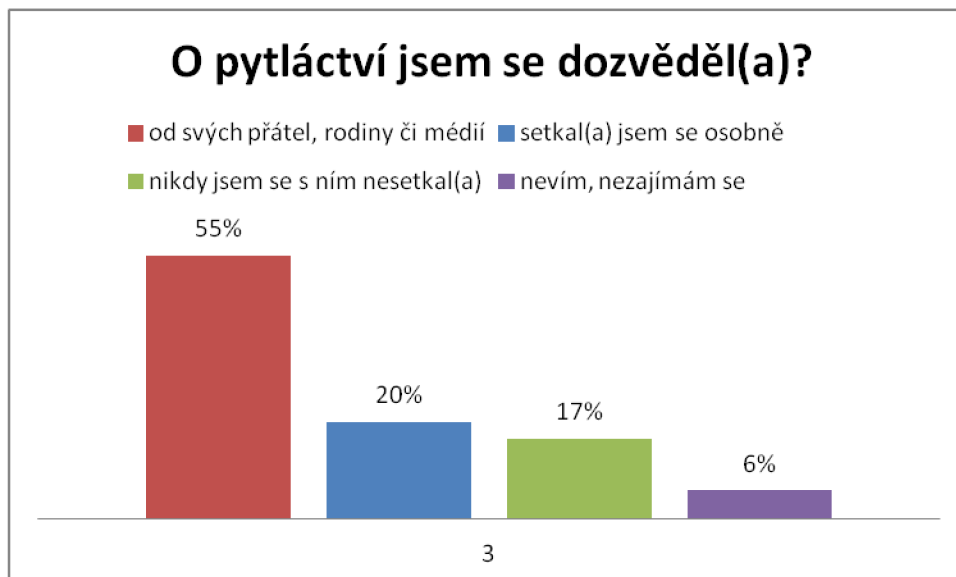

Obrázek 8 – Graf vyhodnocení otázky číslo 2

(vlastní zdroj)

Rozbor otázky č. 3.

Otázka č. 3 je zaměřena na přímé setkání respondenta v souvislosti s pytláctvím. Osobně se setkala s pytláctvím 20 % dotázaných. Dle mého názoru se jedná o velkou skupinu osob. Z mého pohledu bych vnímal, že velké zastoupení získání povědomí veřejnosti o pytláctví bude z ostatních zdrojů, jakými jsou přátelé, rodina či média. Myšleno tím, že někdo z rodiny a přátel je aktivní myslivec, policista, osoba pracující v oblasti státní správy myslivosti a taková osoba se podělí o svoji zkušenost. Z ostatních zdrojů se o pytláctví dozvědělo celkem 55% dotázaných, pouhých 17% dotázaných o něm neslyšelo nic a 6% dotázaných neví, o pytláctví neprojeví zájem. Z výzkumu je tak patrné, že neodborná veřejnost má velké povědomí o pytláctví v celkovém počtu 75%.

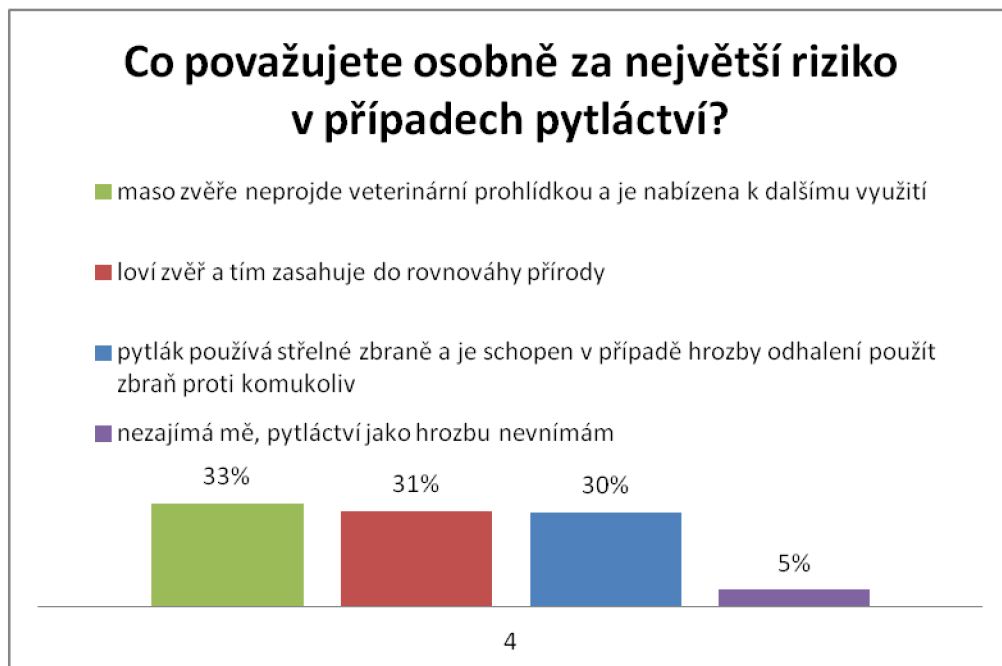

Obrázek 9 – Graf vyhodnocení otázky číslo 3

(vlastní zdroj)

Rozbor otázky č. 4.

Otázka zaměřená na následky pytláctví a problematiku s tím spojenou. Ze všech druhů odpovědí si měl respondent vybrat pouze jednu, která byla jeho přesvědčení nejbližší. Setkal jsem se s dotazy, že za největší riziko považují všechny formy odpovědí, mimo možnost volby nezájmu o pytláctví, na což reagovalo celkem 5% dotázaných. Vyvážená dělba odpovědí v následných skupinách rozděluje společnost do tří hlavních skupin.

Obrázek 10 – Graf vyhodnocení otázky číslo 4

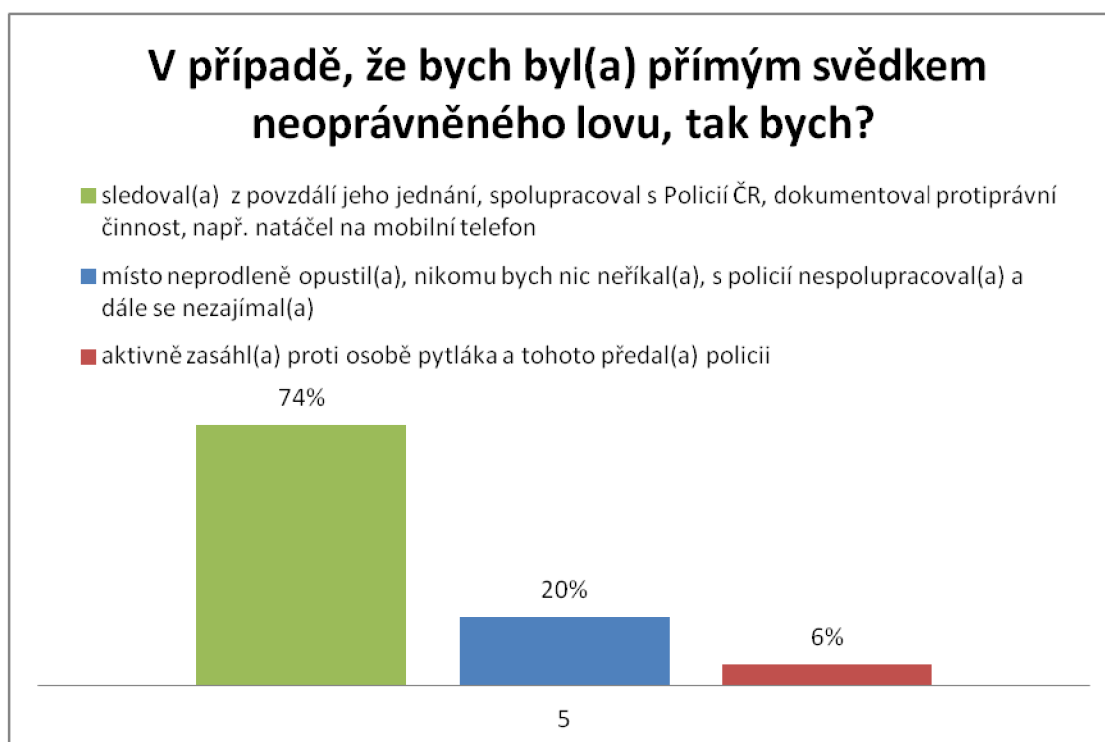
(vlastní zdroj)

Za největší riziko v případě pytláctví považuje 33% skupina osob. Předpokládám, že se jedná o osoby, které si nepřipouští přímého setkání s pytlákem. Nepovažují pytláctví za zásah rozsáhlých hodnot, jakým je narušení rovnováhy přírody a spojují svůj kontakt s pytlákem až v okamžiku, kdy by mohly pozřít maso, které neprojde odbornou kontrolou. V těsné blízkosti se na druhém místě rizika spojeného s pytláctvím umístila skupina osob s počtem 31%, které považují činnost pytláčení za kruté jednání vůči vyváženosti přírody. Váží si tak svého okolí, životního prostředí a vyhledávají lokality klidu, osobního střetu s pytlákem se nebojí. Poslední skupina osob vykazujících 30% pak za největší hrozbu

považuje přímé setkání s pytlákem, ze kterého mají strach. Tyto osoby vnímají, že když je schopen pytlák usmrtit zvěř z důvodu svého prospěchu, nemá zábrany zbraň použít proti tomu, kdo jej odhalil.

Rozbor otázky č. 5.

Tato otázka je přímo zaměřena na jednání svědka události pytláctví, zda by místo opustil a dále by zůstal v anonymitě. Tímto způsobem by jednalo 20% dotázaných. V opačném případě by aktivně proti osobě pytláka zakročilo celkem 6% osob. Nutno podotknout, že se jedná pouze o muže ve věku do 40 let. Celkem by pak spolupracovalo s policií 74% osob, které by chtěly být nápomocni pro následnou svědeckou výpověď, nebo aktivním způsobem trestnou činnost samy odvrátily. Výzkum ukazuje, že mají lidé snahu pomoci při odhalování protiprávního jednání pytláctví.

Obrázek 11 – Graf vyhodnocení otázky číslo 5

(vlastní zdroj)

9.4 Vyhodnocení hypotéz

1. Domnívám se, že velká skupina dotazovaných osob se s pytláctvím nikdy osobně nesetkala a nemají zájem se touto problematikou zatěžovat.

Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že se tato hypotéza nezakládá na pravdě. Skutečnost hovoří o zájmu veřejnosti k přírodě, vyvážené rovnováze života divoké zvěře a zájem o boj proti ilegálnímu lovu.

2. Domnívám se, že velká skupina osob nebude schopna rozpoznat pytláka od oprávněné osoby vykonávající právo myslivosti.

K této hypotéze lze konstatovat, že se tato z části nepotvrdila. Skupina 71% dotázaných vyjádřila znalost rozpoznání pytláctví od oprávněného lovu zvěře. Nutno podotknout, že na druhé straně je 29% osob z dotazovaných, kteří nemají právní povědomí a nedokážou rozpoznat myslivce od pytláka.

3. Předpokládám, že velká skupina respondentů náhodné setkání s pytlákem nepovažuje za hrozbu spojenou s poškozením života a zdraví.

Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že téměř třetina dotázaných respondentů má obavy z útoku pytláka proti jejich osobě. Tento výsledek nepotvrzuje hypotézu a vzbuzuje obavy z náhodného setkání s pytlákem, který by byl schopen z důvodu odhalení zaútočit na svědky události.

4. Díky latentní trestné činnosti pytláctví, zůstane v anonymitě velká skupina respondentů, která nebude chtít pytláctví řešit a aktivně proti němu bojovat v případech svědectví.

Tato hypotéza se nezakládá na pravdě. Poměrně velká skupina osob má strach se s pytlákem přímo setkat, jak potvrzuje výzkum v hypotéze č. 3. Respondentům záleží nejenom na své vlastní bezpečnosti a jsou ochotni bojovat za práva přírody. Z celkového počtu dotázaných by 80% osob spolupracovalo s PČR. Následně 7% z nich by přímo aktivně zasáhlo, jedná se o osoby mužského pohlaví.

9.5 Doporučená stanoviska plynoucí z výzkumu

Provedeným zkoumáním bylo celkově zjištěno, že neodborná myslivecká veřejnost je dostatečně informována o neoprávněném lovu. Někdo se setkal s pytláctvím přímo, někdo zprostředkovaně. Malé množství je těch, co se s ním nesetkali vůbec, nebo nemají zájem nelegální lov řešit. Výzkum poukázal na skutečnost, že z celkového počtu oslovených je převážná většina osob, která se nebojí s pytláctvím bojovat a mají snahu chránit naše zdroje přírodního bohatství. Osobně se domnívám, že tento pozitivní výsledek zjištění má za následek mediální informovanost. Výzkum bych celkově zhodnotil za úspěšný, neodborná veřejnost mě překvapila o své informovanosti k pytláctví, přístupu k hodnotám ochrany zvěře a zájmu bojovat proti ilegálnímu lovu.

V lokalitách se zvýšeným výskytem pytláctví bych navrhoval zavést informativní zdroje upozorňující na tento problém, jehož cílem bude sdělit návštěvníkům přírody nejen zajímavosti z okolí, ale i lokální problematiku. Mohlo by se jednat o vyvěšené tabule s upozorněním na pytláctví. Odborná veřejnost by měla vyvíjet stálou aktivitu v boji proti nelegálnímu lovu zvěře. Pytláctví bude nadále doprovázet lidské společenství a jedním ze způsobů obrany je preventivní činnost. Policie České republiky by měla pravidelně navštěvovat rizikové lokality, zejména v noční době. Pro tyto účely by měla být vybavena termovizními přístroji. Důsledně v místech pytláctví provádět šetření, hovořit s občany žijícími v okolí, s návštěvníky přírody. Aktivní myslivci a orgány státní správy by měli sami provádět kontroly lokalit s výskytem pytláctví, přistoupit k pravidelným službám kontroly rizikových lokalit v noční době a spolupracovat s Policií ČR. Dále by měli komunikovat s veřejností, psát články do regionálních novin, časopisů, popř. podávat vysvětlení prostřednictvím televizního vysílání, rozhlasového vysílání. Medializace této trestné činnosti je velmi důležitá. Lidé jsou závislí na televizních zprávách a pytláctví je zajímavé téma pro každou veřejnoprávní televizní stanici. V neposlední řadě by se měli příslušné orgány státní správy zaměřit na kontroly provozoven restauračních zařízení se zaměřením na původ zvěřiny a doložitelnost vyšetření masa.

Cílem je ochránit zvěř okolo nás a nenechat pytláky, aby nám ničili přírodu kvůli trofejím, zážitku z lovu, či masu. Čím víc budou mít lidé v podvědomí skutečnost, že opravdu jsou mezi námi tací, kteří jsou schopni ubližovat přírodě, čehož se pytlák

dopouští, tím víc jsou schopni policii pomoci. Díky informovanému lidu bude schopna policie proti pytlákům více bojovat, preventivně pracovat a jejich aktivitu eliminovat.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo v teoretické části popsat problematiku spojenou s dokumentací pytláctví, od prvopočátku zjištění až po následné kriminalistické metodické praxe. Pro řádné uchopení pytláctví, jako činu spáchaného v rozporu s právním řádem, je třeba jej přijmout nejenom po formální stránce v podobě obligatorní dokumentace. Čtenář by měl být zároveň zasvěcen do oprávněných způsobů lovu divoké zvěře, znalosti souvisejících předpisů v oblasti myslivosti. Z praktických zkušeností mohu konstatovat, že převážná většina osob zabývající se ilegálním lovem jsou bohužel osoby znalé myslivosti (aktivní myslivci), zvěře. Z uvedeného důvodu je diplomová práce v úvodu vymezena k myslivecké tematice od historických kořenů až po současnou právní legislativu. Dle mého názoru je důležité vědět, jaké jsou oprávněné zájmy myslivosti. Lépe pak dokážeme pochopit myšlení pytláka, jeho pohyb v přírodě, pozorování zvěře a jeho praktiky lovu s cílem obohatit svůj zájem v podobě získání lovecké trofeje, masa, nebo lov z důvodu lovecké vášně. V praxi to znamená, že mohu bezpečně rozeznat pytláctví od oprávněného způsobu lovu zvěře.

Myslivost je vnímána jako odkaz našich předků a lze ji právem považovat za národní kulturní dědictví. Staročeské přísloví hovoří „Lidé vždy říkají, že jsou horší časy, ale časy jsou vždy stejné, jenom lidé se zhoršili“. Jinak řečeno, lidé dokážou být špatní, zákešní, závistiví, ale v případě pytláctví je hrozba čelit přímému útoku mnohonásobně nebezpečnější. Nejenom že pytlák svým jednáním zasahuje do řízené rovnováhy přírody, mimo jiné dochází k majetkové újmě vyčíslitelné v penězích a v některých případech můžeme hovořit o hrozbě spočívající v nebezpečí napadení pytlákem při odhalení, obavy z ublížení na zdraví. V diplomové práci se dozvíme rozdíl mezi majetkovou a chovnou hodnotou zvěře. Autor odborně vymezuje právní aspekty pytláctví, následné úkony spojené s dokumentací trestné činnosti, jakými je rozbor kriminalistických stop, metodika vyšetřování pytláctví, zvláštnosti vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů. Podle názoru autora je tato diplomová práce použitelná pro školení začínajících policistů a publikovatelná jako základní příručka v boji proti pytláctví.

V praktické části autor oslovuje neodbornou veřejnost a jeho primárním cílem je zjistit informovanost této skupiny občanů v oblasti pytláctví. Průzkumem veřejného mínění

je zjištění, zda skupina dotázaných osob považuje pytláctví za hrozbu společnosti, cítí se v ohrožení života a zdraví. Překvapující jsou jejich znalosti, zájem, zkušenost a podvědomí související s touto problematikou. Výzkumem bylo zjištěno, že v boji proti pytláctví je důležité zapojit veřejnost. Pakliže to neupravuje speciální právní úprava, není volný pohyb v přírodě nijak omezen a setkání s pytlákem se může dotknout každého z nás. Stejně jako u jiné dokumentované protiprávní činnosti, orgány činné v trestním řízení oslovují svědky události, kteří jsou následně podrobeni výslechu. V případě pytláctví tomu není jinak a mezi lidmi může být spousta svědků, které je zapotřebí naklonit na stranu zákona, aby sami měli vůli s těmito orgány spolupracovat. Jak bylo v teoretické části konstatováno, pytláctví je považováno za latentní způsob páchání kriminality a za podpory široké veřejnosti můžeme zvýšit procento úspěšnosti v tomto nelehkém boji. Policie nemůže být všudypřítomná a je potřeba využít veřejnosti, která se pohybuje ve svém známém okolí a ta nejlépe ví, že se setkává s nezvyklou okolností. Z tohoto důvodu považuji tuto skupinu lidí za velmi důležitou při boji proti pytláctví a věřím, že si lidé postupně budou uvědomovat, jak velké bohatství máme a že nechceme, aby nám naše okolí narušovali lidé, kteří ho ničí.

Seznam použitých zkratk

PČR – Policie České republiky

OČTŘ – Orgány činné v trestním řízení

ČMMJ – Českomoravská myslivecká jednota

OMS – Okresní myslivecký svaz

ČOS – Česká ornitologická společnost

Seznam literatury

- [1] BEDNÁŘ, Vladimír, Jaroslav ČERVENÝ, Jan DVOŘÁK, et al. *Penzum: myslivost pro teorii a praxi*. XV. vydání. Praha: Druckvo, spol. s r.o., 2018. Myslivoost pro praxi. ISBN 978-80-87668-36-8.
- [2] BLASCHKE, Karel. *Velká kniha citátů*. Ilustroval Iva KARASOVÁ-TRÍSKOVÁ. Ostrava: Knižní expres, 2004. ISBN 80-7347-004-7.
- [3] ČERVENÝ, Jaroslav. *Myslivoost: Ottova encyklopedie*. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8.
- [4] HART, Vlastimil. *Střelectví: lovecké zbraně, střelivo, optika*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze ve spolupráci s Druckvo, spol. s r.o., 2019. ISBN 978-80-213-3000-9.
- [5] GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky*. 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-423-7.
- [6] KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7.
- [7] MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0.
- [8] NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2019. ISBN 978-80-906974-2-3.
- [9] NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky pro magisterské studium*. Praha: Abook, 2018. ISBN 978-80-906974-1-6.
- [10] NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9.
- [11] NĚMEC, Miroslav. *Postup policie při odhalování, vyšetřování a předcházení pytláctví*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. ISBN 80-7251-097-5.

- [12] PETR, Bohuslav. *Zákon o myslivosti: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-781-2.
- [13] *Pokroky v kriminalistice: sborník odborných sdělení z mezinárodní konference*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002-. ISBN 978-80-7251-485-4.
- [14] STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-052-9.
- [15] STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 80-8689 8-66-0.
- [16] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-109-3.
- [17] *Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky: Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky : některé další související právní předpisy*. Vydání: šestnácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-82-3.
- [18] *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání: jedenácté. Praha: Armex Publishing, 2021. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-71-7.
- [19] WEIDINGER, Heinrich. *Myslivecká střelba: tipy a triky pro lepší trefu*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4000-3.
- [20] ŽALMAN, Josef. *Základy myslivosti s mysliveckou abecedou*. 4. vyd. Brno: Zář, 1948. Pro les a myslivost.

Internetové zdroje

- [1] BÍLY VOJTĚCH, Ministerstvo zemědělství [online cit. 2021-10-04] Dostupné na: https://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2021_ucinnejsi-zbrana-pytlaky-ministerstvo.html
- [2] 453/2009 Sb., *Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin, ve znění účinném k 13.3.2020* [online cit. 7.2.2022]. Dostupné na: https://www.fulsoft.cz/33/453-2009-sb-narizeni-vlady-kterym-se-pro-ucely-trestniho-zakoniku-stanovi-co-se-povazuje-za-nakazlive-lidske-nemoci-nakazlive-nemoci-zvirat-nakazlive-nemoci-rostlin-a-skudce-uniqueidOhwOuzC33qe_hFd_-jrpTsNPgGJtqBkeDqmqu4R2uDECD-vMUnwPlw/
- [3] VACH MIROSLAV, *Myslivost 2/2016* [online cit. 10.2.2022] dostupné na: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Unor-2016/Hodnoceni-trofeji-zvere-metodou-Conseil-Internatio>

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Výčet chráněných druhů zvěře

Příloha č. 2 - Sazebník hodnoty upytlačené zvěře

Příloha č. 3 - Obrazové materiály dokumentů k zájmu myslivosti

Příloha č. 4 – Dotazník

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Polodetail vývrhu upytlačeného muflona	40
Obrázek 2 – Biologická stopa na trase odtahu uloveného muflona	41
Obrázek 3 - Polodetail zásahu střelnou zbraní	41
Obrázek 4 - Celkový pohled na uloveného muflona bez hlavy	42
Obrázek 5 - Polodetail zadní části hlavy odděleného od těla	42
Obrázek 6 - Polodetailní pohled na hlavy upytlačené trofejové mufloní zvěře	43
Obrázek 7 – Graf vyhodnocení otázky číslo 1	84
Obrázek 8 – Graf vyhodnocení otázky číslo 2	85
Obrázek 9 – Graf vyhodnocení otázky číslo 3	86
Obrázek 10 – Graf vyhodnocení otázky číslo 4	87
Obrázek 11 – Graf vyhodnocení otázky číslo 5	88
Obrázek 12 - Nízký posed	104
Obrázek 13 - Obraz Paola Uccella – naháňka.....	106
Obrázek 14 - Zakázaný způsob lovu, použití želez.	106
Obrázek 15 - Zbrojní průkaz	108
Obrázek 16 - Lovecký lístek Obrázek 17 - Povolení k lovu	108
Obrázek 18 - Plomba.....	109
Obrázek 19 - Povolení k lovu.....	109
Obrázek 20 - Lístek o původu.....	110

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Pohlaví.....	81
Tabulka 2 - Věk	82
Tabulka 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání	82
Tabulka 4 - Prostředí, ve kterém žiji	83
Tabulka 5 - Kategorizace zaměstnání	83

Příloha č. 1 Výčet chráněných druhů zvěře

Savci:

- medvěd hnědý (*Ursus arctos*), los evropský (*Alces Alces*), vlk euroasijský (*Alces Alces*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra říční (*lutra lutra*), bobr evropský (*Castor fiber*), kočka divoká (*Felis silvestris*),

Ptáci:

- holub doubnák (*Columba oenas*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*), čírka modrá (*Anas Querquedula*), čírka obecná (*Anas crecca*), káně lesní (*Buteo buteo*), káně rousná (*Buteo lagopus*), havran polní (*Corvus frugilegus*), kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), kopřivka obecná (*Anas strepera*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), koroptev polní (*Perdix perdix*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*), krkavec velký (*Corvus corax*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), raroh velký (*Falco cherrug*), racek chechtavý (*Larus ridibundus*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), sluka lesní (*Scolopax rusticola*), sokol stěhovavý (*Falko pergrinus*), jestřáb lesní (*Accipiter gentillis*), tetřívka obecná (*Lyrurus tetrix*), tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), výr velký (*Bubo bubo*).

Výčet druhu zvěře, které lze obhospodařovat lovem

Savci:

- zajíc polní (*Lepus europaeus*), králík divoký (*Oryctolagus cuniculus*), sika japonský (*Cervus nippon nippon*), tchoř tmavý (*Mustela putorius*), tchoř stepní (*Mustela eversmannii*), srnec obecný (*Capreolus capreolus*), jelen evropský (*Cervus elaphus*), jelenec běloocasý (*Odocoileus virginianus*), daněk skvrnitý (*dama dama*), kamzík horský (*Rupicapra rupicapra*), jezevec lesní (*Meles meles*), koza bezoárová (*Capra aegagrus*), kuna lesní (*Martes martes*), kuna skalní (*Martes foina*), muflon (*Ovis musimon*), liška obecná (*Vulpes vulpes*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), prase divoké (*Sus scrofa*), sika dybovského (*cervus nippon dyowskii*).

Ptáci:

- husa běločelá (*Anser albifrons*), husa polní (*Anser boschas*), husa velká (*Anser anser*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*), polák velký (*Aythya ferina*), straka obecná (*Pica pica*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), vrána obecná (*Corvus corone*), bažant obecný (*Phasianus colchicus*), bažant královský (*Syrnaticus reevesii*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), krocan divoký (*Meleagris gallopavo*), orebice horská (*Alectoris graeca*), lyska černá (*Fulba atra*), perlička obecná (*Numida meleagris*).

Doba lovu zvěře

Dobu lovu zvěře upravuje vyhláška Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., některé druhy zvěře mají změněnou dobu lovu, jednotlivé podmínky změny provádění lovu upravuje vyhláška Ministerstva zemědělství č. 480/2002 Sb., vyhláška č. 403/2013 Sb. a vyhláška č. 343/2015 Sb., poslední úpravou o době lovu zvěře je vyhláška Ministerstva zemědělství č. 323/2019, se za § 2 vkládá nový § 2a.

Zvěř srstnatá:

- Daněk skvrnitý – daněk od 1. července do 31. ledna, daněla od 1. srpna do 31. ledna, zvěř do dvou let celoročně.
- Jelen evropský – jelen od 1. července do 31. ledna, laň od 1. srpna – do 31. ledna, zvěř do dvou let celoročně.
- Jelenec beloocasý od 1. září do 31. prosince.
- Jezevec lesní od 1. září do 30. listopadu
- Kamzík horský od 1. října do 31. prosince.
- Koza bezoárová od 1. září do 31. prosince.
- Králík divoký od 1. listopadu do 31. prosince.
- Kuna lesní od 1. listopadu do konce února.
- Kuna skalní od 1. listopadu do konce února.
- Liška obecná celoročně.

- Muflon – muflon od 1. července do 31. března, muflonka od 1. července do 31. prosince, zvěř do dvou let celoročně.
- Ondatra pižmová od 1. listopadu do 31. prosince.
- Prase divoké celoročně.
- Sika dybowského jelen od 1. července do 31. ledna, laň od 1. srpna do 31. ledna, zvěř do dvou let celoročně.
- Sika japonský jelen od 1. července do 31. ledna, laň od 1. srpna do 31. ledna, zvěř do dvou let celoročně.
- Srnec obecný – srnec od 1. května do 30. září, srna od 1. srpna do 31. prosince, zvěř do dvou let věku celoročně.
- Zajíc polní od 1. listopadu do 31. prosince.

Zvěř pernatá:

- Bažant královský kohout od 16. října do 15. března, v bažantnicích kohout a slepice celoročně.
- Bažant obecný kohout 16. října – 31. března, v bažantnici kohout a slepice celoročně.
- Hrdlička zahradní od 16. října do 15. února.
- Holub hřivnáč od 1. srpna do 31. října.
- Husa běločelá od 16. srpna do 15. ledna.
- Husa polní od 16. srpna do 15. ledna.
- Husa velká od 16. srpna do 15. ledna.
- Kachna divoká od 1. září do 30. listopadu.
- Krocán divoký – krocán od 1. října do 31. prosince, od 15. března do 15. dubna, krůta od 1. října do 31. prosince, v bažantnicích krocán a krůta celoročně.
- Lyska černá od 1. září do 30. listopadu.
- Orebice rudá od 1. září do konce února, v bažantnici celoročně.
- Perlička obecná od 16. října do 31. prosince, v bažantnici celoročně.

- Polák chocholačka 1. září – 30. listopadu.
- Polák velký od 1. září do 30. listopadu.
- Straka obecná od 1. července do konce února.
- Vrána obecná od 1. července do konce února.

Udělené výjimky z doby lovu

Výjimky z doby lovu, které jsou vymezeny v § 2 vyhlášky č. 245/2002 Sb.

- odst. 1 - Celoročně lze v oboře lovit druhy zvěře, pro které byla obora zřízena a byly pro ně v daném roce určeny minimální a normované stavy.
- odst. 2 - V oblastech chovu tetřeva hlušce, tetřívka obecného, jeřábka lesního a koroptve polní lze celoročně lovit kunu lesní, kunu skalní a jezevce lesního.
- odst. 3 - Celoročně lze lovit zajíce polního a králíka divokého v oplocených vinicích. Oplocením se pro účely této vyhlášky rozumí takové oplocení, které celoročně zabraňuje uvedeným druhům zvěře volně vnikat na tyto plochy.
- odst. 4 - Doba lovu s využitím loveckého dravce je pro zajíce polního od 1. září do 31. prosince a pro bažanta obecného od 1. září do 31. prosince s výjimkou části honitby, která je bažantnicí nebo samostatné bažantnice, v níž lze lovit bažanta obecného s využitím loveckého dravce od 1. září do 31. ledna.
- odst. 5 – Doba lovu zajíce polního odchytem je od 1. ledna do 31. ledna. Doba lovu bažanta obecného odchytem je od 1. ledna do 31. března, s výjimkou části honitby, která je bažantnicí nebo samostatné bažantnice, v níž lze lovit odchytem bažanta obecného – kohouta i slepici od 1. února do 31. března.

Rozbor oprávněných způsobů lovu zvěře

Individuální lov

Individuální lov je zpravidla prováděn jednou osobou, maximálně dvěma za podpory loveckého průvodce. Při individuálním lovu se loví převážně zvěř spárkatá (srnčí, daněk, jelen), zvěř škodící myslivosti (liška, kuna, jezevec). Při lovu se používá kulové (prase divoké, dančí, srnčí, jelení zvěř) nebo brokové zbraně (holub hřivnáč,

straka obecná). Mezi nejčastější druhy lovu do této kategorie řadíme šoulačku, čekaná, slídění, lov na újedi.

Šoulačka

Jeden z nejsložitějších způsobů lovu. Od jednotlivce se očekává dobrá znalost prostředí, zvěře žijící v lokalitě. Lovec následně pomalu prochází (šoulá) známými stezkami, chodníky a snaží se přiblížit ke zvěři na bezpečný dostřel. Musí si počínat nepozorovaně, aby si zvěř nezradil, nezavětril. Při postupu využívá různých krytů (stromy, křoví, skály). Tento způsob lovu se využívá v denní i noční době a loví se zejména zvěř spárkatá.

Čekaná

Jedná se způsob lovu, při kterém lovec vyčkává na jednom místě. Pro vytvoření dočasné záštity může použít čekání na zemi (kryt z natrhaných větví, rákosí, keře) nebo může využít pevných či přenosných posedů. Lovec je v krytu potichu, pozoruje okolí a očekává, že se k němu zvěř přiblíží na bezpečnou loveckou vzdálenost. Tímto způsobem se loví zejména zvěř spárkatá (jelen, dančí, srnčí, černá zvěř. Z drobné zvěře můžu jmenovat drobné ptactvo, holub, popř. škodná liška a kuna.

Obrázek 12 - Nízky posed

(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fahrbarer_hochsitz_2005_06a.jpg)

Slídění

Obdoba lovu při šoulačce. Při tomto způsobu lovec prochází křovinaté terény často s využitím lovecky upotřebitelného psa. Zpravidla při lovu pomáhá další osoba. Tímto způsobem se loví převážně drobná zvěř.

Lov na újeďi.

Obdoba lovu na čekané. Lovec je schován na jednom místě a očekává příchod lovné zvěře. Základem je tohoto lovu tvoří újeď. Zde se záměrně vnaří částmi uhynulé nebo ulovené zvěře. Může se používat vnařidlo rostlinného původu. Lovec se o újeď musí starat. Příkrmování zvěře musí být řízené, po lovu se musí újeď odklidit. Lov na újeďi je obtížný, je třeba hodně trpělivosti. Lovná zvěř je chytrá a chvíli trvá, než si zvykne toto místo navštěvovat. Loví se převážně černá zvěř, liška, kuna, jezevec.

Vábění

Vábění je další z individuálních lovů, který od lovce očekává velkou znalost přírody a chování zvěře. Základem je umění ovládat vábničku, která se používá při napodobování hlasu zvěře nebo kořisti. Zvěř se v průběhu roku loví jinak a dle ročního období, popř. dle říje volíme vhodné prostředí, vhodnou vábničku. Jiným druhem lovu váběním je použití vycpaného kusu zvěře, jako napodobeninu, tzv. balabán (lov hus, kachen, holubů). Lov váběním se používá při lovu jelena, lišky, srnčí zvěře.

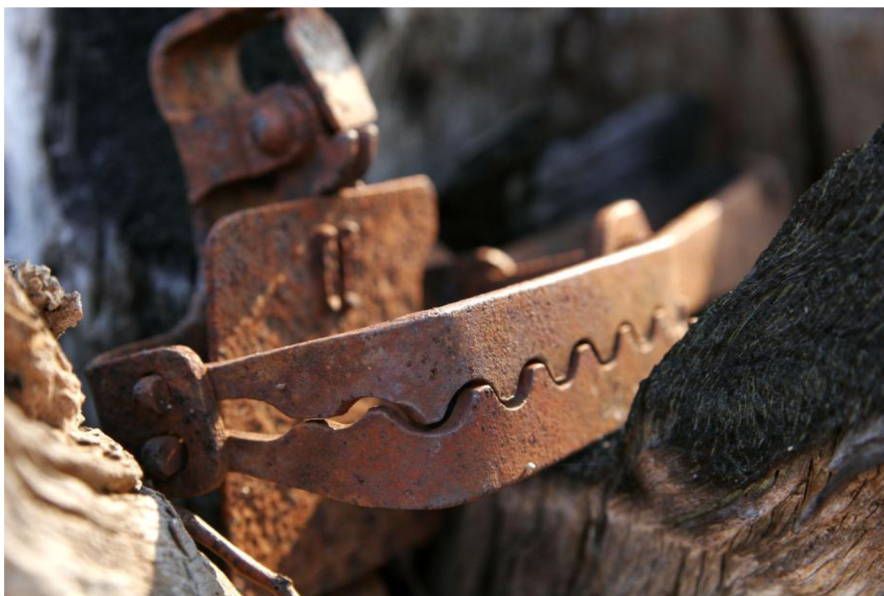
Společné lovy

Při společném lovu je povolené se lovu účastnit větší počet lovců, honců. Loví se drobná srstnatá (zajíc, králík), pernatá zvěř (bažant, kachna), způsoby lovu např. kruhová leč. Dále je lovena zvěř černá, lovy typu naháněk, nátlaček. Při lovu se používají brokové zbraně s brokovými či jednotlivými náboji, popř. kulové zbraně pro lov černé zvěře. Jsou využívány lovecky upotřebitelní psy. Společné lovy jsou organizované lovy uživatelem honitby, často slavnostně doprovázeny s využitím všech mysliveckých tradic. Při lovu je určen vedoucí lovu, kterým bývá zpravidla hospodář, který zodpovídá za průběh lovu, organizaci honu, poučení lovců. Každý lovec pak zodpovídá za projektil vystřelený z lovecké zbraně.

Obrázek 13 - Obraz Paola Uccella – naháňka.

(Zdroj: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paolo_Uccello_055.jpg)

Obrázek 14 - Zakázaný způsob lovu, použití želez.

(Zdroj: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/23/Rabbit_trap.jpg)

Příloha č. 2 Sazebník hodnoty upytlačené zvěře

- Jelen evropský: jelen 33.700,-Kč, laň 29.200,-Kč, kolouch 27.000,-Kč.
- Daněk skvrnitý: daněk 30.700,-Kč, daněla 27.700,-Kč, danče 26.750,-Kč.
- Srnec obecný: srnec 28.000,-Kč, srna 26.140,-Kč, srnče 25.980,-Kč.
- Sika japonský (jelen Dybovského): jelen 30.700,-Kč, laň 27.700,-Kč, kolouch 26.750,-Kč.
- Jelenec běloocasý: jelen 30.700,-Kč, laň 27.700,-Kč, kolouch 26.750,-Kč.
- Prase divoké: kňour 26.705,-Kč, bachyně 21.455,-Kč, sele 13.555,-Kč.
- Muflon (Koza bezoárová, Kamzík horský): samec 35.950,-Kč, samice 27.700,-Kč, mládě 26.450,-Kč.
- Zajíc polní: 7.440,-Kč.
- Bažant obecný: kohout 6.510,-Kč, slepice 6.490,-Kč.
- Bažant královský: kohout 6.290,-Kč, slepice 4.490,-Kč.
- Krocán divoký: krocán 8.115,-Kč, krůta 4.515,-Kč.
- Králík divoký: 6.440,-Kč.
- Kuna lesní a Kuna skalní: 7.190,-Kč
- Liška obecná: 7.490,-Kč.
- Jezevec lesní: 7.790,-Kč.

Ostatní pernatá zvěř:

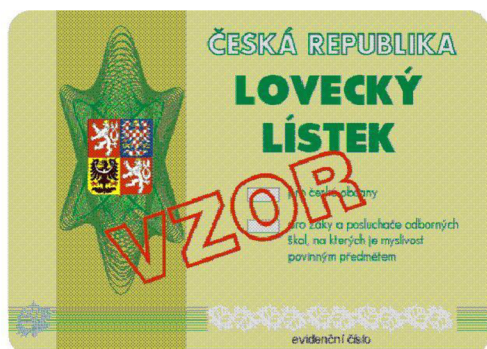
- jednotlivé druhy kachen: 6.060,-Kč.
- jednotlivé druhy hus: 6.290,-Kč.
- holub hřivnáč: 6.240,-Kč.

Příloha č. 3 Obrazové materiály dokumentů k zájmu myslivosti

Obrázek 15 - Zbrojní průkaz

(Zdroj: www.esako.cz)

Obrázek 16 - Lovecký lístek

(Zdroj: www.aspi.cz)

Obrázek 17 - Povolení k lovu

(Zdroj: www.aspi.cz)

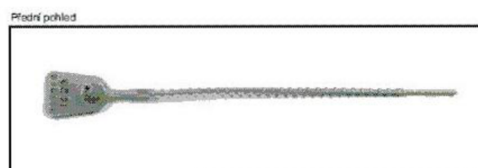
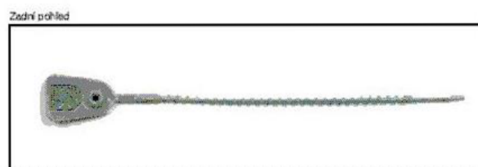
Povolení k lovu
(Zdroj: www.aspi.cz)

Odznak myslivecké stráže
(Zdroj: www.aspi.cz)

Obrázek 19 - Povolení k lovu
(Zdroj: www.aspi.cz)

Obrázek 18 - Plomba
(Zdroj: www.aspi.cz)

Příloha č. 4 Dotazník

Dotazník

k výzkumu diplomové práce na téma

Metodika odhalování a vyšetřování pytláctví zaměřeného na nelegální lov zvěře

Dobrý den,

dovolte mi, abych Vás touto cestou oslovil z důvodu vyplnění krátkého dotazníku, který bude součástí praktické části mé diplomové práce na téma Metodika odhalování a vyšetřování pytláctví zaměřeného na nelegální lov zvěře. Dotazník je určen pro, neodbornou veřejnost, jehož cílem je zjistit, zda je pytláctví zvěře skutečnou hrozbou budoucnosti nebo se jedná o bagatelní trestnou činnost. Dotazník je zcela anonymní, k jeho vyplnění postačí pár minut. Vámi zvolenou odpověď označte křížkem. Vyberte pouze jednu z možností.

Předem děkuji za váš čas, který jste mi věnovali.

Bc. Tomáš Kurka

Určení respondenta

1. Pohlaví

muž

žena

2. Věk

18 – 40 let

40 a více let

3. Nejvyšší dosažené vzdělání.

základní

střední s maturitou

střední bez maturity

vyšší odborné a vysokoškolské

4. Prostředí, ve kterém žijí, obec s počtem obyvatel?

do 2000 osob

od 2000 do 20.000 osob

od 20.000 osob a více

5. Kategorizace zaměstnání.

dělník

vedoucí pracovník

administrativní pracovník

ostatní

Výzkumné otázky

1. Považujete pytláctví za závažnou problematiku dnešní společnosti?

ano

nedokážu se vyjádřit

ne

nezajímá mě

2. Za pytláka považují.

každého kdo loví zvěř

mám právní podvědomí, znám rozdíl mezi oprávněným lovem a pytláctvím, bezpečně dokážu pytláctví rozeznat

bohužel nevím a nedokážu rozeznat oprávněný lov od pytláctví

nezajímá mě

3. O pytláctví jsem se dozvěděl(a)?

setkal(a) jsem se osobně

nikdy jsem se s ním neseťkal(a)

od svých přátel, rodiny či médií

nevím, nezajímám se

4. Co považujete osobně za největší riziko v případech pytláctví?

pytlák používá střelné zbraně a je schopen v případě hrozby odhalení použít zbraň proti komukoliv

loví zvěř a tím zasahuje do rovnováhy přírody

maso zvěře neprojde veterinární prohlídkou a je nabízena k dalšímu využití

nezajímá mě, pytláctví jako hrozbu nevnímám

5. V případě, že bych byl(a) přímým svědkem neoprávněného lovu, tak bych?

- místo neprodleně opustil(a), nikomu bych nic neříkal(a), s policií nespolupracoval(a) a dále se nezajímal(a)
- aktivně zasáhl(a) proti osobě pytláka a tohoto předal(a) policii
- sledoval(a) z povzdálí jeho jednání, spolupracoval s Policií ČR, dokumentoval protiprávní činnost, např. natáčel na mobilní telefon